

En flydende by

JULES VERNE

Jules Verne

En flydende by

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

1

Den 18. marts 1867 ankom jeg til Liverpool. *Great Eastern* skulle nogle dage senere afgå til New York, og jeg ønskede at sejle med som passager. Det var en fornøjelsesrejse, ikke andet; jeg havde lyst til på dette gigantiske skib at gøre en tur over Atlanterhavet. Samtidig af havde jeg også til hensigt at aflægge et besøg i Nordamerika, dette Coopers berømte land. Men det var, som sagt, ikke det egentlige øjemed med min rejse; først og fremmest gjaldt min interesse skibsbyggerkunstens store mesterværk, *Great Eastern*. Man kan i grunden næsten ikke længere kalde denne damper et skib; det er snarere en flydende by, et stykke grevskab, der løser sig fra engelsk grund for efter en fart over havet at vokse sammen med det amerikanske fastland. Jeg forestillede mig denne uhyre masse ude på bølgerne og tænkte mig, hvorledes den måtte kunne trodse vindene, der jo næsten blev magtesløse over for den. Hvor dristigt kunne ikke et sådant skib sætte sig op mod bølgerne, hvor ligegyldig kunne det ikke forholde sig midt i dette element, der kaster selv skibe som *Warrior* og *Solferino* frem og tilbage som både. På alle disse indtryk havde min indbildningskraft forberedt mig, og alt dette og endnu meget andet, som ikke falder ind under sømandsfaget så jeg under min overfart. Når *Great Eastern* ikke blot er en nautisk maskine, men et mikrokosmos, der fører en verden bort med sig, så kan det ikke overraske iagttageren dér, som på et stort teater, at møde alle denne verdens tilbøjeligheder, lidenskaber og latterligheder.

Da jeg forlod banegården, begav jeg mig til hotel Adelphi, for *Great Eastern*s afrejse var først ansat til den 20. marts. For imidlertid at kunne følge de sidste tilberedelser søgte jeg hos dampskibets øverstkommanderende, kaptajn Anderson, om tilladelse til straks at turde begive mig ombord, og dette blev også beredvilligt indrømmet mig.

Jeg steg da den følgende morgen ned til de bassiner, der danner en dobbelt række dokker på bredderne af Mersey. Over den derværende bro nåede jeg New Prince-kajen, en slags bevægelig tømmerflåde, der følger med ebbe og flod.

Den er indskibningsstedet for de talrige både fra Birkenhead, en forstad til Liverpool, der ligger på Merseys venstre bred. Mersey er, ligesom Themsen, en ubetydelig strøm, der, skønt den falder ud i havet, dog næppe fortjener navn af en flod. Egentlig er den ikke andet end en sænkning i jorden fyldt med vand, et uhyre hul, der på grund af sin dybde kan optage skibe af den største drægtighed, og således også *Great Eastern*, der ellers er udelukket fra de fleste andre havne. Takket være denne naturlige beskaffenhed så bække som Themsen og Mersey de umådelige handelsbyer London og Liverpool blomstre op ved deres mundinger, og af lignende grunde opstod Glasgow ved Clyde-floden.

Ved New Prince-kajen lå der et lille dampskib, der hørte til *Great Eastern*. Jeg gik ombord på det. Det var allerede fuldt af håndværkere og andre arbejdere, der ligesom jeg ville ombord på den store damper. Da klokken på Victoria-tårnet slog syv om morgenen, lettede den lille damper anker og fulgte hurtigt Merseys stigende strøm.

Næppe havde skibet sat sig i bevægelse, før jeg inde på kajen lagde mærke til en høj, ung mand med den ejendommelige aristokratiske fysiognomi, som man plejer at finde hos engelske officerer. Jeg troede i ham at genkende en ven af mig, en kaptajn i den indiske armé, som jeg i flere år ikke havde set. Jeg kom imidlertid snart til den overbevisning, at jeg måtte have taget fejl, for kaptajn MacElwin kunne ikke have forladt Bombay uden mit vidende, desuden havde min ven været et glad, sorgløst menneske og en munter kammerat, mens denne unge mand derimod syntes behersket af den mørkeste stemning, ja ligesom trykket af en hemmelig smerte. Hvorledes det imidlertid end forholdt sig, havde jeg dog ikke nu tid til at skænke ham videre opmærksomhed, idet dampskibet fjernede sig med den største hurtighed. Snart var også det ved denne lighed fremkaldte indtryk blevet udvisket af min sjæl.

Great Eastern lå til ankers omtrent tre engelske mil længere borte i nærheden af Liverpools første huse. Fra New Prince-kajen havde man ikke kunnet se det, og nu, ved en drejning af floden, viste sig pludselig den imponerende masse for mit blik. Først præsenterede kæmpedamperen sig med sin forstavn, der var vendt imod strømmen, og forekom mig som en halvt i tåge forsvindende ø. Men snart gjorde floden en drejning, og vi fik skibet at se i hele dets længde. Det gjorde et uhyre indtryk!

Tre eller fire kulskibe af sædvanlig størrelse, der havde lagt til ved siden af det, så, sammenlignet med *Great Eastern*, ud som små bitte både. Deres skorstene nåede ikke engang op til den første række af dens skanseporte, og deres bramstænger kom ikke op i højde med dens skanseklædning. Kæmpen havde med sin uhyre kran kunnet hejse dem op som dampchalupper.

Imidlertid nærmede også vort fartøj sig.

Det standsede ved den mægtige trappe, der slyngede sig op langs kæmpeskibets sider. I denne stilling nåede dækket af vort skib kun akkurat den vandlinje, som *Great Eastern* skulle have, når dens fuldstændige ladning var indtaget, og som nu ragede mere end to meter op over vandspejlet.

Imidlertid steg håndværkerne hurtigt ud og klatrede op af de talrige trin, som i forskellige afsatser førte op til forhøjningen på agterdækket Jeg selv så endnu stadig med tilbagebøjet hoved og overkrop på *Great Easterns* hjul, omtrent som en turist, der betragter en eller anden høj bygning.

Set fra siden syntes disse hjul at være tynde og slanke, skønt længden af deres blade beløb sig til fire meter, men forfra gjorde de et ligefrem imponerende indtryk. Man fik fornemmelse af, at der her arbejdede en vild, hemmelighedsfuld magt. Med hvilken energi måtte ikke disse hjul kunne piske bølgerne, hvilken syden og brusen måtte der ikke opstå, når denne mægtige maskine slag for slag gennemfurede det flydende vandtæppe. Hvilken torden ville ikke drøne i hjulkasserne, når *Great Eastern* med fuld dampkraft bevægede sig fremad under disse hjuls drejninger, der målte tre hundrede og halvtreds fod i gennemsnit og hundrede og seks og tres fod i omfang, vejede halvfems tons og drejede sig elleve gange rundt i minuttet.

Vort lille dampskib havde sat sine passagerer af, og jeg trådte nu ud på trappens jerntrin for nogle minutter efter at befinde mig ombord på *Great Eastern*.

2

Dækket kunne for øjeblikket lignes ved et uhyre værft, på hvilket en hel hær af arbejdere var beskæftiget. Intet mindede om, at man befandt sig ombord på et skib. Flere tusinde mand, bestående af håndværkere, skibsmandskab, maskinbyggere, officerer, arbejdere og nysgerrige gik så tæt forbi hinanden, at de ligefrem stødte hinanden på albuerne. Nogle var beskæftiget på dækket, andre ved maskinen, og atter andre havde arbejde oppe i takkelagen; det hele dannede et ubeskrivelig vildt virvar. Her løftede dampkranerne store stykker støbejern op; der blev tunge egeplanker hævet i vejret ved hjælp af store vinder; over maskinrummet svævede en jerncylinder som en kæmpestamme af metal. Forude steg ræerne sukkende op langs mærset, agterude hævede der sig et stillads, som uden tvivl skjulte en eller anden bygning, der var under arbejde. Man huggede, taklede, malede og tømrede imellem hinanden i en ubeskrivelig forvirring.

Min bagage var blevet bragt med ombord, og jeg spurgte nu om kaptajn Anderson. Han var imidlertid endnu ikke kommet, og en af stewarderne påtog sig da at anbringe mig ombord og lod mine sager bringe til en af kahytterne agterude.

"Hør, min gode ven," sagde jeg til ham, "*Great Easterns* afgang var bestemt til den tyvende marts, men naturligvis kan alle disse forberedelser ikke blive afsluttet i fire og tyve timer. De kan måske sige mig, når vi kommer til at forlade Liverpool?"

Med hensyn til dette punkt kunne fyren imidlertid ikke give mig nogen oplysning, og han forlod mig. Jeg besluttede nu at

gennemstøve ethvert hul i denne kolossale myretue og begyndte min vandring, som en turist tiltræder rundturen gennem en ham endnu ubekendt by.

Over alt på dækket så man det ejendommelige sorte støv, som man finder i alle britiske byer. Ildelugtende bække slyngede sig frem og tilbage over alt, og man kunne næsten være fristet til at tro, at man befandt sig på en af de sletteste passager i Upper Thames Street ved begyndelsen af London Bridge. Jeg gik videre og vandrede forbi de rum, der strakte sig over hele agterdelen af skibet. Mellem disse og skanseklædningen viste der sig på begge sider to brede spadseregange, ad hvilke en talrig menneskemængde strømmede frem og tilbage. Endelig nåede jeg til fartøjets midtpunkt og til de ved et system af smalle broer forbundne hjulkasser.

Her åbnede sig det svælg, der omsluttede dampmaskinernes organer, og det beundringsværdige befordringsværk lå for mit studsende blik. Omkring halvtreds håndværkere var fordelt her; nogle klamrede sig til de lange, under forskellige vinkler bøjede pumpestænger, andre hang ved vægtstangsarmene, atter andre skruede med uhyre nøgler møtrikkerne på, og så fremdeles. Den omtalte metalstamme, der langsomt dalede ned, var en ny liggende aksel, der var bestemt til at videregive vægtstangens bevægelse til hjulene. Fra denne afgrund trængte en skarp, disharmonisk larm op.

Efter at jeg havde kastet et hurtigt blik på disse reguleringsarbejder fortsatte jeg min vandring og nåede snart forstavnen af skibet. Her var tapetserere beskæftiget med at dekorere et temmelig stort rum på dækket, der gik under

navnet "*Smokingroom*" – rygesalon. Når dette blev færdigt, ville det blive en prægtig, med fjorten vinduer rigt udstyret café. Efter at jeg derpå var gået over en lille trekantet plads, nåede jeg helt til skibets forstavn.

Fra dette yderste punkt af dækket så jeg, da jeg vendte mig om, gennem en spaltning i tågen *Great Easterns* agterdel ligge i en afstand af over to hektometer. Denne kolos fortjener vel, at man til ære for den anvender den slags mål.

Jeg begav mig på tilbagevejen, idet jeg fulgte styrbordsskansen og passede på at undgå alle de forhindringer, der kom i vejen for mig, snart i form af en arbejders økseslag, snart i form af stødene fra en kran, snart som gnister, der spruttede op fra en smedje tæt ved siden af mig. Jeg kunne knap skelne toppen af den to hundrede fod høje mast på grund af al den røg, som de assisterende dampere sendte op i luften. Efter at jeg var gået forbi den store åbning, som førte ned til hjulmaskinen, bemærkede jeg til venstre for mig et lille hotel og derpå den lange sidefacade af en slags palads med fremspringende terrasse, hvis rækværk netop blev poleret. Endelig nåede jeg agterdelen af skibet og det af mig tidligere omtalte stillads. Der var maskinbyggere beskæftiget med mellem de sidste rum på dækket og pladsen, hvor hjulene til at dreje roret befandt sig, at indsætte en dampmaskine. Den forekom mig yderst kompliceret, og jeg forstod i begyndelsen ikke, hvortil dette maskineri var bestemt, men også her forekom det mig, som om det måtte vare længe endnu, før man blev færdig med det hele.

"Hvorfor," spurgte jeg mig selv, "alle disse forsinkelser? Hvorfor alle disse nye indretninger ombord på *Great Eastern*, der

dog forholdsvis endnu er et nyt skib?"

Som svar på dette spørgsmål må det være mig tilladt her at indskyde nogle ord.

Efter omtrent tyve rejser mellem England og Amerika, på nogle af hvilke der fandt store uheld sted, havde man foreløbig opgivet at anvende *Great Eastern*. Det kolossale transportskib var dermed forsmået af de søfarende og fordømt til hvile. Først da forsøgene på at nedlægge det transatlantiske kabel var strandet, et uheld, der for størstedelen skyldtes utilstrækkeligheden af det dertil benyttede skib, tænkte ingeniørerne igen på *Great Eastern*. Kun det havde de nødvendige dimensioner til at indlade de 3.400 kilometer metaltråd, der vejede 4.500 tons, og kun det kunne, takket være sin ligegyldighed overfor farerne på havet, afrulle og nedlægge dette kabel. Men for at få det ned i lasten behøvedes der imidlertid særlige forberedelser, og man opgav da to af de for hånden værende store dampkedler og en af de tre skorstene. I stedet for opstod der uhyre beholdere, der kunne tage imod kablet, som var omgivet med vand og derved beskyttet mod luftforandringer. Metaltråden kunne på denne måde blive nedlagt i havet uden at være udsat for berøring med atmosfærisk luft.

Planen lykkedes, og kablets nedlæggelse gik yderst heldigt. Efter at man havde opnået dette resultat, syntes *Great Eastern*s virksomhed imidlertid atter at blive betragtet som endt, og skibet blev på ny hensat i sin kostbare uvirksomhed. Da kom Verdensudstillingen i 1867. Der dannede sig et fransk selskab, *Société des Affréteurs du Great-Eastern*, med en kapital af to millioner francs, i den hensigt at benytte kæmpeskibet til

befordring af de transatlantiske besøgende. Af denne grund blev det nødvendigt at foretage store forandringer med damperen, opgive beholderne, atter indsætte kedlerne på deres plads, forstørre salonerne, der skulle tjene flere tusind personer til bolig, og bygge rummene på dækket til spisesale. Desuden måtte der med den størst mulige komfort anbringes tre tusind senge, og hertil skulle sidedelene af det kæmpemæssige skibsskrog benyttes.

Great Eastern blev lejet for en sum af 25.000 francs om måneden, og der blev afsluttet to kontrakter med huset G. Forrester & Comp. i Liverpool. Den første, der gjaldt et beløb af 538.750 francs, angik indretningen af nye kedler for skruen, den anden lød på en sum af 652.500 francs og angik almindelige reparationer og øvrige indretninger ombord.

Der blev forlangt, at skibet, før disse sidste arbejder påbegyndtes, skulle bringes på bedding, for at dets skrog kunne blive nøjagtigt undersøgt. Efter at denne meget dyre operation var foretaget, blev en lang beskadigelse udenbords meget omhyggeligt repareret med store bekostninger. Derpå gav man sig til at indsætte de nye kedler. Desuden måtte hjulakslen, der under den sidste rejse var blevet forskudt, repareres. Denne aksel, der var dobbelt bøjet på midten for at kunne modtage pumpestængerne, blev erstattet af en med to excentrikker forsynet aksel, hvorved soliditeten af denne vigtige del, som hele kraften hviler på, kunne betragtes som sikret. Endelig skulle for første gang roret bevæges ved damp.

Denne vigtige opgave skulle løses af den tidligere omtalte maskine, som maskinbyggerne indrettede agterude på skibet. Understyrmanden, der stod på den lille bro mellem

signalapparaterne for hjulmaskinen og skruen, havde foran sig en med nåle forsynet kvadrant, der hvert øjeblik angav ham rorstangens stilling. For at modificere den behøvede han kun at bevæge et lille hjul af knap en fods gennemsnit, der var opstillet vertikalt foran ham. Straks åbnede ventilerne sig; dampen fo'r fra kedlerne gennem lange ledningsrør ind i den lille maskines to cylindre. Pistonerne bevægede sig med stor hurtighed, og roret adlød øjeblikkeligt. Hvis dette system holdt stik, kunne man blot ved et fingertryk bevæge hele det store *Great Eastern*.

I fem tage blev arbejderne fortsat med rastløs virksomhed, og omendskønt denne forsinkelse voldte selskabet ikke ringe skade, kunne det dog ikke gøre noget for at påskynde istandsættelsen af *Great Eastern* endnu mere. Afrejsen blev fastsat til den 26. marts, og den 25. var skibets dæk endnu fuldt af reparationsarbejderne.

Endelig blev i løbet af denne dag løbebrætterne, broerne og de forskellige dæksrum efterhånden friere. Kranerne forsvandt, opstillingen af maskinerne blev erklæret for endt, de sidste kiler sad fast, og alle skruer gjorde deres skyldighed. De glatte stykker var dækket med en overstrygning af blyhvidt og talg, der undervejs skulle beskytte dem mod at blive iltet af søvandet; oliebeholderne var fyldt, og alt nærmede sig sin fuldendelse. Overingeniøren ville nu selv foretage en prøve med maskinen. En uhyre dampmængde væltede ind i maskinrummet og indhyllede mig, der stod bøjet over åbningen, således, at jeg ikke kunne se den mindste smule omkring mig. Men jeg hørte maskineriet arbejde voldsomt. Der lød en stærk plasken under hjulkasserne, da skovlene langsomt slog Merseys mørke vand; bag ude piskede skruen bølgerne, og begge de to af hinanden

fuldstændig uafhængige maskiner var beredt til at begynde deres funktioner.

Hen imod klokken fem om eftermiddagen lagde en dampchalup til, der ligeledes skulle træde i *Great Easterns* tjeneste. Dennes dampmaskine blev ved hjælp af et gangspil hejset op på dækket, men optagelsen af selve chaluppen frembød uoverstigelige vanskeligheder. Dens jernskrog havde en alt for uhyre vægt, og man måtte da til sidst opgive at føre den med, hvorimod seksten andre både bekvemt blev hejset op ved hjælp af kraner.

Denne aften blev alt så omtrent gjort færdigt. Spadseregangene blev endog fejet og strålede nu pudsede og rene. Hvad man skulle have ombord var blevet taget ombord og de respektive oplagssteder var fulde af levnedsmidler og kul. Endnu var damperen imidlertid ikke sunket ned til den vandlinje, som den skulle have, og stak endnu ikke de ni meter i vandet, som den skulle gøre. Dette var højst ubekvemt for dens hjul, hvis utilstrækkeligt neddukkede skovle naturligvis ikke kunne virke så stærkt, som de skulle. Men desuagtet var under disse betingelser et opbrud muligt, og jeg kunne lægge mig til hvile med det håb, at vi den næste dag ville stikke i søen. Den følgende morgen ved solopgang så jeg det amerikanske flag vaje på fokkemasten, det franske på stormasten og det engelske på mesanmasten.

3

Great Eastern gjorde sig i stand til afrejse, og røgen begyndte at strømme op af dens fem skorstene i spiraler. Nogle matroser pudsede de fire mægtige kanoner, vi i forbifarten skulde salutere Liverpool med, og matroserne gik op på ræerne og gjorde takkelagen klar. Hen imod klokken elleve slog endelig tapetsererne de sidste søm i, og også malerne var færdige med deres arbejde. Derpå begav håndværkerne sig ud på det lille dampskib, der lå ved siden af, for på det at vende tilbage til byen.

Så snart der var tilstrækkeligt tryk, blev dampen lukket ind i cylinderen til den maskine, der bevægede rattet, og maskinbyggerne konstaterede, at det sindrige apparat arbejdede regelmæssigt.

Vejret var temmelig godt, og solen brød endog hist og her med stærke strejflys frem mellem skyerne. Ude på havet måtte der i dag blæse en stærk brise, en omstændighed, som *Great Eastern* heldigvis ikke behøvede at bryde sig stort om.

Alle officerer var ombord og fordelt på de forskellige punkter af skibet for at forberede ankerets letning. Officerskorpset bestod af en kaptajn, overstyrmanden, to understyrmænd, fem løjtnanter, af hvilke den ene, monsieur H. var franskmand, og en frivillig, ligeledes franskmand.

Kaptajn Anderson nyder som sømand et stort ry i den engelske handelsverden. Man skylder ham nedlæggelsen af det transatlantiske kabel. Det er nu ganske vist, at når han havde held med sig der, hvor hans forgængere strandede, så må man

også huske på, at han virkede under langt gunstigere omstændigheder, idet *Great Eastern* stod til hans disposition. Men hvorledes det end forholder sig med det, så skaffede dog dette held ham titlen "sir", der blev tillagt ham af dronningen umiddelbart efter hans tilbagekomst.

Jeg fandt i ham en meget elskværdig befalingsmand. Det var en mand på omtrent halvtreds år, blond, men blond af den slags, som holder sig trods tiden og årene. Hans skikkelse var høj og kraftig, hans ansigt bredt, roligt og af fuldstændig engelsk snit. Hans gang var jævn og ensformig, hans øje livligt og hans stemme dæmpet; han gik aldrig med hænderne i lommen, havde altid ulasteligt rene handsker på og var i det hele taget særdeles elegant klædt. Som særligt kendetegn kan der endnu omtales, at der altid tittede en snip af hans hvide lommetørklæde op af den blå frakke.

Til kaptajn Anderson dannede overstyrmanden en ejendommelig kontrast. Man må tænke sig en lille, væver mand med påfaldende stærk brunlig hudfarve, noget røde øjne, sort mundskæg og betænkeligt indad krummede ben, der bød alle rulningens overraskelser trods. Det var en virksom, i alle sager velbevandret sømand, der gav sine befalinger med hurtig stødende stemme, som bådsmanden så gentog med det hæse løvebrøl, der er arveligt og ejendommeligt i den engelske marine. Jeg tror, at denne overstyrmand, der hed V..., var en marineofficer, som ifølge særlig tilladelse befandt sig ombord på *Great Eastern*. Han var i et og alt hvad man kalder en gammel søulk og stammede i hvert tilfælde fra hin heltemodige franske admiral, der under kampen plejede at tilråbe sine folk: "Nå børn, rask på, ellers sprænger jeg hele skuden i luften med jer!"

Afset fra dette officerskorps stod maskinerne under befaling af overmaskinmesteren, der blev understøttet af otte til ti andre maskinmestre. Under hans befaling manøvrerede en bataljon af to hundrede og halvtreds mand: assistenter, overfyrbødere, fyrbødere og kuldragere, der næsten aldrig forlod skibets dybder og afgrunde.

Denne bataljon havde den opgave at passe ilden til de ti kedler, og da enhver af disse havde ti ovne, var der nok at bestille både dag og nat.

Det egentlige mandskab ombord på skibet omfattede omtrent hundrede mand, deri naturligvis ikke indbefattet de to hundrede stewarder, der var engageret til passagerernes betjening.

Enhver befandt sig nu på sin post. Lodsen, der skulle bringe *Great Eastern* ud af Merseys farvande, havde allerede været ombord siden den foregående aften. Foruden ham lagde jeg endnu mærke til en fransk lods fra øen Molène ved Ouessant, der skulle sejle med os fra Liverpool til New York og ved tilbagekomsten lodse dampskibet ind på Brests red.

"Jeg begynder efterhånden at tro, at vi ikke vil komme afsted i dag," bemærkede jeg til løjtnant H…

"Vi venter endnu kun på vore passagerer."

"Er antallet af dem betydeligt?"

"Tolv til tretten hundrede."

Det var dog altså i ethvert tilfælde det samme, som indbyggerantallet i en stor flække. Klokken halv tolv så vi dampskibet nærme sig, der bragte passagererne. Stuvet sammen i kahytterne, på dækket, broerne, hjulkasserne og oven på den talrige masse af bagage frembød de, da de kom

nærmere, et broget billede af vildt virvar. Som jeg senere erfarede, befandt der sig imellem dem californiere, canadiere, yankee'er, peruvianere, sydamerikanere, englændere, tyskere, og to eller tre franskmænd. Mellem dem udmærkede sig den berømte Cyrus Field fra New York, den bekendte John Rose fra Canada, MacAlpine, fra New York, hr. og fru Whitney fra Montreal og kaptajn MacPh. med frue. Mellem franskmændene befandt sig grundlæggeren af selskabet, der havde overtaget *Great Easterns* drift, hr. Jules D… som repræsentant for selskabet *Telegraph Construction and Maintenance Company*, der havde sat en sum af 20.000 pund i forretningen.

Transportdamperen lagde til ved foden af styrbordstrappen, og man begyndte at stige over i *Great Eastern*. Men dette gik dog for sig uden hast og uden støj; det hele gav indtrykket af folk, der ganske roligt vender tilbage til deres eget hus. Franskmænd ville i ethvert tilfælde under lignende omstændigheder have troet, at de var forpligtet til at tage trappen i stormspring og bære sig ad som zouaver.

Så snart en passager havde sat foden på *Great Easterns* dæk, var det første, han gjorde at gå ned i spisesalen og belægge en plads. Hans visitkort eller hans navn, kradset op på et stykke papir, var tilstrækkeligt til at sikre ham besiddelsen af den. Da der netop for øjeblikket blev serveret en lunch, havde de rejsende hurtigt taget plads omkring bordet og leverede bevis for, at angelsakserne til bunds forstår den kunst med gaflen at bekæmpe kedsomheden under en lang sørejse.

Jeg for mit vedkommende var blevet på dækket for at kunne følge alle enkeltheder ved afrejsen. Klokken halv ét var bagagen endelig bragt ombord, og tusinder af kollis af alle mulige

størrelser og former lå stablet op rundt omkring. Her så man kister af størrelse som jernbanewaggoner, der kunne rumme hele møblementer, der små sirlige rejsetasker eller de på deres luksuriøse sadelmagerarbejde så let kendelige engelske og amerikanske kufferter med deres blanke messingbeslag og solide lærredsovertræk. Snart var hele dette kaos bragt ind i opbevaringsstederne på mellemdækket, og arbejderne og dragerne vendte da atter tilbage til transportdamperen, der imidlertid havde sendt sin smudsige sorte røg ned over *Great Eastern*.

Jeg vendte mig om for at gå tilbage til forstavnen af skibet, da jeg pludselig stod ansigt til ansigt med den unge mand, som havde vakt min opmærksomhed på New Prince's kaj.

"Fabian! Du her?" udbrød jeg overrasket.

"Ja, det er mig, min kære ven."

"Så har jeg altså ikke taget fejl, da jeg for nogle dage siden troede at se dig inde på afgangsbroen."

"Vel muligt," svarede han, "jeg lagde ikke mærke til dig."

"Og du agter dig til Amerika?"

"Ja, det gør jeg rigtignok! Kan man benytte en ferietid på flere måneder bedre end til at se sig om i verden?"

"Det er et meget heldigt tilfælde, at du har valgt *Great Eastern* til din rejse."

"Det er slet ikke noget tilfælde, kære ven. Jeg så af avisen, at du ville tage med på *Great Eastern*, og da vi i flere år ikke har set hinanden, begav jeg mig ligeledes ombord for at kunne gøre rejsen i selskab med dig."

"Kommer du direkte fra Indien?"

"Ja, med *Godavery*, som i forgårs bragte mig til Liverpool."

"Og hvorfor vil du rejse, Fabian?" spurgte jeg på ny, da jeg lagde mærke til det sørgmodige udtryk i hans blege ansigt.

"For at adsprede mig, hvis det overhovedet er muligt," svarede kaptajn Fabian MacElwin og rakte mig hånden med et mørkt blik.

4

Fabian havde forladt mig for at sørge for, at hans bagage blev bragt ind i kahytten nr. 73, hvilket nummer hans billet bar. I dette øjeblik hvirvlede tykke røgsøjler op fra skibets store skorstene, og man hørte de uhyre kedler arbejde. Den bedøvende damp strømmede ud gennem ildløbsrøret og faldt som en fin regn ned på dækket. Man havde prøvet maskinerne, der var det rigtige damptryk, og man kunne fejle.

Først måtte der imidlertid lettes anker, floden steg endnu, og *Great Eastern* bød den forstavnen efter at have vendt; den var beredt til at sejle ned af strømmen.

Kaptajn Anderson havde måttet vælge dette øjeblik for at gøre sig sejlfærdig, for *Great Eastern*s længde tillod ham ikke at gøre mange evolutioner i Mersey. Når han ikke blev ført med af ebben, men sejlede mod den hurtige flod, var han mere herre over sit skib og kunne manøvrere sikrere mellem de talrige skibe, som furede disse bølger. Det mindste sammenstød med denne kolos ville have været i højeste grad farligt.

Det var et temmelig svært stykke arbejde at lette anker under disse omstændigheder. Dampskibet, der blev revet med af strømmen, spændte de kættinger stærkt, som holdt det fast. Desuden blev den uhyre masse grebet af en heftig sydvest-vind, der forenede sin kraft med floden. Man måtte derfor anvende mægtige maskiner for at rive de tunge ankre op af dyndet. "Ankerbåden" der benyttedes ved denne lejlighed var i fuld virksomhed, men dens gangspil slog ikke til, og man måtte da benytte sig af de mekaniske apparater, der stod til *Great Eastern*s

disposition. Forude var der opstillet en maskine på halvfjerds hestes kraft til at hejse ankeret. Man behøvede kun at slippe dampen fra kedlerne ind i dens cylindre for straks at få en betydelig kraft, der kunne overføres direkte på gangspillet og hjælpe til at rulle kættingerne op. Dette skete; men hvor mægtigt end denne maskine arbejdede, så viste den sig dog også at være utilstrækkelig, og man måtte da komme den til hjælp. Kaptajn Anderson befalede ikke mindre end halvtreds mand af besætningen til gangspillet.

Dampskibet begyndte at drive på ankrene, men arbejdet gik dog kun langsomt fra hånden. Jeg stod i dette øjeblik sammen med nogle af passagererne i dækskahytten forude, hvor vi med opmærksomhed fulgte alt, hvad der blev gjort for at få ankrene op.

En rejsende, der havde taget plads tæt ved siden af mig, trak utålmodigt på skuldrene og sparede ikke på spottegloser over maskinens magtløshed. Det var en lille, mager, nervøs mand med feberagtigt hurtige bevægelser, og hvis øjne man knap kunne fe under de sænkede øjenlåg. En fysiognomiker ville straks have set, at dette livs tildragelser for en sådan filosof af Demokrits skole kun kunne vise sig fra den komiske side, idet lattermusklerne hos ham aldrig var i ro. For øvrigt var han, som jeg senere overbeviste mig om, en meget elskværdig rejsefælle.

"Min herre," sagde han til mig, "jeg har hidtil været af den mening, at maskinerne skulle hjælpe menneskene og ikke omvendt."

Netop som jeg ville svare på denne yderst rigtige bemærkning lød der et højt skrig. Den lille såvel som jeg styrtede ud på dækket, og så samtlige ved gangspillet opstillede

folk ligge kastet omkuld. Efterhånden rejste nogle af dem sig, mens andre blev liggende ubevægeligt. Et af maskinens hjul var gået i stykker, og gangspillet havde da under kættingernes voldsomme modvirkning uopholdelig drejet sig tilbage. Folkene, der var blevet grebet bag fra, havde fået særdeles heftige stød i hovedet og for brystet; fire matroser blev straks dræbte og tolv andre, hvoriblandt bådsmanden, der var en skotte, hårdt sårede.

Disse sårede blev straks bragt hen i den agterude beliggende sygestue, mens man gjorde sig parat til at udskibe de fire døde. For øvrigt hersker der hos englænderne en sådan ligegyldighed for menneskeliv, at denne begivenhed aldeles ikke gjorde noget særlig dybt indtryk ombord. Disse ulykkelige, hvad enten de nu var dræbt eller såret, var kun tænder i et hjulværk, der med ringe bekostning kunne erstattes. Man gav transportdamperen, der allerede var et godt stykke borte, tegn til, at den skulle vende tilbage, og få minutter efter lagde den igen til ved *Great Eastern*.

Jeg begav mig til falderebet (på agterdækket), hvor trappen endnu ikke var trukket op. De fire i tæpper indhyllede lig blev bragt ned af den og lagt på transportdamperens dæk. En af de læger, der var ombord, ledsagede de døde til Liverpool, efter at det indtrængende var blevet ham anbefalet at vende tilbage til *Great Eastern*, så snart det på nogen måde kunne lade sig gøre. Derpå fjernede transportdamperen sig, og matroserne gav sig til at vaske blodpletterne af dækket.

Endnu må bemærkes, at en passager, der var kommet til skade ved ulykkestilfældet, benyttede lejligheden til at vende

tilbage til Liverpool med transportdamperen. Han havde allerede nu fået nok af *Great Eastern*.

Da jeg så efter det lille skib, der fjernede sig med fuld dampkraft, hørte jeg i en spottende tone følgende ord blive sagt bag ved mig.

"Rejsen begynder godt! Hvorledes skal det ende?"

– Da jeg vendte mig om, stod den rejsende med det ironiske ansigt for mig; bemærkningen var åbenbart henvendt til mig.

"Ja, det var ganske vist et slemt uheld," svarede jeg; "hvem har jeg den ære at tale med?"

"Med doktor Dean Pitferge."

5

Arbejdet var blevet genoptaget. Ved hjælp af ankerbåden lykkedes det at vinde kættingerne op, og da tårnuret i Birkenhead slog et kvarter til tre, havde man endelig fået ankeret op. Afrejsen kunne nu heller ikke opsættes længere, hvis man ville benytte sig af floden. Kaptajnen og godserne steg op på kommandobroen, en løjtnant tog plads ved skruens signalapparat, og en anden ved hjulskovlene. Understyrmanden holdt sig imellem dem ved det lille, til bevægelse af roret bestemte hjul. *Great Eastern* var nu ganske klar og ville snart befinde sig ude på åbent hav.

Befalingen til afrejse blev givet, hjulskovlene piskede langsomt vandet, skruen bragte det agterude i en bølgende bevægelse, og det uhyre skib begyndte at sejle afsted.

De fleste passagerer, der var gået op i kahytten på fordækket, stod og betragtede de på de to bredder liggende byer Liverpool og Birkenhead. Over alt så langt blikket nåede, så man fabriksskorsten ved fabriksskorsten. Mersey, hvor en stor mængde skibe dels lå for anker, dels sejlede op eller ned af strømmen, tillod kun den store damper at komme frem i utallige snoninger. Men under lodsernes hånd, og idet den gav efter for rorets mindste antydninger, gled den behændigt afsted, næsten som en hvalfiskerbåd, styret af en kraftig og prøvet sømand. Et øjeblik troede jeg, at vi ikke kunne undgå at støde sammen med en tremaster, som kom os i møde, men *Great Eastern* manøvrerede heldigt forbi, og da jeg fra dækskahytten så ned på dette skib, der var ikke mindre end syv-

otte hundrede tons drægtig, forekom det mig i sammenligning med *Great Eastern* som en ubetydelig lille båd, omtrent af den slags, som børnene plejer at sætte ud i Green Parks bassiner eller i Serpentine River.

Snart befandt vor kolos sig udenfor Liverpool. De fire kanoner, som skulle salutere byen, tav af agtelse for de døde, som transportdamperen netop nu satte i land, men et højt hurraråb erstattede den kanontorden, der ombord gælder for et udtryk af national høflighed. Og samtidig kom hænder og hatte og lommetørklæder i en så voldsom bevægelse, som det kun er tilfældet hos englændere, når de sejler bort fra venner og bekendte, hvad enten nu fartøjet er en simpel lille båd, man vil ro sig en tur i, eller et stort dampskib.

Og med hvilken entusiasme blev disse hilsener ikke besvaret i land, hvilket mægtigt ekko gav råbet ikke inde på kajerne! Der havde der indfundet sig tusinder af nysgerrige. På Mersey myldrede der en næsten utallig mængde både, som var overfyldte med tilskuere, besætningen ombord i *Lord Clyde*, et krigsskib, der lå for anker, havde mandet ræer og hilste kæmpedamperen med jublende tilråb. Næsten fra alle de skibe, der lå for anker, sendte musikkor deres harmonier over til os, for så vidt de ikke blev overdøvet af hurraråbenes larm. Og samtidig vajede der alle vegne flag og vimpler til ære for *Great Eastern*.

Men efterhånden begyndte al denne støj at blive svagere og dø hen. Vort dampskib sejlede forbi *Tripoli*, en paketbåd bestemt for udvandrertransport, der, skønt den var to tusind tons drægtig, ved siden af os syntes at være meget lille. Derpå blev husene på begge bredder stadig sjældnere, røgen, der

havde indhyllet alting i tåge, forsvandt mere og mere, og flade, lyse marker åbnede sig for os. Der viste sig endnu en lang, ensformig række arbejderboliger, derpå så man hist og her en villa, og endelig lød en sidste hilsen, et sidste hurra over til os fra fyrtårnet.

Klokken tre havde *Great Eastern* Mersey bag ved sig og løb ind i St. George-kanalen. Der blæste en stærk sydvest-brise, så at man ikke så en eneste fold i vore flag. Havet havde allerede temmelig høje bølger, hvad der imidlertid aldeles ikke generede vort skib.

Hen imod klokken fire lod kaptajn Anderson stoppe. Transportdamperen satte mere damp til for at indhente os og bragte os igen skibslægen ombord. Da båden havde lagt til, blev en stormstige kastet ned, ad hvilken han med ikke ringe anstrengelse klatrede op, og vor lods langt behændigere steg ned for at vende tilbage i hans jolle. De folk, som roede dette lille fartøj, var forsynet med svømmebælter af kork. Nogle øjeblikke senere begav lodsen sig ombord på en smuk lille skonnert, der havde ligget og ventet på ham et stykke borte.

Vi sejlede igen. Til trods for den stærke blæst sporede vi ikke mindste rullen, og *Great Eastern*s hastighed blev stadig større og større. Snart lagde nattens skygger sig hen over havet, og grevskabet Wales' kyster forsvandt i mørket.

6

Den følgende dag, den syv og tyvende marts, sejlede *Great Eastern* forbi Irlands ujævne kyst. Jeg havde valgt min kahyt mellem de bedste forude. Det var et lille værelse, i hvilket der faldt tilstrækkeligt lys ind igennem to ruder, og som ved endnu en række kahytter var skilt fra den store salon forude, så at hverken støjen fra samtalerne eller fra klavererne, som der ikke var nogen mangel på, kunne nå over til mig. Det var, som jeg boede i den yderste ende af en forstad, i en hytte, der var så lille, at sofa, seng og servantebord var tilstrækkeligt til at møblere den.

Klokken syv om morgenen kom jeg, efter at have passeret de to store saloner, op på dækket, hvor der allerede spadserede forskellige passagerer omkring. En næsten umærkelig rullen gyngede damperen let frem og tilbage. Der blæste i dag en meget heftig vind, uden at den dog kunne bringe det af kysten dækkede hav i oprør. Men ikke desto mindre fik jeg allerede nu et godt begreb om *Great Easterns* ufølsomhed.

Da jeg var kommet op på dækket, så jeg den lange, i klare omrids liggende kyststrækning, der på grund af sin altid grønne farve har fået navnet "Smaragdkysten". Hist og her oplivede nogle ensomt liggende huse eller hvide dampsøjler fra et jernbanetog den ensomme egn.

Mellem kysten og os havde havet en smudsig grøn farvetone, omtrent som en uregelmæssig plade dækket af svovlsurt kobber. Vinden syntes at ville blive endnu stærkere, og af og til faldt der en let støvregn. Over alt sejlede der en mængde skibe,

hvoraf mange også førte damp. Men *Great Eastern* indhentede dem snart alle sammen, omendskønt den endnu egentlig slet ikke gik hurtigt.

Snart fik vi Queenstown i sigte, en lille havn, udenfor hvilken der for øjeblikket manøvrerede en hel lille flotille af fiskere. Her kaster ethvert fra Amerika eller sydlige farvande kommende skib i forbigående en brevsæk ud, hvis indhold et regelmæssigt fungerende kurertog på få timer bringer til Dublin. Der ligger der så atter en altid rygende paketbåd og venter, som med en hastighed af atten engelske mil i timen bringer disse breve til Liverpool. De kommer på den måde en hel dag forud for den hurtigste damper.

Hen imod klokken ni drejede *Great Eastern* en lille smule af mod nord-nordvest. Jeg steg netop fra overdækket over rygesalonen ned på det egentlige dæk, da jeg tilfældigvis traf kaptajn MacElwin. En af hans venner, en mand på seks fods højde med et vældigt blondt skæg ledsagede ham. Det var en ægte type på de rigtige engelske officerer. Han bar sit hoved højt og oprejst uden nogen som helst stivhed, og hans sikre blik, hans smukke, på en vis måde "slanke" skuldre, den rolige lethed i hans bevægelser overbeviste på forhånd om, at han var i besiddelse af den så sjældne egenskab, som man kan kalde "mod uden vrede". Med hensyn til hans livsstilling havde jeg naturligvis ikke taget fejl.

"Min kammerat, Archibald Corsican, ligesom jeg kaptajn i det to og tyvende regiment af den indiske armé," sagde MacElwin, idet han præsenterede den fremmede for mig.

"Vi kom i går kun til at tale flygtigt med hinanden, kære Fabian," sagde jeg til min ven, idet jeg greb hans hånd og

trykkede den. "Jeg erfarede i opbruddets virvar kun akkurat lige, at det ikke var tilfældet, jeg havde at takke for at vi traf sammen på *Great Eastern*. Jeg tilstår, at hvis jeg har bidraget til din beslutning ..."

"Ja, naturligvis har du det, kære ven," afbrød Fabian mig. "Kaptajn Corsican og jeg ankom til Liverpool i den hensigt at indskibe os på Cunard-linjens skib *China*, da vi hørte, at *Great Eastern* ville risikere en ny tur mellem England og Amerika. Det var en fortræffelig lejlighed, og hvor glædede jeg mig ikke, da jeg erfarede, at også du var ombord. Vi har i hele tre år, siden vor smukke rejse til Skandinavien, ikke set hinanden; jeg var da ikke noget øjeblik tvivlrådig, men bestemte mig øjeblikkelig til at tage med *Great Eastern* og hilse på dig igen."

"Nå," svarede jeg, "jeg formoder, at hverken du eller kaptajn Corsican vil angre denne forandring i jeres rejseplan. Selv for jer, der ikke er søfolk, må farten over det atlantiske hav på dette kæmpeskib blive meget interessant. Den slags ting må man have været med til en gang i sit liv. Men lad os nu komme tilbage til dig. Dit sidste brev, der jo knap er seks uger gammelt, var dateret fra Bombay. Ifølge det måtte jeg formode, at du endnu var ved dit regiment."

"For tre uger siden befandt vi os virkelig også ved det," sagde Fabian. "Vi førte den for de indiske officerer sædvanlige eksistens, som giver anledning til flere jagter end egentlige krigertog. Jeg griber for øvrigt lejligheden til her at forestille dig kaptajn Archibald som en af de største tiger-ødelæggere i vor tid; han er junglernes skræk. Da vi imidlertid dog begge to trods tillokkelserne ved det indiske liv længtes efter en gang at indånde en smule europæisk luft, besluttede vi os til at lade de

stakkels tigre lidt i ro. Vi lod os bevilge orlov for et år og er med et kurertogs hurtighed ilet over det Røde Hav, over Suez og Frankrig til gamle England."

"Til gamle England, Fabian?" tog kaptajn Corsican smilende ordet. "Vi er der allerede ikke længere, for selv om vi for øjeblikket befinder os på et engelsk skib, så er det dog lejet af et fransk selskab og fører os til Amerika. Tre forskellige flag vajer over vore hoveder og beviser, at vi står på franco-anglo-amerikansk grund."

"Ligegyldigt," svarede Fabian, hvis pande et øjeblik rynkedes af et eller andet smerteligt indtryk, "ligemeget, når blot vor orlovstid går med det. Vi trænger til bevægelse; det gør så godt at glemme fortiden og slå nutiden ihjel med iagttagelsen af alt det nye rundt omkring os. Om få dage vil vi have nået New York, hvor jeg genfinder min søster, som jeg ikke har set i flere år, sammen med hendes børn; derpå vil vi aflægge et besøg ved de store søer og bagefter sejle ned ad Mississippi til New Orleans. Når det er gjort, vil vi gøre en jagttur ned langs Amazon-floden og derfra gå over til Afrika, hvor sandsynligvis allerede løverne og elefanterne har givet møde ved Kap for at fejre min ven Corsicans ankomst. Og så, når vi har været der lidt, vil det rimeligvis være på tide at vende tilbage til Norden."

Fabian havde talt med en vis nervøs tungefærdighed, og jeg kunne se, hvorledes hans bryst hævede og sænkede sig under tunge åndedrag. Øjensynlig var der i hans liv et eller andet mørkt punkt, som jeg endnu ikke kendte, og som hans breve med vilje havde ladet mig forblive i uvidenhed om. Archibald Corsican, der var nogle år ældre end min ven, syntes at vide

besked om det, og han viste en varm og virkelig broderlig interesse for MacElwin.

I dette øjeblik blev vor samtale afbrudt af trompeten, hvormed en af stewarderne forkyndte, at der skulle indtages lunch klokken halv et. Til stor tilfredsstillelse for passagererne hørtes denne hæse trompet fire gange dagligt. Først kaldte den omtrent klokken halv ni om morgenen til frokost, derpå kl. halv et til lunch, så kl. fire til middag og endelig kl. omtrent halv otte til te. På få øjeblikke var alle gæsterne stormet ned og havde taget plads ved bordet, hvor det var lykkedes mig at få en plads ved siden af Fabian og kaptajn Corsican.

I spisesalen fandtes fire rækker borde, hvorpå flasker og glas stod fuldstændig ubevægelige. Dampskibet mærkede ikke det mindste til den stærke søgangs rulninger, og både mænd, kvinder og børn indtog uden bekymring deres lunch, mens en mængde stewarder ilede frem og tilbage for at præsentere de fint arrangerede fade. Enhver, der ønskede vin, likør eller ale, skrev sit ønske på et lille kort, hvorpå det straks blev tilfredsstillet af opvarterne; men disse drikkevarer blev så senere separat ført på regning. Californierne udmærkede sig ved deres tilbøjelighed til at drikke champagne; således lagde jeg mærke til en vaskekone, der var blevet rig i San Franciscos guldminer, og som nu sammen med sin mand drak *Cliquot* til tre dollars flasken. To-tre unge blegsottige misses slugte blodige oksestege, mens lange, magre misstress'es med fortræffelige elfenbenshugtænder nippede til et blødkogt æg. Andre holdt sig med åbenbar tilfredsstillelse til rabarberkagerne og den øvrige dessert. Men enhver uden undtagelse hengav sig til arbejdet med den største iver; man

skulle tro, at man befandt sig midt i Paris i en restauration på boulevarderne, og ikke ude i rum sø.

Efter at lunchen var indtaget, befolkedes dækket på ny. Man hilste i forbigående på hinanden og sluttede sig sammen, som om man spadserede i Hyde Park. Børnene løb omkring og legede, lod deres balloner stige i vejret og slog vejrmøller, som om de kunne befinde sig i Tuilerihaven. De fleste af mandfolkene røg, mens de spadserede, damerne sad på amerikanske klapstole og var beskæftiget med deres håndarbejde, læste eller passiarede med hinanden, guvernanter og bonner havde opsigt med de små. Nogle amerikanere vuggede sig selvbehageligt i gyngestole, mens officerer gik frem og tilbage, holdt vagt på broerne, iagttog kompasset eller besvarede passagerernes ofte højst komiske spørgsmål. Af og til lød der også, når vinden ikke gjorde så megen støj, toner fra et orgel, som var opstillet i den store dækskahyt agterude, og fra salene nedenunder akkorder fra to til tre klaverer, hvis harmonier flød sammen til forunderlige tone-karikaturer.

Hen imod klokken tre hørtes der et højt hurra-råb, og alle passagererne stormede hurtigt op på dækket. *Great Eastern* sejlede i to kabellængders afstand forbi en paketbåd, som den havde indhentet. Det var *Propontis*, der styrede mod New York; idet vi passerede forbi, sendte den havets kæmpe sin hilsen, som denne høfligt besvarede.

Klokken halv fem havde vi endnu land i sigte, en times tid senere så vi gennem tågen Fastenets fyrtårn, der står på en isoleret klippe, og snart efter, mens vi sejlede forbi Cape Clear, den sidste fremspringende pynt på Irlands kyst, brød aftenen og mørket frem.

7

Som allerede omtalt, beløb *Great Easterns* længde sig til mere end to hektometer. For dem, for hvem sammenligningen tjener til bedre forståelse, vil jeg endnu tilføje, at den således var en tredjedel længere end Pont des Arts og altså ikke ville have kunnet ligge i Seinen. Den målte fra ende til anden to hundrede og ti og en kvart meter og var altså dobbelt så lang som det største transatlantiske dampskib. *Great Easterns* bredde beløber sig til 95 meter og 30 centimeter og til 36 meter og 63 centimeter, når man ikke regner hjulkasserne med.

Skibets skrog holder stand mod havets forfærdeligste stød og består af celler, der er adskilt vandtæt fra hinanden og således forøger sikkerheden både i tilfælde af ildebrand og skade, som havet forårsager.

Great Eastern fører en last af 28.000 tons, og stikker så 30 fod dybt; uden ladning synker den kun 6 meter og 10 centimeter i vandet. Antallet af de passagerer, som den kan transportere, beløber sig til ikke mindre end 10.000. Af de tre hundrede og tre og halvfjerds vigtigste byer i Frankrigs arrondissementer er to hundrede og fire og halvfjerds mindre befolkede end denne svømmende by ville være, når der var så stort et antal passagerer ombord, som der kunne være.

Skibets forstavn er overordentlig smukt bygget, men dets runde agterstavn falder en smule af og skader ensemblet.

Fra dækket hæver der sig seks master og fem skorstene. De to første er fokkemaster og fører navnene "fore-gigger" og "fore-mast", den tredje er stormast og kaldes "mainmast". De tre

sidste på agterdækket hedder "after-main-mast", "mizenne-mast" og "after-gigger". "Fore-mast" og "main-mast" fører coëlette, mærs- og bramsejl. De fire andre master er derimod kun forsynet med sejl, som løber ud i en spids. Hele denne sejlmasse udgør 5.400 kvadratmeter sejldug. På den anden og tredje masts uhyre mærs kunne et kompagni soldater mageligt manøvrere. Af disse seks master, der holdes oprejst ved metalvanter, er den anden, tredje og fjerde af jernblik, og det er sande mesterværker af smedekunst, den største af dem, "main-masten", har en højde af syv og halvtreds og en halv meter, og er altså højere end Notre Dame-kirkens tårn.

Hvad skorstenene angår, så hører to, der ligger foran hjulkasserne, til hjulmaskinen, tre agterude til skruemaskinen. Det er uhyre, tredive og en halv meter høje cylindre, der holdes lodrette ved hjælp af kæder, som er befæstet til dækskahytterne. Den indre indretning af *Great Eastern* er yderst hensigtsmæssig: Forude findes lukaferne for mandskabet, derpå kommer der en damesalon og en stor, med lysekroner, malerier og spejlglasvægge dekoreret sal. Disse prægtige rum står i forbindelse med dækket ovenover ved brede trapper med metaltrin og mahognirækværk. Derpå følger der fire ved gange adskilte rækker kahytter, og agterude har man så de uhyre spisesale. Fra salonerne forude til dem agterude kommer man ad en med metalplader belagt forbindelsesbro.

*Great Eastern*s maskiner bliver med rette betragtet som underværker, og jeg kunne næsten være fristet til at sige som mesterværker af urmagerkunst. Det er ligefrem forbavsende at se dette enorme hjulværk arbejde med hele et urs præcision og ro. Som allerede bemærket, er der to hovedmaskiner, de

såkaldte "engine-paddle" og "engine-screw", men foruden dem findes der endnu seks andre hjælpemaskiner, idet man nemlig benytter damp til alt ombord på dette kæmpemæssige dampskib.

8

Natten mellem onsdag og torsdag var slet ikke rigtig hyggelig. Hvert andet øjeblik måtte jeg holde mig fast for ikke at dumpe ud af min køje. Vadsække og kufferter fløj omkring i min kahyt, og fra salen ved siden af, hvor man provisorisk opbevarede nogle hundrede stykker rejsebagage, lød der en voldsom støj, som opstod ved at disse genstande rullede fra det ene hjørne af salen til det andet og hvert øjeblik stødte mod borde og bænke. Dørene smækkede uafladeligt op og i. Væggene, der var af fyrretræ, sukkede og stønnede på den ejendommelige måde, som det er almindeligt i skibe. Glas og flasker stødte klirrende mod hinanden, og hele ladninger af tallerkener styrtede ned og gik i stykker på spisekammergulvet. Også på skruens uregelmæssige støj og på at hjulskovlene øjensynlig ofte ikke piskede vandet, men luften, kunne jeg mærke, at blæsten var blevet meget stærk, og at dampskibet ikke længere forholdt sig ufølsomt for den høje søgangs bølger.

Klokken seks om morgenen stod jeg op efter en søvnløs nat og klædte mig, så godt det lod sig gøre, på med den ene hånd, mens jeg holdt mig fast med den anden. Uden støttepunkt ville jeg umuligt have kunnet holde mig oprejst, og jeg måtte formelig slås med min overfrakke for at få den på. Derpå forlod jeg min kahyt, balancerede møjsommeligt hen over rejseeffekterne i salen ved siden af og klatrede så på knæene op ad trappen. Endelig lykkedes det mig da at komme op på dækket, hvor jeg imidlertid med al kraft måtte holde mig fast for ikke at dumpe omkuld.

Vi havde om natten omsejlet Cape Clear, og der var ikke længere land i sigte. Så langt øjet nåede, så det kun den vidtstrakte himmelhvælving og de oprørte, skummende bølger. Da *Great Eastern* havde disse på siden og ikke blev understøttet af noget sejl, rullede skibet forfærdeligt. Selv den vagthavende officer kunne næppe holde sig på benene.

Ved meget forsigtigt at famle mig frem, lykkedes det mig endelig at komme hen til den styrbords hjulkasse. Da dækket på grund af tågen var blevet fugtigt og meget glat, måtte man tage sig særdeles i agt for ikke at glide, og jeg ville netop for at stå bedre fast tage fat i forbindelsesbroens rækværk, da et menneskeligt legeme rullede hen for fødderne af mig.

Det var doktor Dean Pitferge. Han rejste sig imidlertid straks op på knæene, så på mig og sagde:

"Ganske rigtigt, størrelsen af den bue, som *Great Eastern*s vægge beskriver, beløber sig til fyrre grader, det vil sige tyve under og tyve over horisontalen."

"Virkelig!" udbrød jeg, idet jeg lo hjerteligt, ikke over bemærkningen, men over, at den blev gjort i så komisk en situation.

"Ja, det er ganske pålideligt," sagde doktoren. Han var imidlertid atter kommet helt på fødderne, og jeg ønskede ham til lykke med, at han var sluppet med en lille skramme, da han akkurat lige så godt kunne have brækket halsen.

"Ja," svarede han, "det er meget godt, men alle dages ende er ikke nået endnu; der vil med det allerførste tilstøde os en ulykke."

"Hvad, os?"

"Ja, dampskibet og følgelig også os, som er passagerer ombord på det."

"Hvis De tror det, hvorfor er De så taget med det?" spurgte jeg.

"For at se, hvad der vil ske, for det forekommer mig virkelig, at det under de forhåndenværende forhold kunne være ganske interessant at lide skibbrud."

"Er det første gang, at De sejler med *Great Eastern*?"

"Nej, jeg har allerede gjort flere farter med det ... men altid kun af nysgerrighed."

"Så har De ingen grund til at beklage Dem."

"Det gør jeg heller ikke, jeg konstaterer kun kendsgerningerne og afventer så med tålmodighed og resignation det øjeblik, da katastrofen indtræffer."

Gjorde doktoren sig lystig over mig? Jeg vidste virkelig ikke, hvad jeg skulle tro om disse ytringer. Hans små øjne forekom mig at have et mere ironisk udtryk end nogensinde, og jeg besluttede at fritte ham mere ud endnu.

"Jeg ved ikke, doktor," sagde jeg, "på hvilke kendsgerninger De støtter Deres tragiske profetier, men tillad mig at bringe Dem i erindring, at *Great Eastern* allerede mere end tyve gange har sejlet over det atlantiske ocean, og at dets rejser alt i alt har været heldige."

"Det er aldeles ligegyldigt!" svarede Pitferge. "Skibet er og bliver forhekset, og det kan ikke undgå sin skæbne. Det ved man meget godt, og derfor mangler man tilliden til det. Jeg beder Dem huske på, hvor umådelige vanskeligheder man havde med at få det til at løbe af stablen, Det ville lige så ugerne i vandet, som hospitalet i Greenwich. Jeg er endog fristet til at

tro, at dets bygmester Brunnet er død "som følge af operationen", som vi læger siger."

"Oh, doktor," afbrød jeg ham, "De er nok ikke fri for at være materialist."

"Hvorfor tror De det?"

"Fordi jeg har lagt mærke til, at mange mennesker, der ikke tror på Gud, tror på alt muligt andet, selv på onde øjne."

"Ja, spøg De kun," svarede han, "men tillad mig dog at fortsætte min bevisførelse. *Great Eastern* har allerede ruineret flere selskaber. Selv om det blev bygget for udvandringstransporten og handelstrafikken med Australien, har det endnu aldrig været i Australien. Det skulle overgå de transatlantiske dampskibe i hurtighed, men har ikke engang kunnet tage konkurrencen op med dem."

"Hvoraf der altså tør sluttes, at ..."

"Vent blot endnu et øjeblik," vedblev doktoren. "En kaptajn ombord på *Great Eastern* er allerede druknet, og det var oven i købet en af de dygtigste, idet han ved at holde skibet direkte mod bølgeslaget forstod at undgå denne utålelige rullen."

"Nuvel," svarede jeg, "man må beklage denne talentfulde mands død, men det er også det hele."

"Fremdeles," blev Pitferge ved, uden i mindste måde at lade sig forstyrre af min vantro, "fremdeles fortæller man også allehånde andre historier om dampskibet. Man siger, at en passager, der havde forvildet sig ned i dets dybder som en pionér i de amerikanske urskove aldrig siden er blevet fundet igen."

"Ah," bemærkede jeg ironisk, "det var jo en ypperlig kendsgerning."

"Man siger også," vedblev doktoren, "at en maskinbygger ved bygningen af kedlen af vanvare er blevet svejset sammen med skruen."

"Bravo!" udbrød jeg; "en sammensvejset maskinbygger, det er virkelig godt fundet på! Og det tror De naturligvis på, kære doktor?"

"Jeg tror," svarede Pitferge, "at vor rejse er begyndt uheldigt og vil ende slemt."

"*Great Eastern* er et solidt fartøj, der kan byde selv den mest rasende søgang trods."

"Måske," svarede doktoren, "men lad det først komme ned mellem bølgernes hulninger, så får vi at se, om det nogensinde kommer op igen. Det er ganske vist en kæmpe, men en kæmpe, hvis kraft ikke står i forhold til størrelsen, Dets maskiner er alt for overordentligt svage. Har De ikke hørt om dets nittende rejse mellem Liverpool og New York?"

"Nej, det kan jeg i hvert tilfælde ikke mindes."

"Jeg var også dengang med ombord. Vi havde forladt Liverpool tirsdag den 10. december. Passagererne var talrige og fulde af tillid til, at det hele ville gå udmærket, Det gjorde det i virkeligheden også, så længe vi af den irlandske kyst var dækket mod den høje søgangs bølger. Vi mærkede intet til rulning og havde heller ingen syge. Næste dag samme behagelige ro og samme henrykkelse hos passagererne. Den tolvte hen imod morgenen derimod blæste vinden op, bølgerne kom på siden af os, og damperen begyndte at rulle. Passagererne, såvel herrer som damer, forsvandt straks i kahytterne. Klokken fire havde vinden forandret sig til en ligefrem storm, og møblerne begyndte at danse frem og tilbage. Et af spejlene i den store

salon blev slået i stykker ved at støde sammen med undertegnedes eget hoved. Det ene stykke porcelæn efter det andet gik al kødets gang; det var en forfærdelig komedie. En styrtsø rev alle både bort fra deres taljer. Historien begyndte snart at blive kritisk. Hjulmaskinen måtte standses, da et stort stykke bly, som havde forskudt sig ved rulningen, truede med at komme ind i den. Skruen drev os imidlertid endnu stadig fremad. Snart genoptog også hjulene deres virksomhed, men kun med halv fart; et af dem var imidlertid under standsningen blevet fordrejet, og man måtte da på ny standse maskinen og nøjes med skruen. Natten, som kom, var forfærdelig. Stormen havde fordoblet sig, og ved dagens frembrud så vi, at hjulene var i den forfærdeligste grad medtaget. Man forsøgte at sætte nogle sejl til, men stormen rev dem øjeblikkelig ned igen. Over alt herskede der den mest ubeskrivelige forvirring. Ankerkættingerne havde revet sig løs og rullede fra den ene ende af skibet til den anden. Gitteret for et af de aflukker, hvor kvæget stod, blev revet i stykker, og en ko dumpede ned i damesalonen. Og så, hvad der næsten var det værste af det alt sammen, gik roret i stykker, og man kunne ikke længere tænke på at styre skibet. Man hørte forfærdelige stød; det var et meget stort oliefad, der havde revet sig løs og nu fejede frem og tilbage på mellemdækket og dundrede så heftigt imod, at man måtte frygte det værste. Lørdagen gik hen på samme uhyggelige måde; først om søndagen begyndte vinden at lægge sig lidt, og det lykkedes en amerikansk ingeniør, der befandt sig som passager om bord, at reparere roret. Lidt efter lidt blev det hele bedre, og otte dage efter at vi havde forladt Liverpool holdt vi

vort indtog i Queenstown. – Men hvem kan vide, hvor vi er henne *i dag* om otte dage?"

9

Doktor Dean Pitferges efterretninger var ikke just overordentlig beroligende, og vore kvindelige passagerer ville ganske sikkert ikke have hørt på ham uden en let gysen. Skulle alt dette være en spøg, eller talte han i fuldt alvor og forholdt det sig virkelig således, at han gjorde alle *Great Easterns* ture med for at komme til at opleve en katastrofe? En excentrisk mand kan man jo tiltro alt, især når han er englænder.

Dampskibet fortsatte imidlertid sin fart. Rulningen lagde sig ikke, og den lige så ubehagelige som smittende søsyge gjorde hurtige fremskridt. Nogle passagerer med blege, blodfattige ansigter og hule kinder blev på dækket for at trække frisk luft; men alle uden undtagelse var i højeste grad forbitrede på det ulykkelige dampskib og på rederiet, på hvis prospekt der udtrykkelig havde stået, at man ombord ingenting kendte til søsyge. Den næste morgen hen imod klokken ni blev der en tre-fire mil til bagbord signaleret en genstand. Om det var et vrag, en hval eller et skib, kunne man endnu ikke se. Oven på fordækssalonen stod der et selskab af de stærkeste passagerer og iagttog med opmærksom interesse denne genstand, der svømmede i en afstand af mindst tre mil fra den nærmeste kyst.

Imidlertid holdt *Great Eastern* hen imod den. Kikkerterne fæstede sig på den, og mellem amerikanerne og englænderne, der jo griber ethvert påskud til at tilfredsstille denne passion, blev der tilbudt og afsluttet væddemål på væddemål, hvis indsatser stadig blev højere, jo nærmere vi kom. Mellem de

mest ivrige lagde jeg mærke til et højt, slankt menneske, i hvis fysiognomi der lå så afgjorte tegn på falskhed, at hverken en fysiognom eller fysiolog et eneste øjeblik kunne være i uvished om, hvad der boede i ham. Øjet så forvovent og dog adspredt omkring sig, tværs over panden lagde der sig en ejendommelig rynke, brynene stødte næsten sammen, og blikket havde et højst uhyggeligt udtryk; hans skuldre var høje, og hovedet bar han noget bøjet tilbage i nakken. Kort sagt, alle kendetegn på en højst ubehagelig karakter syntes at være forenet hos dette menneske. Skønt han mishagede mig overordentlig, spurgte jeg dog uvilkårligt mig selv: Hvem kan det være? Jeg iagttog ham og bemærkede da, at han talte højt og i en tone, der egentlig allerede i og for sig havde noget fornærmende ved sig. Nogle af de værdige kumpaner, der stod omkring ham, lo ad hans dårlige vittigheder og indgik betydelige væddemål imod hans påstand, at det formentlige vrag var en hval.

Disse væddemål, af hvilke hvert gjaldt flere hundrede dollars, tabte han alle sammen. *Great Eastern* sejlede med stor fart hen imod den pågældende genstand, og vi så da, at det var et skibsskrog, der manglede de tre master, som det oprindelig havde ført.

Var dette skib forladt af besætningen? Det var for øjeblikket det store spørgsmål. Var de skibbrudne måske flygtet ind i det indre af skibet? Der viste sig ikke en eneste menneskelig sjæl. Gennem min kikkert troede jeg dog at kunne se, at der bevægede sig noget forude på skibet, men straks efter opdagede jeg, at det var en rest af klyveren, som vinden fejede frem og tilbage.

Endelig blev i en halv mils afstand alle enkelthederne synlige. Skibet havde været nyt og i fuldstændig god stand. Øjensynlig havde man kun i et meget kritisk øjeblik måttet ofre dets master.

Great Eastern var nu kommet helt hen og omkredsede dette vrag. Vi signalerede, at vi var i nærheden, ved uafladeligt at lade fløjten pibe, men alt ombord på vraget forblev tavst og stille. Så langt øjet kunne nå ud over havet, var der heller ikke der noget at se, og ingen båd befandt sig på siden af skibet. Uden al tvivl havde mandskabet haft tid til at undkomme; men havde det kunnet nå kysten, der var over tre hundrede engelske mil borte? Kunne skrøbelige både modstå de bølger, der bragte *Great Eastern* til at rulle så stærkt? Og hvornår havde forresten katastrofen fundet sted? Kunne ikke med den nuværende vind den egentlige skueplads for skibbruddet ligge længere mod vest? Kunne dette vrag ikke muligvis allerede i lang tid have drevet omkring under indflydelse af vind og strøm? Alle disse spørgsmål var det umuligt at besvare.

Da *Great Eastern* strejfede hen langs det forladte skibs agterdæk, læste jeg tydeligt på dets galion navnet *Lerida* men en angivelse af dets hjemsted fandtes ikke. Matroserne ombord erklærede, at dets form tydede hen på, at det var bygget i Amerika.

Et koffardi- eller krigsskib ville ikke have tøvet med at bemande skibet med dets i alle tilfælde meget værdifulde ladning, da sølovene under sådanne omstændigheder tilsikrer bjergerne en tredjedel af værdien. Men *Great Eastern* havde en regelmæssig tjeneste at forrette og kunne derfor ikke tage dette vrag på slæbetov nogle tusinde engelske mil. Lige så umuligt

var det at vende om igen og eskortere det til en sikker havn. Man måtte da til matrosernes store beklagelse overlade skibet til dets skæbne, og snart så man ikke mere af det end et sort punkt, som blev mindre og mindre og efterhånden fuldstændig forsvandt. Passagererne gik dels tilbage til salonerne, dels til deres separatkahytter, og ikke engang lunch-trompeten kunne bringe disse stakkels søsyge på benene igen.

Hen imod klokken tolv lod kaptajn Anderson begge fokkesejlene og mesansejlet sætte til, hvad der bevirkede, at skibet kom til at gå roligere. Matroserne gjorde også et forsøg på at sætte brigsejlet op efter et nyt system, men det var dog åbenbart alt for nyt, for det lykkedes ikke at gøre sejlet anvendeligt på denne måde, og det forblev da ubrugt under hele rejsen.

10

Trods damperens uregelmæssige bevægelser havde man imidlertid hurtigt arrangeret sig ombord. Det går overordentlig let, når der er tale om englændere, De betragter skibet som deres bolig, deres gade, deres forretningslokale, der bevæger sig afsted med dem, og de føler sig hjemme ombord, mens man derimod straks ser på en franskmand, at han rejser.

Når vejret var smukt, promenerede et stort selskab på dækket, og alle disse spadserende, der trods rulningen beholdt deres lodrette stilling, så ud som berusede. En del af passagererne forblev også nede i salonen, hvorfra der da lød larmende klavermusik. Jeg griber lejligheden til at bemærke, at disse instrumenter herude på rum sø lød så hult, at selv Liszts talent ikke ville kunne have aflokket dem nogen rent klingende harmoni. Det tog de angelsaksiske ører sig dog kun yderst lidt af.

Mellem alle disse klavervirtuoser lagde jeg særlig mærke til en stor, kraftig bygget dame, der gjaldt for al være en udmærket pianistinde. For at lette sig udførelsen af sit musikstykke, havde hun forsynet alle noderne med et nummer og alle klavertangenterne med en tilsvarende. Var noden nummereret syv og tyve, så anslog hun også tangenten nummer syv og tyve, var noden nummer tre og halvtreds, så satte hun også tangenten nummer tre og halvtreds i bevægelse, uden i mindste måde at bekymre sig om larmen fra de andre klaverer, der lød i salen ved siden af, eller om andre forstyrrelser. Hun havde endog ingenting imod, at de egensindige børn hamrede

omkring med hænderne på de oktaver, som hun i øjeblikket ikke benyttede. Under en sådan koncert tog de omkringstående på lykke og fromme en eller anden bog, og fandt man så et særlig interessant stykke, læste man det højt for en kreds af tilhørere, der altid plejede at give deres bifald til kende. På sofaen lå der spredt en mængde af disse engelske og amerikanske aviser, der altid ser meget læste ud, skønt de næsten aldrig bliver skåret op. Man kan med disse blade dække en flade af flere kvadratmeter, og det er derfor højst besværligt at folde dem ud, men at skære dem op er nu engang ikke skik og brug, og man lader derfor være med det.

En dag havde jeg virkelig overkommet, til trods for disse vanskelige omstændigheder, at læse en *New York Herald* til ende, men hvorledes jeg blev belønnet for min ulejlighed, kan man selv dømme om, når man får at høre, at jeg under rubrikken "Personal-efterretninger" læste følgende notits: "Hr. X... beder den smukke frøken Z......, som han i går traf i en omnibus i den fem og tyvende gade, at opsøge ham i morgen i Hotel St. Nicolas, værelse nr. 17. Han ønsker at tale med hende om kærlighed og ægteskab." Om den smukke frøken Z...... gik ind på denne anmodning, brød jeg mig kun meget lidt om at vide.

Jeg tilbragte hele eftermiddagen i den store sal med at iagttage og passiare, og denne underholdning må vel ikke have været så uinteressant endda, siden min ven Pitferge også sluttede sig til mig.

"Er De kommet Dem efter Deres fald?" spurgte jeg ham.

"Ja, fuldstændig," lød svaret, "men dette her går kun dårligt."

"Hvad mener De?"

"Vort dampskib. Skruens kedler arbejder dårligt, og vi kan derfor ikke få tryk nok."

"Har De da meget travlt med at komme til New York?"

"Nej, slet ikke. Jeg ser kun sagen fra maskinbyggerens standpunkt. Hvad mig selv angår, ville jeg meget beklage, hvis jeg alt for hurtigt skulle tage afsked med den mængde originaler, som tilfældet til morskab for mig har samlet her ombord."

"Originaler?" udbrød jeg forbavset, idet jeg lod mit blik ile hen over passagererne, som var samlet i salen. "Alle disse folk her ser jo ud som de var støbt i samme form!"

"Bah!" mente doktoren, "man ser straks, at De ikke kender nogen her. Jeg skal villigt indrømme, at arten er den samme, men hvor mange afarter er der ikke indenfor denne art? Behag engang at betragte den gruppe herrer dernede, der ligger så ugenert udstrakte på sofaerne med hatten på baghovedet, Det er *yankees* af den reneste race fra de små stater Maine, Vermont eller Connecticut, og som følge deraf folk, der nok har lyst til at tjene noget. Når man lukker to af den slags yankee'er ind i et værelse, kan man være sikker på, at den ene efter en times forløb har vundet mindst to dollars fra den anden."

"Jeg skal ikke gøre Dem det besværligt at forsvare Deres påstand ved at spørge, hvorledes de bærer sig ad med dét," svarede jeg leende, "men kan De måske sige mig, hvem den lille mand der er, med de noget for korte benklæder og den lange overfrakke, han, hvis næse så påfaldende minder om månen i første kvarter?"

"En protestantisk gejstlig og en meget anset mand fra Massachusetts. Han rejser igen over til sin kone, en

forhenværende institutbestyrerinde, der er blevet højst fordelagtigt kompromitteret i en berømt proces."

"Og den store melankolske fyr derhenne? Han synes at være aldeles hensunken i beregninger."

"Det er ganske rigtigt; han regner nemlig altid."

"Og hvad er genstand for disse beregninger?"

"Hans formue. Forresten er det en meget anset mand. Han kan hvilket øjeblik det skal være på en prik sige Dem, hvad han ejer, skønt han er meget rig. Et helt kvarter i New York er bygget på hans grund. For et kvarter siden ejede han 1.625.367 ½ dollars, men nu har han kun 1.625.367 ¼ dollars."

"Hvorfor det?"

"Fordi han nu har røget en cigar til ¼ dollar."

Doktor Dean Pitferge havde stadig et så underholdende svar på rede hånd, at jeg skyndte mig med at forelægge ham andre spørgsmål. Jeg pegede på en anden gruppe, der havde slået sig ned i et afsides hjørne af salen.

"Det er folk fra vesten," sagde Pitferge. "Den største af dem, han, der ligner en kancelliråd – det er forresten en meget anset mand – er direktør for Chicagos bank. Han har altid et fotografialbum under armen, der indeholder prospekter fra denne by, som han er meget stolt af. Og manden har jo også grund til det. I året 1836 blev Chicago grundlagt i en ørken, og den tæller nu 400.000 sjæle – inklusive ham naturligvis. Bed siden af ham ser De et californisk ægtepar; den unge kone er allerkæreste. Hendes hr. gemal har nu fået et overtræk af lakfernis, men tidligere gik han som bondekarl bag ploven, indtil han kom på den tanke at bearbejde guldminerne. Man kan ikke sige andet, end at han ..."

"Er en meget anset mand," afbrød jeg ham.

"Naturligvis," svarede doktoren, "for hans formue må tælles i millioner."

"Og det store individ derhenne, der stadig bevæger hovedet op og ned som en kinesisk nikkedukke?"

"I ham har jeg den ære at forestille Dem den berømte universal-statistiker Cockburn fra Rochester," svarede Pitferge. "Han har vejet alt, målt alt, bestemt alt kvantitativt og beregnet alt. Spørg ham, hvor meget brød en halvtredsårig mand har spist i sit liv, eller hvor mange kubikmeter luft han har indåndet, og han vil ikke blive Dem svar skyldig. Han kan sige dem, hvor mange kvartbind en advokats ord fylder årligt, og hvor mange mil et postbud tilbagelægger om dagen. Han er i stand til at angive Dem, hvor mange enker der på en time går over Londons broer, og hvor høj en pyramide ville være, som blev bygget af de stykker smørrebrød, der i løbet af et år fortæres i de amerikanske fristater. Han er i stand til at beregne ..."

– Uden al tvivl ville den uudtømmelige doktor endnu en rum tid have udbredt sig om statistikeren, hvis ikke andre rejsende havde tiltrukket sig vor opmærksomhed og ført hans oplysende anmærkninger hen på andre områder.

Hvor mange forskellige typer var der ikke imellem denne mængde af passagerer! Kun flanørerne savnedes, for man drager ikke fra det ene kontinent til det andet uden en vægtig grund. De fleste rejste uden tvivl for at søge sig en formue på amerikansk grund og glemte, at en ægte yankee allerede i tyveårsalderen har skabt sig en stilling og i en alder af fem og

tyve år forekommer sig selv alt for gammel til at optage kampen om tilværelsen.

Mellem disse eventyrere, opfindere og lykkeriddere viste Dean Pitferge mig nogle, der straks vakte min interesse. Jeg så blandt andet en lærd kemiker, en rival til Liebig, der påstod, at han kunne kondensere hele en fuldvoksen okses næringsstof i en ekstraktskive af størrelse som et femfrancsstykke; han tog til Amerika i den hensigt at gøre kapital af drøvtyggerne på pampas. Endvidere lagde jeg mærke til en franskmand fra Rue Chapon, der transporterede 30.000 dukker af papmaché over til det nye kontinent; de kunne med en meget vellykket amerikansk accent sige "papa", og han tvivlede ikke noget øjeblik om, at de derved ville gøre ham til en rig mand.

Og hvor mange andre interessante personligheder var der ikke, om hvis hemmeligheder man ikke havde nogen anelse. Her flygtede måske en kasserer fra sit tomme pengeskab, og den nye ven, han så fortroligt gik rundt med under armen, var måske en hemmelig opdager, der straks ville fængsle ham ved hans ankomst til New York. Måske ville man også mellem denne skare ubekendte kunne finde grundlæggerne af disse højst tvetydige selskaber, der altid finder lettroende aktionærer, selv når de fører de forunderligste navne, som f. eks. "Transatlantisk Selskab for Gasbelysning i Polynesien" eller "Universalselskab for uopbrændelige Kul".

Men jeg tænkte ikke på at finde dem, for i dette øjeblik blev min opmærksomhed fængslet af et ungt par, som øjensynlig følte sig trykket af den højeste grad af kedsomhed.

"Peruanere," oplyste min cicerone. "De unge folk har været gift et år og har i den tid rejst omkring med deres lykke i alle

verdens lande. Bryllupsaftenen forlod de Lima, derpå tilbad og forgudede de hinanden i Japan, elskede hinanden i Australien, fandt sig i hinandens selskab i Frankrig, kævledes i England og vil efter al sandsynlighed nu lade sig skille i Amerika."

"Og hvem er den slanke mand med det noget hovmodige ansigt, der netop nu kommer ind? Efter hans sorte moustache at dømme kunne jeg være fristet til at antage ham for officer."

"Han er mormon," svarede doktoren, "hedder mr. Hatch og er prædikant i de helliges by. Er det er en prægtig type! Se engang dette stolte øje, dette ædle fysiognomi og sammenlign denne herlige holdning med yankee'ernes derhenne. Mr. Hatch vender tilbage fra Tyskland og England, hvor han med held har prædiket mormonismen. Denne sekt tæller nemlig i Europa et stort antal tilhængere, som den tillader at rette sig efter deres lands love."

"I hvert tilfælde er polygami da forbudt i Europa," bemærkede jeg.

"Naturligvis. Men De må forresten ikke tro, at det har nogen bindende forpligtelse for mormonerne. Brigham Young har et harem, forbi det konvenerer ham, men langt fra alle hans tilhængere ved Saltsøen efterligner ham."

"Og mr. Hatch da?"

"Mr. Hatch har kun én kone og synes at finde, at han har mere end nok i hende. Han har forresten til hensigt, en af de nærmeste aftener at udvikle sit system for selskabet her ombord."

"Han vil finde et talrigt auditorium," bemærkede jeg.

"Ja, det vil han rimeligvis," svarede Pitferge, "hvis ikke spillet drager alt for mange tilhørere bort fra ham. Som bekendt bliver

der i et værelse på fordækket lagt bank af en englænder med et så ubehageligt ansigt, som jeg sjældent har set. Fyren står også i et meget dårligt ry; har De endnu ikke set ham?"

Efter at doktoren havde sagt mig et par ord om, hvordan han så ud, indså jeg, at det måtte være den samme, som om morgenen havde tiltrukket sig min opmærksomhed ved sine vanvittige væddemål. Min diagnose havde altså ikke bedraget mig. Dean Pitferge meddelte mig videre, at han kaldte sig Harry Drake, var en købmandssøn fra Calcutta og forresten et udsvævende menneske, der var spiller og duellant af profession. Han var omtrent ruineret og tog rimeligvis til Amerika for at forsøge et meget eventyrligt liv.

"Sådanne folk finder altid selskab," vedblev Pitferge, "og han har allerede fundet et, der samler sig om dette værdige centrum. I denne klike har jeg særligt lagt mærke til en lille, undersætsig mand med rundt ansigt, tykke læber, krum næse og guldbriller. Han synes at være en halvt fransk, halvt tysk jøde, giver sig selv titlen doktor og siger, at han rejser til Quebec. Jeg må tilstå, at han forekommer mig at være en svindler af den allerværste sort."

I dette øjeblik stødte Dean Pitferge, der meget hurtig sprang fra det ene emne til det andet, mig på albuen. Jeg vendte øjnene hen imod salsdøren og så en ung mand, der førte en ung dame på omtrent sytten år ved armen.

"Det er vel et ungt ægtepar?" spurgte jeg.

"Nej," lød det sagte, i en halvt øm tone givne svar, "det er et forlovet par, der kun venter på deres ankomst til Amerika for at gifte sig, De har netop begge – naturligvis med deres families tilladelse – gjort en rundrejse gennem Europa, og de ved nu, at

de er skabt for hinanden. Brave, unge folk! Det er en sand fornøjelse at betragte dem. Jeg ser ofte, hvorledes de bøjer sig ned over maskinen og tæller hjulomdrejninger, der aldrig forekommer dem hurtige nok. Hvis vor dampkedel var så stærkt ophedet som disse to unge hjerter, så ville vi unægtelig komme afsted i en fart."

11

Endnu samme dag klokken halv ét slog en af folkene følgende notits op på døren til den store sal:

Bredde:	51° 15' N.
Længde:	18° 13' V.
Afstand:	Fastenet 323 miles.

Det betød, at vi klokken tolv befandt os 323 engelske mil fra Fastenets fyrtårn (det sidste, der havde sendt os en hilsen fra den irlandske kyst) og havde passeret 51° 15' nordlig brede og 18° 13' vestlig længde regnet fra Greenwich meridian. På den måde plejede kaptajnen at meddele sit bestik, og passagererne læste hver dag den pågældende notits på det samme sted. Når man da sammenholdt disse angivelser med kortet, kunne man nøjagtigt følge *Great Easterns* løb. Hidtil var der kun blevet gjort 323 engelske mil på seks og tredive timer, hvad der blev erklæret for aldeles utilstrækkeligt, da et dygtigt postdampskib på fire og tyve timer tilbagelægger ikke mindre end 300 engelske mil.

Efter at jeg havde forladt doktoren, var jeg hele dagen sammen med Fabian. Vi var flygtet agterud, hvad Pitferge kaldte "at gå sig en lille tur i marken". Her kunne vi alene og i ro betragte det stille hav, der lå udbredt for os. Skruen arbejdede fyrre fod under os og piskede det smaragdgrønne vand med rasende kraft. Som en lang, hvid mælkevej løb kølvandet efter os; man kunne næsten være fristet til at sammenligne denne ejendommelige hvide stribe med et uhyre engelsk kniplingsslør på blå grund.

Fabian stirrede ned i bølgerne uden at sige et ord. Hvad så han i dette flydende spejl, der foregøgler enhver fantasi og ethvert blik forskellige billeder? Så han en skikkelse, der tilvinkede ham et flygtigt farvel? eller fandt han dernede en ulykkelig skygge druknet i dette havs dyb? Han forekom mig i dag at være i endnu tristere humør end ellers, men jeg vovede dog ikke at spørge ham om årsagen til denne sørgmodighed.

Efter at vi havde været så længe skilt fra hinanden, tilkom det ham at imødekomme mig med fortrolighed, og jeg måtte tålmodigt vente på hans meddelelser. Han havde om sit liv i Indien kun fortalt mig om sine garnisonsforhold, sine jagteventyr og sligt. Men at der var passeret ham noget, som havde berørt hans ånd eller hjerte dybere, havde han endnu ikke talt om. Måske hørte han ikke til dem, der søger at give deres sorger luft i ord, men den slags naturer plejer kun at lide så meget desto mere under det.

Vi stod endnu stadig bøjede ud over vandet, og da jeg vendte mig om, så jeg, hvorledes de store hjul under indvirkningen af rulningen på skift dukkede op af vandet.

"Det er virkelig overordentlig underholdende at stirre således ned i kølvandet," sagde pludselig Fabian, efter at vi en stund havde tiet. "Man skulle tro, at bølgebevægelsen morede sig med at skrive bogstaver. Se dog, stadig et E og et L. Tager jeg fejl, eller kan du også se det?"

"Nej, det er virkelig stadig de samme bogstaver."

Jeg mærkede meget godt, at Fabians indbildningskraft lod ham se netop det, han ville se, men hvad kunne disse bogstaver betyde for ham? Hvilke minder kaldte de frem i hans hjerte?

Han lænede sig atter en stund ned over vandet, og derpå sagde han i en hurtig, afbrudt tone:

"Lad os gå bort! Denne afgrund drager mig ned til sig!"

"Hvad er der, Fabian? Hvad fejler dig, min ven?" spurgte jeg, idet jeg lagde begge hans hænder i mine og bekymret så på ham.

"Der," sagde han, og pegede på sit bryst, "der gemmer der sig en lidelse, som vil dræbe mig."

"En lidelse? Er der da intet håb om helbredelse?"

"Nej, intet!"

Og før jeg kunne tilføje noget ord, havde han vendt sig bort og gik ned ad trappen for at vende tilbage til sin kahyt.

12

Den følgende morgen, den 30. marts, var vejret smukt og roligt. Der var begyndt at blæse en svag brise. Man fyrede stærkt under kedlerne, skruen gjorde seks og tredive omdrejninger i minuttet, og *Great Easterns* hastighed beløb sig nu til mere end tolv knob.

Vinden var sprunget om til syd, og overstyrmanden lod de to fokkesejl og mesansejlet sætte op.

Skibet blev nu bedre støttet og rullede slet ikke mere.

Lokket af den smukke, solklare himmel indfandt der sig nu også snart på dækket damer i elegante toiletter og muntre børn. De første gik omkring og spadserede eller satte sig – jeg havde nær sagt på "den skyggefulde grønsvær under træerne" – og de sidste genoptog deres lege, der havde været afbrudt i to dage. Adskillige legede hest i vild galop, og der manglede kun nogle franske soldater med huen på baghovedet og hænderne i lommen, for at man skulle tro sig hensat til en fransk promenadeplads.

Klokken kvart i tolv gik kaptajn Anderson og to andre officerer op på kommandobroen. Vejret var meget gunstigt for iagttagelser, og man ville benytte dette til at tage solhøjden.

"Tolv," sagde kaptajnen, efter at man en kort tid havde observeret.

Straks lod en af folkene skibsklokken slå, og alle ure ombord blev reguleret efter solen.

En halv time efter læste man på døren til den store salon følgende observation:

Bredde:	51° 10' N.
Længde:	24° 13' V.
Tilbagelagt:	227 miles.
Afstand:	550 miles.

Vi havde altså siden den foregående dag klokken tolv tilbagelagt 227 engelske mil. I Greenwich var klokken i dette øjeblik elleve minutter i to, og *Great Eastern* befandt sig 550 engelske mil fra Fastenet. Vejret vedblev at være smukt, og alt strålede i solglansen.

Hele denne dag fik jeg ikke Fabian at se. Flere gange nærmede jeg mig, drevet af bekymring for ham, hans kahyt og overbeviste mig om, at han ikke havde forladt den.

Sandsynligvis var den travle færden på dækket ham ikke behagelig, og han flygtede da fra dettes larm ned til sin separatkahyts ensomhed. Jeg traf derimod hans ven kaptajn Corsican og gik omtrent en time og spadserede sammen med ham. Der var mellem os megen tale om Fabian, og jeg kunne ikke afholde mig fra at fortælle kaptajnen, hvad der den foregående dag hen imod aften havde tildraget sig mellem MacElwin og mig.

Corsican kunne ikke skjule sin bevægelse.

"Endnu for to år siden," sagde han, "anså vor ven sig for det lykkeligste menneske i verden, og nu er han det ulykkeligste."

Og Archibald Corsican meddelte mig derpå med få ord, at Fabian i Bombay havde gjort bekendtskab med en indtagende ung pige, som han skænkede sin inderligste kærlighed, og som ligeledes elskede ham igen. Intet syntes at sætte sig imod de unge folks ægteskab, da der pludselig dukkede en anden, af

brudens fader begunstiget frier op. Han var søn af en forretningsven fra Calcutta og vandt hurtigt sejr over Fabian. Men der var ikke mindste spor af kærlighed med i spillet, hverken fra brudgommens eller fra brudens side. Det hele blev af alle parter betragtet som en forretningssag. Hodges, en praktisk og for følelser kun lidet tilgængelig mand, befandt sig netop i en såkaldt forretningsklemme og håbede, at dette ægteskab skulle bringe ham ud af den. Han ofrede da uden betænkning sin datters lykke for sine formueinteresser, og den stakkels pige kunne ikke gøre modstand mod sin faders vilje. Man gav hendes hånd til en mand, hun ikke elskede, som hun aldrig kunne komme til at elske, og som sandsynligvis ikke engang elskede hende. Det var en forretning, men en slet forretning. Dagen efter brylluppet forlod det unge par Bombay, og fra dette øjeblik havde Fabian, der blev aldeles overvældet af smerten og alvorlig syg, ikke oftere set genstanden for sin kærlighed.

Da jeg havde hørt dette, forstod jeg, at den lidelse, som havde gjort min ven syg, måtte være meget håbløs.

"Hvad er den unge piges navn?" spurgte jeg.

"Ellen Hodges."

Ellen! Dette navn forklarede mig de bogstaver, som Fabian den foregående dag troede at se i kølvandet.

"Og hvad hedder den stakkels kones ægtefælle?"

"Harry Drake."

"Drake!" Udbrød jeg overrasket, "men dette menneske er jo her ombord!"

"Harry Drake her på *Great Eastern*!" gentog Corsican og så mig stift i ansigtet.

"Nå, så give Gud, at han og Fabian ikke må støde sammen," bemærkede kaptajnen alvorlig. "Heldigvis kender de knap hinanden, eller rettere Fabian kender ikke Harry Drake, men han ville blive rasende, hvis man udtalte dette navn i hans nærværelse."

Jeg fortalte nu kaptajn Corsican, hvad jeg vidste om Harry Drake, det vil sige, hvad doktor Dean Pitferge havde meddelt mig om ham. Jeg skildrede ham som en uforskammet eventyrer, der var så godt som fuldstændig ruineret ved spil og udsvævelser og i stand til at gøre alt for atter at sange lykken. I dette øjeblik kom Harry Drake hen i nærheden af os, og jeg gjorde kaptajnen opmærksom på ham. Der kom et forfærdelig vildt udtryk i Corsicans øjne, og en vredesåre svulmede i hans pande. Han var lige ved at ville gøre en truende bevægelse imod ham, men jeg afholdt ham endnu i rette tid fra det.

"Ja, den fyr har det mest udprægede skurkefysiognomi, som jeg nogensinde har set," sagde han. "Hvor rejser han hen?"

"Man siger til Amerika, for at afæske tilfældet, hvad han ikke gider erhverve sig ved arbejde."

"Stakkels Ellen!" hviskede kaptajnen. "Hvor er hun i dette øjeblik?"

"Måske har den elendige forladt hende."

"Hvad? Er hun ikke med ombord?"

Denne mulighed havde jeg endnu ikke tænkt på, men jeg afviste den straks. Ellen kunne ikke være mellem passagererne, da hun i så tilfælde ikke ville være undgået doktor Pitferges forskende øjne. Nej, det var sikkert, hun ledsagede ikke Drake på denne rejse.

"Gid Deres formodning var rigtig," svarede Corsican. "Synet af dette stakkels offer, der var styrtet i så stor elendighed, ville gribe Fabian forfærdeligt og kunne få de mest uberegnelige følger. MacElwin ville meget vel være i stand til at slå denne Drake til jorden som en hund. Da De såvel som jeg er Fabians ven, vil jeg tillade mig et forslag i denne sag. Vi vil give hinanden vort ord på, aldrig at tabe ham af syne, så at en af os altid er rede til at træde imellem ham og hans rival. De vil forstå mig, når jeg siger, at et møde med våben i hænde mellem disse to mænd under enhver betingelse må undgås. Hverken her eller noget som helst andet sted tillader jo loven enken at gifte sig med den, der har dræbt hendes mand, selv om denne har været nok så uværdig."

Jeg forstod meget vel kaptajn Corsicans ræsonnement. Fabian turde her ikke være sin egen dommer. Man måtte imødese dette "måske", disse muligvis kommende begivenheder og tage dem med i beregning. For var det vel muligt, at ved dette fælles liv ombord, ved disse møder, der dagligt gentoges, Drakes påfaldende og larmende person overhovedet kunne undgå min vens opmærksomhed? Hvor let kunne ikke en eller anden tilfældighed, den blotte omstændighed, at et navn blev nævnt, medføre et skæbnesvangert sammenstød. Hvor havde jeg dog ikke lyst til at påskynde vort skibs fart! Før jeg forlod kaptajn Corsican, lovede jeg ham at våge over vor ven og iagttage Drake, som heller ikke han på sin side ville tabe af syne.

Hen imod aften drog tågen på oceanet tættere sammen, og det tætte mørke på havet kontrasterede ejendommeligt mod de glimrende oplyste sale, hvorfra der afvekslende lød romancer

og valsemelodier. Efter hvert nummer fulgte der stærk applaus, som endog steg til en sand bifaldsstorm, når den morsomme farcør T... satte sig til klaveret og gav sine coupletsange til bedste.

13

Den følgende dag, den 31. marts, var en søndag. Hvorledes vil denne dag gå hen ombord, tænkte jeg ved mig selv. I England eller Amerika bliver alle offentlige steder lukket under gudstjenesten, slagterens allerede dragne kniv viger tilbage fra slagtofferet, bagerens bagerbræt bliver stående i døren til bageovnen, ilden går ud i alle værksteder, butikkerne bliver lukket og jernbanetogene sjældnere, netop akkurat det modsatte af, hvad der sker i Frankrig.

Her skulde vi i så henseende følge engelsk skik og brug. Omendskønt vejret var prægtigt og vinden gunstig, lod kaptajnen dog ikke sejlene sætte. Man ville derved ganske vist have vundet nogle mil, men det gik naturligvis ikke an på grund af søndagen. Det var mig meget behageligt, at man i det mindste tillod hjulene og skruen deres sædvanlige omdrejninger. Da jeg spurgte en ortodoks puritaner om årsagen til denne tolerance, svarede han alvorligt:

"Man må have agtelse for alt, hvad der kommer fra Gud. Vinden er lagt i hans hånd, men dampen i menneskets."

Jeg måtte slå mig til tåls med denne grund og fortsatte derpå mine iagttagelser ombord.

Hele mandskabet var i søndagspynt, og det ville slet ikke have forbavset mig, om jeg havde set fyrbøderne arbejde i sort kjole. Officererne og maskinmestrene var iført gallauniform, og deres fodtøj strålede med ægte britisk glans. Kaptajnen og hans næstkommanderende foregik også i så henseende alle med deres eksempel; de gik med fine nye handsker, med blankt

polerede sabler, og yderst elegant friserede frem og tilbage på kommandobroen og afventede gudstjenesten.

Havet var i dag prægtigt og lå herligt lysende for os i den første forårssols stråler. Ikke en eneste sejler var i sigte, så langt øjet kunne nå. Klokken ti begyndte skibsklokken at ringe med regelmæssige mellemrum. Den ringende, en understyrmand i søndagspuds, søgte at tilvejebringe en slags religiøs velklang, og det var næppe muligt at genkende den skærende lyd, denne klokke ellers akkompagnerede damppiben med, når skibet sejlede i tåge. Uvilkårligt søgte blikket landsbykirketårnet, der kaldte således til messe.

Straks viste der sig talrige grupper af søndagsklædte damer, herrer og børn, og efterhånden fyldtes hele dækket med spadserende, der udvekslede højtidelige hilsner med hinanden. Enhver holdt sin bønnebog i hånden og ventede, til det sidste klokkeslag forkyndte gudstjenestens begyndelse. En mængde bibler blev bragt ind i bedesalen og fordelt omkring på bordene.

Det var den store spisesalon, som man havde indrettet til kirke. Ved sin længde og regelmæssighed mindede den om finansministeriets palæ i Rue de Rivoli i Paris. Da jeg trådte ind, fandt jeg allerede en talrig forsamling af troende, og mellem alle de tilstedeværende herskede der dyb tavshed. I den nederste ende af salen befandt officererne sig, og midt imellem dem kaptajn Anderson. Min ven Dean Pitferge havde taget plads ved siden af mig; hans livfulde små øjne løb uophørligt omkring mellem selskabet, og jeg tør dristigt påstå, at han snarere havde indfundet sig her af nysgerrighed end af fromhed.

Klokken halv elleve rejste kaptajnen sig og begyndte gudstjenesten. Han læste på engelsk et kapitel af det gamle testamente. Efter hvert vers mumlede de tilstedeværende det følgende, og man kunne mellem de mange stemmer tydeligt skelne børnenes klare sopran, fruentimmernes mezzosopran og mændenes baryton. Denne bibelske monolog vedvarede omtrent en halv time og blev ført med rolig alvor og værdighed. Kaptajnen som den øverstbefalende her næstefter Gud havde krav på respekt selv hos de ligegyldigste af forsamlingen og var vel skikket til at forrette en gejstligs funktioner på dette sted, hvor man hvert øjeblik kunne komme til at svæve på afgrundens rand. Højtideligheden ville da også have gjort et særdeles gunstigt indtryk, hvis den havde indskrænket sig til denne scene. Men da kaptajnen havde endt, indtog en anden taler hans plads, og han lod sig rive hen til lidenskabelighed og heftighed, her, hvor der kun burde findes tolerance.

Det var den tidligere omtalte intrigante lille yankee, en af disse gejstlige, hvis indflydelse er så stor i New Englands stater. Man mærkede straks, at han havde lært sin prædiken udenad, men det var unægtelig en temmelig påtrængende dristighed, at han her greb lejligheden til at buldre løs med den. Jeg så over til doktor Pitferge, men han havde ikke fortrukket en mine, og syntes roligt at ville høre på, hvad fanatikeren havde at sige.

Den gejstlige knappede gravitetisk sin frakke, satte silkehatten på bordet, tog sit lommetørklæde frem og berørte sine læber let med det, kastede et hurtigt blik ud over forsamlingen og begyndte således:

"I begyndelsen skabte Gud Amerika i seks dage og hvilede så på den syvende."

Efter at han havde sagt det, foretrak jeg at liste mig ud af døren.

14

Mens vi spiste frokost, meddelte Dean Pitferge mig, at prædikanten havde udviklet sin tekst på den herligste måde. Såvel de undersøiske torpedoer som monitorerne og de pansrede forter havde manøvreret i hans tale, og han havde rigtig gjort sig til af Amerikas storhed. Når Amerika synes om at blive prist på den måde, hyller jeg mig i beskeden tavshed.

Da jeg næste gang trådte ind i den store sal, læste jeg følgende notits:

Bredde:	50° 8' N.
Længde:	30° 44' V.
Tilbagelagt:	255 miles.

Stadig det samme resultat. Vi havde hidtil kun tilbagelagt elleve hundrede engelske mil, inklusive de tre hundrede og ti, som skiller Fastenet fra Liverpool. Dette var omtrent en tredjedel af rejsen. Hele dagen forholdt både mandlige og kvindelige passagerer, såvel som også officerer og matroser sig i den samme sko, som Gud Fader, efter at han havde skabt Amerika. Ikke et eneste klaver lød i salonerne, og hverken skakbrikker eller kort forlod i dag deres futteraler. Spisesalen var fuldstændig øde. Jeg havde dog lejlighed til at forestille min original, doktor Dean Pitferge, for kaptajn Corsican, hvilken sidste morede sig udmærket ved at høre ham fortælle om de andre passagerers skandalehistorier. Det var Pitferge magtpåliggende at bevise, at *Great Eastern* var et fortryllet skib, der på en eller anden skæbnesvanger måde måtte komme til

ulykke. Historien om den sammensvejsede maskinbygger behagede særlig Corsican, men omendskønt han som skotte sværmede i høj grad for alt, hvad der var forunderligt, kunne han dog ikke undertrykke et vantro smil.

"Jeg ser," sagde doktor Pitferge, "at hr. kaptajnen ikke ubetinget tror på, at det er sandt, hvad jeg siger."

"Ikke ubetinget!" svarede Archibald.

"Vil De måske fæste mere lid til mine ord, når jeg på det bestemteste forsikrer Dem, at det hver nat spøger ombord på dette skib?" spurgte doktoren pludselig i en alvorligere tone.

"Hvad?" udbrød Corsican, "skulle der virkelig blande sig spøgelser i disse ulykkeshistorier? De vil dog ikke påstå, at De for alvor tror på den slags vanvid?"

"Jeg anser det for sandt, som troværdige folk fortæller mig, og flere officerers og matrosers udsagn stemmer overens i, at en luftig skygge om natten sværmer omkring her. Hvorledes den kommer, ved ingen, og der er heller ingen, der kan forklare, hvorledes den forsvinder igen."

"Men for pokker!" udbrød kaptajnen, "så kunne det jo være morsomt at efterspore den."

"I nat?" spurgte Pitferge.

"Ja, hvis De synes, så allerede i nat," svarede kaptajnen. "Vil De gøre os selskab, min herre?" henvendte han sig så til mig.

"Jeg takker," svarede jeg, "men det forekommer mig, at man ikke skal forstyrre sådanne hemmelighedsfulde væseners inkognito. Men forresten antager jeg, at vor hr. doktor behager at spøge."

"Jeg spøger aldrig," bemærkede Pitferge.

"Besvar mig et spørgsmål, doktor: tror De virkelig, der skulle være døde, der om natten spadserer omkring her på dækket?"

"Ja, jeg tror, at de døde står op af graven," svarede Pitferge, "og det klinger så meget desto mærkeligere som jeg er læge."

"Læge!" udbrød kaptajn Corsican og fo'r tilbage, som om dette ord havde gjort ham urolig.

"Berolig Dem, kaptajn," svarede doktoren, idet han smilede, "jeg praktiserer ikke, når jeg er på rejse."

15

Den følgende morgen, den første dag i april, lå havet, belyst af solens stråler, for os som en grønnende eng, og i det mælkehvide kølvand fo'r legende delfiner omkring som muntre klovner.

Da jeg mødte kaptajn Corsican, meddelte han mig, at det af doktoren omtalte spøgelse ikke havde behaget at vise sig den foregående nat. Måske havde mørket ikke forekommet det tæt nok. Jeg kom på den tanke, at hele denne besynderlige historie muligvis kunne skyldes en mystifikation, da sådanne i England og Amerika er meget almindelige den første april. Folk, der mystificerede eller blev mystificerede, manglede heller ikke ombord. Nogle lo over, andre blev vrede, ja der faldt endogså af og til temmelig håndfaste næveslag. Men da disse hos englænderne aldrig drager sværdslag efter sig (i England bliver, som bekendt, dueller yderst strengt straffet), gik disse rivninger hen uden videre følger. Ikke engang officerer eller soldater har tilladelse til at duellere, under hvilket påskud det end sker. Drabsmanden bliver under sådanne forhold strengt straffet, og jeg mindes, at doktoren nævnede mig navnet på en officer, der allerede havde været ti år i ved galejerne, fordi han i en fuldstændig loyal tvekamp havde såret sin modstander dødeligt. Med sådanne overdrevne love er det let forståeligt, at duellen fuldstændig er forsvundet fra det britiske liv.

På grund af det klare vejr gik middags-iagttagelsen denne dag særdeles godt. Den udviste 48° 77' bredde og 36° 48' længde, og den af *Great Eastern* tilbagelagte strækning var kun to

hundrede halvtreds engelske mil. Selv den mest middelmådige transatlantiske damper ville have haft ret til at tilbyde os sin bugserline.

Vi begyndte dog denne dag at komme hurtigere afsted. Det var det unge brudepar, som henledte min opmærksomhed på det. Det stod i en munter passiar henne ved styrbordsskansen og så på de små rør langs skorstenen, fra hvis mundinger en let hvid røg steg i vejret.

Dean Pitferge var trådt hen til mig, og på forslag af det unge par gik vi hen for at se på maskinen.

"Hvor herlig dog ungdommen er," hviskede doktoren til mig.

"Ja," svarede jeg, "især når man er to om at dele den."

Sammen med disse unge folk stod vi længe og så på, hvorledes maskinen arbejdede, Den unge mand havde taget sit ur frem, og hans kæreste, der lænede sig til hans skulder, fulgte opmærksomt sekundviseren. Mens hun iagttog, talte hendes elskede skruens omdrejninger.

"Et minut!" sagde hun nu.

"Syv og tredive omdrejninger," konstaterede den unge mand.

"Syv og tredive og en halv," berigtigede doktoren, der havde holdt kontrol.

"Og en halv!" udbrød den unge miss; "hører du, Edward? – Takker hjerteligt," tilføjede hun høfligt, henvendt til den værdige Pitferge, idet hun belønnede ham med sit huldsaligste smil.

16

Da jeg atter trådte ind i den store sal, så jeg følgende program, der var slået op på døren:

THIS NIGHT.

First part.

Ocean-Times	–	Mr. MacAlpine.
Song: Beautiful Isle of the Sea	–	Mr. Ewing.
Reading	–	Mr. Affleet.
Piano solo: *Chant du Berger*	–	Mrs. Alloway.
Scotch song	–	Doktor T...

Intermission of ten minutes.

Second part.

Piano solo	–	Mr. Paul V.
Burlesque. Lady of Lyons	–	Doktor T.
Entertainment	–	Sir James Anderson
Song: Happy Moment	–	Mr. Norville
Song: You Remember	–	Mr. Ewing

Finale:

God save the Queen.

Det var, som man ser, en fuldstændig koncert med første del, mellemakt, anden del og finale. Et eller andet syntes alligevel at mangle, for da jeg havde læst dette program tilende, hørte jeg nogen bagved mig mumle:

"Jo, det var såmænd et net program! Ingenting af Mendelssohn!"

Jeg vendte mig om. Det var en simpel steward, der på denne måde protesterede imod, at man havde udeladt hans yndlingsmusik.

Jeg steg atter op på dækket og gav mig til at søge efter MacElwin. Corsican havde netop meddelt mig, at Fabian havde forladt sin kahyt, og jeg ville gerne rive ham ud af hans isolerthed. Jeg mødte ham henne på fordækket. Vi passiarede nogen tid med hinanden, men han gjorde ikke nogen hentydning til sit tidligere liv. Undertiden var han tavs og eftertænksom og ligesom hensunket i dyb grublen; han syntes ikke at høre, hvad jeg sagde, og trykkede hånden fast mod sit bryst, ligesom for at holde en eller anden smerte tilbage. Mens vi således spadserede, kom Harry Drake flere gange forbi os, som sædvanlig larmende og gestikulerende. Jeg ved ikke, om jeg tog fejl, for jeg var jo så stærkt indtaget mod dette menneske, men det forekom mig, som om Drake iagttog min ven med en vis vedholdende uartighed. Også Fabian måtte have lagt mærke til det, for han spurgte mig:

"Hvad er det for et menneske?"

"Jeg kender ham ikke," svarede jeg.

"Han mishager mig i højeste grad," bemærkede MacElwin.

Sæt to skibe ud på åbent hav, uden vind og uden strøm, og de vil til sidst støde mod hinanden. Kast to ubevægelige planeter ud i verdensrummet – også de vil falde over hinanden – og bring to fjender ind i den største menneskevrimmel, de vil dog til sidst møde hinanden; det er kun et tidsspørgsmål. Skæbnen vil det således.

Da aftenen kom, fandt koncerten sted efter det meddelte program. Den store sal var glimrende oplyst og fyldt med

tilhørere; gennem de halvt åbne luger så man matrosernes solbrændte ansigter og tykke sorte hænder. Man kunne have antaget dem for masker, der var malet på loftet. I de halvtåbnede døre havde stewarderne taget plads for også at høre på koncerten.

De egentlige tilskuere, såvel herrer som damer, sad på divanerne langs salonens sider samt i midten af den på alle de forskellige slags stole, som man havde kunnet opdrive.

Alle vendte de hovedet mod klaveret, som stod mellem de to døre, der hørte til damesalonen. Undertiden opstod der på grund af skibets rullen en stærk bevægelse blandt tilhørerne; stolene vaklede, og man klamrede sig til hinanden i tavshed og uden at spøge. Takket være den måde, skibet var bygget på, behøvede man imidlertid under ingen betingelse at frygte for at falde.

Man begyndte med *Ocean Times*. *Ocean Times* var et dagligt udkommende politisk, kommercielt og litterært blad, der blev udgivet af nogle af passagererne. Hos amerikanere og englændere er den slags tidsfordriv meget yndet. Bladet blev redigeret i løbet af dagen, og når redaktionen ikke var særlig vanskelig med hensyn til sine artikler, så kan man endnu mindre påstå dette om læserne. Publikum var tilfreds med lidt, ja endog med alt for lidt.

Nummeret for første april indeholdt en temmelig kedelig artikel om politik samt forskellige småting, der skulle være vittige, men som vistnok næppe kunne more andre end dem, som havde skrevet dem. Den ærede hr. MacAlpine, en amerikansk dogmatiker, læste meget selvbehageligt sine kun

lidet åndfulde stilprøver og sluttede læsningen med følgende efterretninger:

"Man forsikrer, at præsident Johnson har takket af til gunst for general Grant."

"Man vil vide, at pave Pius den Niende har udnævnt kejserprinsen til sin efterfølger."

"Ferdinand Cortez skal have anklaget Napoleon den Tredje for plagiat på grund af Mexicos erobring."

Da *Ocean Times* havde fået tilstrækkeligt bifald, optrådte den nævnte mr. Ewing, en smuk ung fyr, der producerede sig som tenorist, men foredrog sin sang med en meget hæs stemme.

Den annoncerede "*reading*", forelæsning, havde en ubestridelig tillokkelse. En æret medborger fra Texas forelæste ganske simpelt to-tre sider af en bog. Han begyndte med meget svag stemme og læste derpå meget højt og patetisk. Naturligvis fik han tordnende bifald.

Le Chant du Berger for piano alene, udført af mrs. Alloway, en englænderinde, der for at bruge et udtryk af Theophile Gautier spillede *en blond mineur* samt en lille farceagtig skotsk sang af doktor T... sluttede første del af programmet.

Efter en mellemakt på ti minutter, i hvilke tilhørerne tålmodigt blev på deres pladser, begyndte anden del af koncerten. Franskmanden Paul B... spillede to charmante, hidtil endnu ikke offentliggjorte valse, der vandt stormende bifald. Skibslægen, en brunlokket, meget selvbehagelig ung mand, forelæste en burlesk scene, en slags parodi på "*Pigen fra Lyon*", et i sin tid i England meget yndet drama.

Derefter fulgte det annoncerede "*entertainment*". Hvad agtede sir James Anderson at præsentere under dette navn? Slet ikke

det, man havde ventet! Han rejste sig med et elskværdigt smil, tog et spil kort frem, slog sine hvide manchetter tilbage og gjorde kortkunster med en sådan ynde og gratie, at man herved fik rigelig erstatning for deres naivitet. Som uundgåelig følge lød der også denne gang hurraråb og livligt bifald.

Efter de anmeldte numre, *Happy Moment* af mr. Norville og en sang *You Remember*, sunget af mr. Ewing, lovede programmet *God save the Queen*. Nogle amerikanere bad imidlertid hr. Paul B… om at synge den franske nationalsang for dem, hvorpå denne min forekommende landsmand begyndte på den uundgåelige *Partant pour la Syrie*, mod hvilken en gruppe tilhørere fra Nordstaterne gjorde energiske indvendinger. Uden at lade sig bede længe og med en eftergivenhed, der mere røbede musikalsk færdighed end individuel politisk overbevisning, gjorde den føjelige pianist et kraftigt løb hen over tangenterne og foredrog Rouget de l'Isles hymne.

Til sidst istemmede forsamlingen stående den engelske nationalsang *God save the Queen*.

Alt i alt kunne man om denne soiré sige, hvad der gælder om de fleste dilettant-forestillinger, at den for arrangørerne og deres venner ganske havde det forønskede udbytte.

Fabian havde hele aftenen ikke vist sig i salonen.

17

Natten mellem mandag og tirsdag gik bølgerne overordentlig højt. Kahytsvæggene begyndte atter at sukke og stønne, og rejsesagerne tog sig atter en lille motion rundt omkring i salonerne. Da jeg hen imod klokken syv om morgenen kom op på dækket, blæste der en meget frisk vind, og det regnede. Den vagthavende officer lod sejlene rebe, og damperen begyndte som følge af dette at rulle stærkt. Hele denne dag – det var den anden april – var dækket totalt øde, ja endog salonerne vedblev at være tomme. Passagererne havde taget deres tilflugt til kahytterne, og såvel ved lunchen som ved middagsmåltidet manglede næsten to tredjedel af gæsterne.

At spille whist var umuligt, for bordene gled bort under de spillendes hænder. Også skakspillet forbød sig af sig selv. Nogle af de mest uforfærdede lå på sofaerne og læste eller sov, og matroserne gik i sydvest og regnkappe filosofisk omkring på dækket. Den næstkommanderende holdt, tæt indhyllet i sin kautsjuk-kappe, vagt på kommandobroen. Hans små øjne strålede af fornøjelse over disse regnstrømme og vindstød, han holdt netop af den slags vejr, og det var næsten, som om dampskibet kun rullede til privatfornøjelse for ham.

Nogle kabellængder fra skibet skød himlens og havets vande sammen i en tæt tåge. Så langt man kunne se var alt gråt i gråt. Kun hist og her fløj nogle fugle gennem stormen. Kl. 10 blev der til styrbord signaleret en tremastet bark, hvis nationalitet man dog ikke kunne opdage.

Hen imod elleve løjede vinden af og sprang om til nordvest. Samtidig hørte regnen næsten pludselig op, og hist og her kunne man se den blå himmel gennem skyerne. Kort tid efter kom solen frem og tillod at anstille nøjagtige observationer. På salondøren blev der opslået en plakat, sålydende:

Bredde:	46° 29' N.
Længde:	42° 25' V.
Tilbagelagt:	256 miles.

Great Easterns hastighed var altså trods det stærkere damptryk ikke blevet større, hvilket skyldtes den vestlige vind, der betydeligt hæmmede skibets fart.

Klokken to blæste det atter op, og tågen fortættede sig i den grad, at officererne på kommandobroen ikke længere kunne se, hvem der opholdt sig forude. Denne tætte tåge er en af de største farer for skibsfarten; den gør det næsten umuligt at undgå sammenstød, og en sådan ulykke må næsten kaldes forfærdeligere end en ildebrand.

Af denne grund passede såvel officerer som matroser på med den største årvågenhed, og det viste sig snart, at det ikke var unødvendigt. Hen imod klokken tre så man nemlig pludselig omtrent i to hundrede meters afstand fra *Great Eastern* en tremaster, som man kun kom uden om på grund af den hurtighed, styrmanden havde signaleret den med.

De udmærkede regulerede signaler blev givet af en klokke, der var fæstet på dækslukaferne forude.

Et slag betød, at der var et skib foran, to et til styrbord, og tre et til bagbord. På den måde kunne der hurtigt styres således, at sammenstødet blev umuligt.

Vinden blæste stærkt lige til aften, men desuagtet tog rulningen af, idet havet på grund af Nem Foundland-bankens nærhed ikke kunne udfolde hele sin voldsomhed. Der blev da også af sir James Anderson i dag annonceret et nyt *entertainment*, og til den bestemte tid fyldtes salonerne på ny. Denne gang underholdt han os imidlertid ikke med kortkunster, men fortalte os om sin nedlægning af det transatlantiske kabel. Han fremviste forskellige fotografiske afbildninger af maskiner, der specielt var blevet opfundet i dette øjemed, og lod cirkulere forskellige modeller af, hvorledes man havde sat kabelstykkerne sammen. Kort sagt, han fortjente med fuld ret de tre hurraråb, hans meddelelser blev modtaget med, og som samtidig gjaldt Cyrus Field, der også var til stede ved denne soiré.

18

Den følgende dag, den tredje april, viste horisonten lige fra morgenstunden en ejendommelig farvenuance, der af englænderne bliver kaldt "blink", og er en hvidagtig tilbagestrålen af isblokkene, som derved forråder, at de ikke er synderlig langt borte. *Great Eastern* dampede netop også hen over den del af farvandet, hvor man finder de første løsrevne isbjerge, som kommer fra Davis-strædet. Der blev straks stillet en særlig vagt ud, som skulle passe på at undgå sammenstød med disse enorme blokke.

Der blæste en meget stærk brise fra vest, og havet skummede voldsomt.

Hverken Fabian, kaptajn Corsican eller doktor Pitferge havde endnu vist sig på dækket. Jeg begav mig da alene hen til en komfortabel lille krog forude, der blev dannet af flere vægge, som stødte sammen. Jeg satte mig her og lod vinden blæse hen over mit hoved. Det var rigtig en plads, som var egnet for drømme og jeg kunne desuden herfra overse hele det uhyre skib. Nærmest ved mig så jeg en matros, der hang i fokkemastens vanter, og mens han holdt fast med den ene hånd, arbejdede han meget behændigt med den anden. Under ham, på kahytslukafet, gik, med benene spredte vidt fra hinanden, den vagthavende bådsmand frem og tilbage og kastede skarpe blikke omkring sig. Af havet så jeg så godt som ingenting, kun en lille blålig stribe, der skinnede frem bag hjulkasserne. Drevet afsted af sine mægtige maskiner rystede dampskibet, idet det gennemskar bølgerne med sin skarpe

forstavn, som væggene af en kedel, når der bliver fyret dygtigt under den. Men det kolossale skib sporede næppe havets bevægelser, som en almindelig transatlantisk tamper ville have lidt stærkt under.

Klokken halv ét viste bestikket kun 44° 53' N. bredde og 47° 6' V. længde. I et tidsrum af fire og tyve timer havde vi kun tilbagelagt to hundrede og syv og tyve engelske mil. Jeg kunne tænke mig, hvor det unge brudepar forbandede disse hjul, der ikke ville bevæge sig, skruens langsomme omdrejninger og de utilstrækkelige maskiner, der ikke arbejdede efter deres ønsker.

Hen imod klokken tre havde vinden fejet himlen klar, og horisonten syntes at udvide sig rundt omkring *Great Eastern*. Brisen blev svagere og svagere, men havet hævede sig i besynderlige, lange, grønne, skumomkransede bølger. En så ubetydelig vind kunne ikke fremkalde en så stærk søgang; disse bølgebevægelser var aldeles uforholdsmæssigt store, og jeg kunne slet ikke forstå, hvad det hele skulle betyde.

Klokken tre blev der signaleret en tremaster til bagbord; det viste sig at være *Illinois*, et amerikansk skib, der sejlede til England.

Løjtnant H… meddelte mig netop nu, at vi sejlede hen over de yderste spidser af New Foundland-banken; det er her, at der finder en så betydelig kabliau-fangst sted. Hvis alle æggene, som kommer fra tre af disse dyr, blev til fisk, ville det være nok til at bespise hele England og Amerika.

Dagen gik hen uden nogen bemærkelsesværdig tildragelse, og de spadserende viste sig som sædvanlig på dækket. Hidtil havde Harry Drake, som kaptajn Corsican og jeg, overensstemmende med vor aftale, havde våget over, ikke stødt

på hinanden. Om aftenen samledes gæsterne atter i salonen. De samme sange og forelæsninger, stadig udført af de samme virtuoser, som jeg efterhånden fandt mindre middelmådige, fremkaldte nye bravoer og nyt bifald. En varm diskussion udspandt sig mellem en tilhænger af nordstaterne og en anden af sydstaterne. Den sidste ville absolut have, at disse skulle have en kejser, og den politiske debat var på gode veje til at blive en personlig strid, da den blev afbrudt ved ankomsten af en fingeret depeche, der var adresseret til *Ocean Times* og havde følgende indhold: Krigsministeren, kaptajn Semmes, har ladet sydstaterne betale skadeserstatning i anledning af Alabamasagen.

19

Kaptajn Corsican og jeg forlod den stærkt oplyste salon og gik med hinanden op på dækket, natten var overordentlig mørk. Ingen stjerner lod sig se på himlen, og rundt omkring skibet lå der uigennemtrængeligt mørke over havet. Man kunne næppe skelne de vagthavende, men frisk og behagelig var luften heroppe.

"Jeg var nærved at kvæles i salonen," sagde Archibald. "Her har man dog i det mindste fri luft rundt omkring sig, og det virker oplivende. Når jeg ikke i fire og tyve timer får mindst hundrede kubikmeter ren luft, kan jeg ikke eksistere."

"Så ånd nu rigtig af hjertens lyst, kære kaptajn," svarede jeg; "ilten er en herlig ting, som vore folk fra Paris og London kun kender af navn."

"De foretrækker kulsyren," bemærkede Corsican. "Nå, enhver har jo sin smag; jeg for min part kan ikke engang lide den i champagne."

Mens vi passiarede således med hinanden gik vi ned langs styrbordssiden, beskyttet mod vinden af sekskabsværelsernes høje væg. Tætte, gnistudsendende røgskyer hvirvlede op fra de sorte skorstene, maskinernes larm akkompagnerede blæstens piben i jernvanterne, så at det løb som strengene på en harpe, og hvert kvarter hørte vi de vagthavende matrosers råb: *All's well! All's well!*

Man forsømte ikke nogen eneste forsigtighedsregel med hensyn til skibets sikkerhed under disse af isblokke så stærkt hjemsøgte breddegrader. Kaptajnen lod efter hvert kvarters

forløb hejse en spand vand op for at prøve dets temperatur, og han ville, hvis denne havde vist sig at være for lav, intet øjeblik have tøvet med at skifte rute. Han vidste meget vel, at *Pereire* fjorten dage tidligere, netop under denne breddegrad, var blevet blokeret af isbjerge, og det var en fare, som absolut måtte undgås.

Forresten foreskrev også nattereglementet ombord på skibet en streng årvågenhed. Kaptajnen selv begav sig ikke til ro, og to officerer var ligeledes oppe hele natten. Desuden holdt to mand af besætningen vagt på fordækket samt en bådsmand og matros agterude. Passagererne havde ingen grund til at være urolige.

Efter at kaptajn Corsican og jeg havde iagttaget alle disse arrangementer, vendte vi tilbage til agterdækket. Vi ville, før vi gik ned i vore kahytter, endnu spadsere lidt omkring oppe på dækket over den store salon.

Ved det første blik syntes stedet at være fuldstændig tomt, men så snart vore øjne havde vænnet sig til mørket, bemærkede vi en ensom skikkelse, der stod støttet til gelænderet og stirrede ubevægelig hen for sig.

"Det er Fabian," hviskede Corsican sagte til mig.

– Ja, det var virkelig ham, men selv om vi begge havde set og genkendt ham, så han dog ikke op og vedblev at stirre stift hen imod en krog af dækket. Hvad var det han så efter? Hvorledes kunne hans blik gennemtrænge dette dybe mørke? Jeg anså det for bedre ikke at forstyrre ham, men kaptajnen nærmede sig ham.

"Fabian!" kaldte han.

Men Fabian svarede ikke, og Corsican kaldte på ny. Da fo'r min ven sammen, vendte et øjeblik sit ansigt om imod os og

sagde det eneste ord:

"Stille!"

Samtidig pegede han med hånden på en skygge, der langsomt bevægede sig frem og tilbage ude i den yderste ende af dækket. Det var denne næppe synlige skikkelse, Fabian havde set efter, og han hviskede nu sørgmodigt til os:

"Den sorte dame!"

Jeg fo'r uvilkårligt sammen. Kaptajn Corsican greb mig ved armen, og jeg følte, at også han rystede. Vi havde i samme øjeblik fået den samme tanke: denne skygge var det åndesyn, som doktor Pitferge havde talt om.

Fabian var atter sunket tilbage i sit drømmeri, og jeg stirrede med forvildet blik hen imod denne næppe kendelige skikkelse, der stadig blev ved at bevæge sig frem og tilbage, og som aftegnede sig tydeligere og tydeligere i mørket, jo længere vi så på den. Den gled nærmere, blev nølende stående, gik videre, og det alt sammen lydløst og mere svævende end virkeligt gående. Omtrent ti skridt fra os blev den endelig stående stille, og jeg kunne tydeligt se en slank, i en slags mørk burnus indhyllet kvindeskikkelse, hvis ansigt imidlertid skjultes af et tæt slør.

"En vanvittig, ikke sandt?" hviskede Fabian sagte hen for sig. Hun var virkelig vanvittig, men Fabian havde ikke spurgt os, han talte kun til sig selv.

Imidlertid nærmede denne stakkels skabning sig os mere og mere. Jeg troede igennem sløret at kunne se, hvorledes hendes blik fæstede sig stift på Fabian. Hun gik helt hen til ham og lagde pludselig sin hånd på hans hjerte. Der fulgte nogle øjeblikkes dyb tavshed – det var, som om hun talte hans hjertes slag. Derpå vendte hun sig hurtigt om og ilede ned i salonen.

Fabian strakte armene ud efter hende og var nær ved at synke i knæ.

"Hende!" hviskede han.

Derpå rystede han atter ligesom tvivlende på hovedet og føjede til:

"Det må være en hallucination."

Corsican forsøgte at rejse ham op igen.

"Kom Fabian," sagde han, tog hans hånd og førte sin ulykkelige ven bort med sig.

20

For Corsican og mig var der ikke længere nogen tvivl mulig. Vi havde set Ellen, Fabians forlovede, og nu Harry Drakes kone. Skæbnen havde ført dem alle tre sammen på dette skib. Men skønt Fabian et øjeblik troede at genkende hende, havde han dog straks efter anset det hele for en hallucination. I én henseende havde han imidlertid ikke taget fejl. Han havde kaldt hende vanvittig, og det var hun virkelig. Smerte og fortvivlelse over den forstyrrede livslykke havde til sidst fremkaldt denne sørgelige sindssygdom.

Den næste morgen talte jeg med kaptajn Corsican om det. Med hensyn til den unge kones identitet var også han fuldstændig på det rene. Det var Ellen, som hendes ægtefælle slæbte med over til det amerikanske kontinent, for at hun også der skulle vikles med ind i hans eventyrlige tilværelse. Der kom et så vildt udtryk i kaptajnens blik, da han tænkte på det, at også jeg følte, hvorledes mit hjerte satte sig op imod det. Men ak, hvad formåede vi to mod hendes ægtefælle, hendes herre!

Det vigtigste var imidlertid at forhindre et nyt møde mellem Fabian og Ellen, for han ville da uden tvivl genkende sin forlovede, hvad vi så omhyggeligt søgte at undgå. Der syntes imidlertid ikke at være nogen grund til at frygte et sådant nyt møde mellem de to ulykkelige mennesker. Ellen viste sig hverken om dagen eller om aftenen på dækket eller i salonerne. Kun om natten kunne hun slippe fra sin fangevogter for at bade sit stakkels hoved i frisk luft. Om fire dage måtte *Great Eastern* rimeligvis have nået New York, og vi kunne da hengive os til det

håb, at tilfældet ikke ville bringe vore planer til at strande, og at Fabian ville vedblive at være uvidende om Ellens nærværelse ombord på skibet.

Dette håb skulle imidlertid, som det senere vil vise sig, strande.

Dampskibet havde i løbet af natten forandret sin retning noget, da de spande med vand, som man trak op, kun viste en temperatur af 27° fahrenheit, det vil sige minus 3 à 4° celsius. Man kunne ikke længere være i tvivl om, at der var betydelige isbanker i nærheden, og *Great Eastern* havde styret længere mod syd. Himlen havde virkelig i dag en ejendommelig glans, atmosfæren var formelig hvid, og mod nord viste der sig et stærkt flimrende skær, som det syntes, fremkaldt ved en stærk tilbagestrålen af isbjerge. Der blæste en skarp brise, og hen imod klokken to faldt der pludselig små, fine snefnug ned på skibet. Men derpå hævede tågen sig igen, og vi måtte hele tiden lade fløjten lyde for at underrette andre skibe om, at vi var i nærheden. Store skarer af måger, der havde sat sig til ro på *Great Easterns* ræer, blev skræmt op ved denne bedøvende larm og flagrede atter bort.

Klokken halv elleve, da tågen klarede op, viste der sig ude i horisonten en skruedamper på styrbordssiden. Den yderste ende af dens skorsten var hvid, og vi så heraf, at den tilhørte Inman-selskabet, der besørger udvandringstransporten fra Liverpool til New York. Vi satte ved signaler en samtale i gang med den. Det var *City of Limerick*, der havde 1530 tons drægtighed og 256 hestes kraft, den havde forladt New York om lørdagen og var følgelig ikke kommet så langt, som den egentlig skulle være.

Før lunchen arrangerede nogle passagerer et såkaldt lodsspil, som spilles på følgende måde. Det er almindelig bekendt, at skibene plejer at tage lods ombord, når de kommer i nærheden af land. Man deler nu døgnets fire og tyve timer efter passagerernes antal i otte og fyrre halve timer eller seks og halvfems kvarter. Enhver spiller sætter da en dollars ind og trækker så lod om, hvilken af de halve timer eller kvartererne, der skal være hans. Den, i hvis kvarter lodsen sætter foden på skibet, har vundet de otte og fyrre eller seks og halvfems dollars, og spillet er altså, som man ser, yderst simpelt.

Canadieren MacAlpine overtog arrangementet af det hele. Der havde snart meldt sig seks og halvfems spillere, og mellem dem endog nogle damer, som ingenlunde var de mindst ivrige. Heller ikke jeg undlod at følge den almindelige strøm; jeg satte min dollar ind og fik det fire og tresindstyvende kvarter tildelt, Det var imidlertid kun et dårligt nummer, der ikke kunne nytte mig stort. Tidsinddelingen bliver nemlig regnet fra den ene middag til den anden, og der er følgelig både dag og natkvarterer. De sidste havde imidlertid så godt som slet ingen værdi ved denne lejlighed, for kun sjældent vover skibene sig ind til land i mørket, og chancen for at få en lods ombord om natten er da ringe. Det kostede mig dog ikke nogen større overvindelse at finde mig med resignation i min skæbne. Da jeg atter kom ned i salonen, så jeg, at der var anmeldt et foredrag til om aftenen. Missionæren fra Utah ville tale om mormonismen, og der syntes således at frembyde sig en god lejlighed til at trænge ind i de sidste dages helliges mysterier.

Forresten skulle denne mr. Hatch besidde ualmindelige talegaver og altid rive med, når han talte. Meddelelsen om, at

han ville lade sig høre, blev af alle passagererne modtaget med stort bifald.

Bestikket havde vist følgende tal:

Bredde:	42° 32' N.
Længde:	51° 59' V.
Tilbagelagt:	254 miles

Hen imod klokken tre om eftermiddagen signalerede styrmanden en større firmastet damper, der snart ændrede lidt i sin kurs for at kunne komme til at tale med *Great Eastern*. Også vor kaptajn lod holde hen imod damperen, der opgav os sit navn. Det var *Atlanta*, et af de store fartøjer, der forretter tjeneste mellem London og New York og anløber Brest. Skibet sendte os sine hilsener, og vi besvarede dem, men det varede ikke ret længe, før vi atter var hinanden ude af syne.

Straks efter trådte Pitferge hen til mig for højst misfornøjet at underrette mig om, at mr. Hatch ikke ville holde sin forelæsning, da puritanerinderne ombord bestemt protesterede imod, at deres ægtemænd fik et dybere indblik i mormonismens hemmeligheder.

21

Klokken fire klarede himlen op, havet blev roligere, og skibet hørte op med at rulle. Det sejlede nu så stille, at man kunne være fristet til at tro, at man befandt sig med fast land under fødderne. På Grund af denne *Great Eastern*s ubevægelighed faldt passagererne på den idé at arrangere et væddeløb. Nyheden udbredte sig hurtigt, og der strømmede snart talrige sportsmænd til. En englænder, MacCarthy, blev udnævnt til kommissær, og væddeløberne indfandt sig uden nølen. Det var et halvt dusin matroser, en slags kentaurer, der samtidig skulle agere både heste og jockeyer, og som alle sammen var besjælet af den bedste vilje til at vinde *Great Eastern*s store pris.

Det blev bestemt, at væddeløberne skulle løbe skibet tre gange rundt og på den måde tilbagelægge en strækning af omtrent tretten hundrede meter.

Snart var tribunerne eller rettere pladsen oven på dækslukaferne blevet fyldt med tilskuere, der ivrigt holdt deres lorgnetter for øjnene, og delvis endogså – sandsynligvis for at beskytte sig for støvet fra det atlantiske hav – havde taget grønne slør på. Ekvipagerne manglede desværre, skønt der havde været en ypperlig holdeplads for dem. Alle damerne havde pyntet sig i pompøse dragter og samledes henne på agterdækket. Synet af dem var aldeles fortryllende.

Fabian, kaptajn Corsican, doktor Dean Pitferge og jeg havde taget plads på fordækket. Her havde de ægte *gentlemen-riders* samlet sig, da dette sted kunne betragtes som sadelpladsen. Lige foran os stod den pæl, hvorfra man skulle løbe ud, og som

man skulle vende tilbage til. Væddemålene begyndte. Man vovede store summer ene og alene på de løbendes ydre, da de jo ikke ved nogen tidligere lejlighed havde lagt prøver for dagen på deres kapacitet.

Ikke uden en vis uro så jeg, hvorledes også Harry Drake med sit sædvanlige vigtigmageri beskæftigede sig med disse forberedelser og fremsatte sin mening på en yderst udfordrende måde.

Fabian havde ganske vist også sat nogle pund, men forholdt sig dog temmelig ligegyldig overfor al denne larm og stod noget afsides, som altid med et tungsindigt udtryk i det blege ansigt. Hans tanker var øjensynlig ikke beskæftiget med, hvad der foregik i øjeblikket.

Mellem de løbende havde to i ganske særlig grad vakt den almindelige opmærksomhed. Den første, en skotte fra Dundee, ved navn Wilmore, var et lille, magert menneske med bredt bryst og fyrige øjne. Man følte sig sikker på, at han ville kunne præstere noget ualmindeligt. Den anden, en stor, slank og kraftigt udseende irlænder hed O'Kelly, var langbenet som en ægte væddeløbshest og havde efter kenderes mening mindst lige så mange chancer for sig som Wilmore. Også jeg var lige ved at lade mig forlede til at risikere nogle dollars på ham, da Pitferge hviskede til mig:

"Hold De på den lille; De kan tro mig, den store duer ikke."

"Så?"

"Jeg mener, at O'Kelly ikke er nogen fuldblodsløber," svarede doktoren alvorligt. "I begyndelsen vil han sandsynligvis nok løbe hurtigt, men han kan ikke holde ud. I den lille skotte derimod er der race; se engang på hele hans holdning og på den

brede brystkasse! Det er en fyr, sådan en kraftanstrengelse ikke er noget nyt for. Hold De på ham, det vil De ikke komme til at angre."

Jeg fulgte virkelig hans råd og holdt på Wilmore. De fire andre, der løb, kunne der ikke være tale om.

De seks løbere stillede sig op i en linje ved pælen. Signalet blev givet, og et rungende hurra lød, idet de satte afsted. Kenderne så straks, at Wilmore og O'Kelly var hurtigløbere af profession, for uden at bryde sig det mindste om deres rivaler styrtede de fremad med foroverbøjet overkrop, med hovedet rejst lige i vejret, med overarmen trykket tæt ind til brystbenet, og idet de ledsagede enhver bevægelse af foden med en tilsvarende af den modsatte hånd. De var barfodede, og deres hæle, der for øvrigt aldrig berørte jorden, gav dem den nødvendige elasticitet til at bevare den opsamlede kraft. Kort sagt, alle bevægelserne svarede til hinanden og kompletterede hinanden.

Allerede da man begyndte på den anden tur havde O'Kelly og Wilmore, der stadig blev i samme linje, taget luven fra deres modstandere, hvis åndedrag stadig blev kortere og kortere. De beviste på det klareste doktorens grundsætning:

"Man løber ikke med benene, men med brystet: Gode ben er en herlig ting, men en god lunge har dog mere at sige."

Da de løbende næstsidste gang kom til pælen, hilste tilskuerne atter deres yndlinge; fra alle sider fløj der opmuntrende hurraråb og bravoer ud imod dem.

"Den lille vinder; han har endnu alt sit vejr," sagde Pitferge. "Se blot, hvor den store stønner!"

Wilmore så virkelig også, om han end var bleg, dog fuldstændig rolig ud, mens O'Kelly allerede dampede som vådt strå, der er ild i. Han var, for at bruge et udtryk fra sportssproget, *"au fouet"* men holdt sig endnu stadig på siden af Wilmore.

Endelig kom de for tredje gang til pælen.

"Hurra! Hurra! Wilmore!" råbte nogle.

"Hurra! O'Kelly!" råbte andre.

"Wilmore har sejret!"

"Nej, de kom begge på samme tid."

"Wilmore har vundet, men han er kun kommet en halv hovedlængde forud," afgjorde MacCarthy. Mange ville dog ikke give sig tilfreds med denne kendelse, og der faldt temmelig hårde ord på begge sider. Irlænderens tilhængere, og mellem dem særlig Harry Drake, påstod at man havde at gøre med et "*dead head*" og forlangte, at løbet skulle begynde endnu en gang.

I dette øjeblik så jeg, hvorledes Fabian nærmede sig Harry Drake og i en kold tone sagde:

"De har uret, min herre, den skotske matros har sejret."

Drake trådte hurtigt hen til Fabian.

"Hvad er til tjeneste?" spurgte han.

"Jeg siger, at De har uret," svarede Fabian roligt.

"Så?" råbte Drake og udstødte en rå latter; "sandsynligvis fordi De har holdt på Wilmore!"

"Jeg har, som De, holdt på O'Kelly og vil naturligvis betale, hvad jeg har tabt," svarede Fabian.

"Min herre, understår De Dem i at belære mig her?" råbte Drake rasende, men han fik ikke talt ud; kaptajn Corsican var allerede trådt mellem ham og Fabian for at føre striden videre

for egen regning, og han behandlede Drake med den største foragt og den mest utvetydige hån.

Men sandsynligvis ville Drake ikke have noget at gøre med Corsican, for da denne stillede sig op foran ham med korslagte arme, vendte Drake sig om til Fabian og sagde med et ondskabsfuldt smil.

"Herren trænger sagtens til, at hans venner skal forsvare ham?"

Fabian blegnede og ville styrte løs på Harry Drake, men jeg holdt ham tilbage med opbydelse af al min kraft, mens på den anden side Drake blev revet bort med nogle af sine kammerater, efter at han havde kastet endnu et blik på sine modstandere, hvori der afspejlede sig det mest rasende had.

– Kaptajn Corsican og jeg gik ned i salonen med Fabian, der nøjedes med at sige i den roligste tone:

"Ved den første lejlighed giver jeg den karl en ørefigen!"

22

Natten mellem fredag og lørdag sejlede vi gennem Golfstrømmen, hvis mørke, varme vand aftegnede sig skarpt mod de omgivende vandlag. Overfladen af denne strøm er endogså en smule konveks, og det er da virkelig i ordets egentlige forstand en flod, der iler afsted mellem to flydende bredder, og oven i købet en af de betydeligste på vor jordklode, for Amazonfloden eller Mississippi ville, sammenlignet med den, kun tage sig ud som små bække. Det vand, som man havde hejset op om natten, var steget fra 27° Fahrenheit til 51°, hvilket udgør 12° Celsius.

Denne dag, den femte april, begyndte med en herlig solopgang, som bølgerne på det kosteligste tilbagestrålede. En varm sydvest-brise bragte sejlet til at svulme og bragte tillige det første skønne forårsvejr. På fastlandet iførte sig vel nu skove og marker deres friske, grønne farve – hos os lokkede solen kun andre beklædningsgenstande frem.

Snart indfandt der sig på dækket talrige grupper af spadserende, og jeg måtte uvilkårlig tænke på Champs-Élysées, der om søndagen, når majsolen skinner så venligt, frembyder et lignende skue.

Hele formiddagen så jeg ikke det mindste til kaptajn Corsican, og da jeg længtes efter at få noget at vide om Fabian, gik jeg ned til den kahyt, som han beboede i nærheden af den store salon.

Jeg bankede på, men fik ikke noget svar. Endelig lukkede jeg døren op og så ind – men Fabian var ikke i værelset.

Der var ikke andet for mig at gøre end atter at gå op på dækket og mellem de spadserende og søge efter mine venner. Men hverken de eller doktoren var til at finde.

Da jeg således planløst spadserede frem og tilbage, kom jeg til at tænke på, hvor den ulykkelige Ellen vel egentlig var skjult, og hvilken kahyt der var anvist hende af hendes ægtefælle. Hvem var den ulykkelige betroet til? For at hendes uværdige mand forlod hende hele dage ad gangen var udenfor al tvivl. Sandsynligvis stod hun under en eller anden betalt sygeplejerskes eller kammerjomfrus varetægt. Ingenlunde af nysgerrighed men af sand interesse for Ellens og Fabians skæbne fik jeg pludselig lyst til at opdage den stakkels kvindes opholdssted, selv om det kun var for at forhindre det frygtede møde mellem hende og Fabian.

Jeg begyndte at sætte denne plan i værk og undersøgte da først kahytterne, der stødte op til den store damesalon. Min inspektion var her overordentlig let, fordi der på døren til hver kahyt stod beboerens navn, hvilket i parentes bemærket i høj grad simplificerede stewardernes tjeneste. Harry Drakes navn fandt jeg dog ikke på nogen af disse døre, og jeg blev heller ikke overrasket af dette, da jeg på forhånd formodede, at han havde foretrukket en af de kahytter, der var indrettet agterude, for denne meget besøgte del af skibet, især da der med hensyn til komfort og elegance ikke var nogen forskel. Der var nemlig kun første klasses pladser ombord på skibet.

Jeg styrede altså mine skridt hen imod spisesalonerne og undersøgte opmærksomt sidegangene, der løb mellem den dobbelte række af kahytter. Alle disse værelser var beboede, og på døren til hver af dem læste jeg en passagers navn, kun ikke

dens jeg søgte. Dette resultat af mine efterforskninger forbavsede mig, for jeg troede nu, at jeg fuldstændig havde gennemsøgt vor flydende by og kendte ikke noget "kvarter", der var mere afsidesliggende. En opvarter, som jeg udspurgte, meddelte mig dog, at der fandtes en samling på omtrent hundrede kahytter bag de såkaldte *dining-rooms*.

"Hvorledes kommer man til dem?" spurgte jeg.

"Ad en trappe, der munder ud ved siden af det store selskabsværelse på dækket."

"Meget godt! Kan De måske også sige mig, hvilken kahyt hr. Harry Drake bebor?"

"Det gør mig ondt, men det ved jeg ikke," svarede stewarden.

Jeg gik da atter op på dækket og hen til selskabsværelset for at finde den dør, som opvarteren havde angivet mig. Ad trappen nåede jeg ned til et halvmørkt, simpelt indrettet værelse, der stak meget af mod de andre, smukke sale. Rundt omkring det var der dobbelt række kahytter. Harry Drake havde ganske sikkert ikke kunnet finde noget sted, hvor han bedre kunne isolere Ellen.

De fleste af disse kahytter stod ubeboede. Kun på to-tre af dørene var der skrevet navne, og heller ikke her mellem disse sandt jeg det, jeg søgte. Efter at have set nærmere på hele dette kvarter stod jeg i begreb med temmelig skuffet at trække mig tilbage, da en dæmpet, næsten uhørlig mumlen nåede mit øre. Jeg sagde mig selv, at den måtte komme fra den fjerneste del af den venstre gang, og vendte mig derfor i denne retning. Lyden blev nu tydeligere, og jeg hørte, at det var en slags klagende sang eller rettere en slæbende melodi, hvis ord jeg ikke kunne forstå.

Jeg lyttede. Sangen måtte komme fra en kvinde. Kun dump og dyb smerte lød mig i møde fra den. Det måtte være den stakkels vanvittiges stemme; min anelse kunne denne gang ikke bedrage mig. Jeg nærmede mig så sagte, jeg kunne, kahytten, der var den sidste i denne mørke gang. På døren stod angivet tallet 775, men ikke noget navn. Det kunne jo heller ikke ligge i Harry Drakes interesse at angive, hvor Ellens fængsel var.

Jeg hørte nu ganske tydeligt den stakkels kvindes stemme, og det forekom mig, som hendes sang bestod af hyppigt afbrudte sætninger, og at alle mulige stemninger afspejlede sig i den.

Omendskønt det i øjeblikket ikke var mig muligt at få vished i sagen, sagde jeg dog mig selv, at ingen uden Ellen kunne synge således.

Nogle minutter stod jeg ubevægelig og lyttede, men derpå hørte jeg pludselig, netop som jeg ville trække mig tilbage, skridt i nærheden. Jeg formodede, at det var Harry Drake, der kom, og da jeg i Fabians og Ellens interesse ikke ville blive overrasket her, trak jeg mig tilbage i den gang, der gik rundt om den dobbelte række af kahytter. Herfra havde jeg uden at blive set kunnet nå tilbage til den trappe, der førte op på dækket.

Det var mig imidlertid magtpåliggende at få at vide, hvem den kommende var. Halvmørket skjulte mig, og jeg trykkede mig da op i en krog, hvorfra jeg kunne se, uden selv at blive set.

Imidlertid var skridtene hørt op, og mærkværdigvis var samtidig også Ellens sagte sang forstummet. Men efter en lille pause begyndte den på ny, og også gulvet knagede igen under langsomme trin. Jeg bøjede hovedet lidt fremad og så i den svage dæmring – min ven Fabian.

Ja, det var min ulykkelige ven! Havde hans instinkt ført ham til dette sted? Eller havde han allerede før jeg opdaget den stakkels kvindes opholdssted? Jeg kunne ikke besvare dette spørgsmål og vidste ikke, hvad jeg skulle tro.

Fabian gik langsomt fremad, som om han fulgte lyden af stemmen, der måske tiltrak ham imod hans vilje. Nu, da han kom nærmere, forekom det mig, som om de dæmpede toner blev svagere og til sidst helt døde hen. Endelig kom han hen til kahytten og blev stående og lyttede.

Hvor måtte ikke hans hjerte banke ved disse sørgelige toner! De kaldte jo sagtens svundne tider og kære erindringer til live i hans sjæl. Og dog – om Ellens nærværelse her ombord kunne han ikke have nogen anelse, da han ikke engang vidste, at Harry Drake var mellem passagererne, han følte sig sikkert kun tiltrukket af denne sang, fordi den svarede til hans egne følelser.

Fabian stod endnu stadig og lyttede ved kahyttens dør. Hvad ville han gøre? Hvis han kaldte på den vanvittige? Hvis hun pludselig åbnede døren og viste sig for ham? Alt det var muligt og kunne, hvis det skete, bringe min ven i en stor fare. Endnu engang nærmede Fabian sit hoved umiddelbart til døren. Sangen blev svagere og svagere, den døde hen, og pludselig hørte jeg et forfærdeligt, sønderrivende skrig.

Havde Ellen ved en magnetisk magt følt, at det menneske, hun elskede, var i nærheden? Ville Fabian nu bryde døren op? Jeg var så bange for denne mulighed, at jeg styrtede hen til ham, greb hans arm og drog ham bort med mig.

Han kendte mig straks og lod mig gøre, hvad jeg ville. Derpå spurgte han med dæmpet stemme:

"Ved du, hvem denne ulykkelige er?"

"Nej, Fabian, nej!"

"Det må være den vanvittige," sagde han. "Man kunne være fristet til at tro, at det kunne være en stemme fra den anden verden! Men dette vanvid er ikke ulægeligt. Jeg føler, at en smule kærlighed ville kunne helbrede denne ulykkelige."

"Kom, Fabian kom!" sagde jeg.

Da vi atter var kommet op på dækket, forlod Fabian mig straks uden at sige et ord. Men jeg fulgte ham langsomt og tabte ham ikke af syne, før han var forsvundet i sin kahyt.

23

Kort tid efter traf jeg kaptajn Corsican og fortalte ham den scene, jeg nylig havde oplevet. Også han indså, at situationen var blevet forviklet og betænkelig. Ville det være muligt for os at forebygge fremtidige sammenstød? Hvor gerne havde vi ikke påskyndet *Great Eastern*s fart, hvor gerne havde vi ikke lagt et helt ocean mellem Fabian og Harry Drake!

Da kaptajn Corsican og jeg skiltes, kom vi overens om strengere end nogensinde at våge over deltagerne i dette drama, hvis løsning hvert øjeblik mod vor vilje kunne indtræffe.

Man ventede denne dag at passere *Australasian*, et af Cunard-selskabets skibe på 2700 tons drægtighed, der sejlede mellem Liverpool og New York. Det skulde have forladt Amerika onsdag morgen og måtte som følge deraf snart være i sigte. Man så imidlertid forgæves efter det; det viste sig ikke.

Hen imod klokken elleve arrangerede engelske passagerer en subskription til fordel for de sårede ombord, af hvilke nogle endnu stadig ikke havde forladt sygeværelset. Mellem disse patienter var også bådsmanden, der risikerede at blive lam for bestandig, Denne liste var snart blevet fuld, om end forskellige enkeltheder gav anledning til nogen ordstrid.

Ved middagstid tillod solen en meget nøjagtig observation. Resultatet var:

Længde:	58° 37' V.
Bredde:	41° 41' N.
Tilbagelagt:	257 miles.

Vi havde altså bredden endog med et sekunds nøjagtighed. De unge brudefolk så nærmere på notitsen og gjorde en utålmodig bevægelse. Og de havde i birkeligheden også grund til at klage over farten.

Før lunchen arrangerede kaptajn Anderson nogle gymnastiske øvelser, som han selv dirigerede. Omtrent halvtreds mennesker, der ligesom kaptajnen havde stokke i hånden, efterlignede med abeagtig nøjagtighed alle hans bevægelser.

Også et andet "*entertainment*" blev annonceret til om aftenen; men jeg overværede det ikke, da jeg begyndte at blive ked af disse underholdninger, der stadig var de samme. Der var i den sidste tid blevet grundlagt en konkurrence-journal til *Ocean Times*, men denne aften syntes det, som om begge blade smeltedes sammen.

Jeg for mit vedkommende foretrak at tilbringe nattens første timer på dækket og se op mod den herlige, stjernebesatte himmel. Det var overordentlig klart. Men alligevel begyndte havet at gå højt og melde, at der var dårligt vejr i vente. Og også rulningen blev atter følelig.

Jeg havde lagt mig på en bænk og beundrede stjernebillederne over mig. Omendskønt det blotte øje i virkeligheden kun kunne tælle omtrent 5000 stjerner på himmelhvælvingen, syntes man denne aften at se millioner. I horisonten strålede Pegasus' hale i sin zodiakale pragt som en eventyrdronnings flagrende klædebon.

Plejaderne viste sig på himlen samtidig med Tvillingerne. Tyren så med sit store ildøje ned på mig, og midt på hvælvingen strålede Vega, vor tilkommende Polarstjerne. Alle disse

ubevægelige stjernebilleder syntes ved skibets rulning at få liv og bevægelse, og dette gav det hele endnu mere tiltrækning for mig.

24

Den nu følgende nat tiltog rulningen stadig. Møblerne kastedes larmende fra den ene ende af salonen til den anden, og vaskeservicet i servanterne holdt et forfærdeligt spektakel. Vinden måtte være meget frisk. Men for øvrigt gennemsejlede *Great Eastern* netop nu de breddegrader, hvor bølgegangen er meget stærk, og hvor der hyppigst indtræffer ulykkestilfælde.

Klokken seks om morgenen arbejdede jeg mig besværligt ud til trappen, klamrede mig fast til rækværket og kom endelig heldigt op på dækket. Jeg slæbte mig med opbydelse af alle mine kræfter hen til et af de forreste dækslukafer, der imidlertid var temmelig øde og forladt, – hvis man da tør sige dette om et sted, hvor doktor Pitferge befandt sig. Denne værdige olding havde slynget sit højre ben om en af rækværkets piller, krummede ryggen mod vinden og støttede sig med begge armene. Da han på denne måde kun havde hovedet fri, gav han mig ved nik og ved at skære ansigter at forstå, at jeg skulle gøre ham selskab. Jeg drejede og vendte mig som en regnorm og nåede endelig hen ved siden af ham, hvor jeg straks indtog den samme stilling som han.

"Jo, det er såmænd en skøn fornøjelse den!" udbrød han. "Netop som *Great Eastern* skal løbe ind, får vi sådan en rigtig cyklon på halsen. Man skulle næsten tro, at himlen sendte den specielt for vor skyld."

Doktoren kunne kun støde disse ord frem i korte, afbrudte sætninger, for vinden blæste halvparten af, hvad han sagde bort. Ordet cyklon forklarer sig selv. Det betegner forfærdelige

hvirvelstorme, der i det indiske og atlantiske hav kaldes orkaner, ved den afrikanske kyst tornados, i ørkenen samum og i de kinesiske have tyfoner. Deres forfærdelige magt bringer selv de største skibe i fare.

Hvorledes ville *Great Eastern* holde stand mod en sådan cyklon, og hvad ville der komme ud af det hele?

"Der hænder en ulykke," sagde Dean Pitferge. "Kan De se, hvor den stikker næsen ned i fjerene."

Dette sømandsudtryk var i virkeligheden meget betegnende, således som skibet for øjeblikket med sin forstavn forsvandt under vandbjergene, der angreb den fra bagbord. I det fjerne var der intet mere at se, og alle symptomer tydede på en orkan. Hen imod klokken syv rejste stormen sig. Havet bølgede vildt i vejret, og de små mellembølger, der betegnede de stores vandrette plads, forsvandt fuldstændig. Og dette havets oprør tog til med hvert minut.

"Der er her kun to ting muligt," sagde doktoren med en sømands sikkerhed. "Enten må man byde bølgerne spidsen og gå med ringe dampkraft eller gribe flugten og opgive kampen med det oprørske hav. Men kaptajn Anderson vil næppe tage sin tilflugt til nogen af disse to manøvrer."

"Hvorfor tror De ikke det?" spurgte jeg.

"Fordi ... der *skal* tilstøde skibet noget!" svarede doktoren.

Da jeg så mig om, opdagede jeg kaptajnen, overstyrmanden og første maskinmester, der, iført deres olieklæder, stod ved kommandobroens rækværk og havde klamret sig fast ligesom vi. De var fra hoved til fod omgivet af tågen fra bølgesprøjtet, og kaptajnen smilede som sædvanlig. Overstyrmanden iagttog

skibets rullen – det så ud, som om master og skorstene skulle styrte ned – og lo, så hans hvide tænder blinkede.

Den hårdnakkethed og det egensind, kaptajnen på denne måde kæmpede imod havet med, satte mig i forbavselse. Klokken halv otte blev synet af oceanet ligefrem skrækindjagende. På fordækket var skibet oversvømmet af søvand, og det frembød et storartet skue at se vor kolos' kamp mod bølgerne. Jeg forstod på en vis måde, at kaptajnen endnu stadig ikke kunne bekvemme sig til at give efter.

Pludselig, hen imod klokken otte, fulgte der et vældigt stød; en voldsom styrtsø havde truffet skibet til bagbord.

"Det er ingen almindelig ørefigen, men et næveslag lige i ansigtet," bemærkede doktoren.

Og denne sø havde rimeligvis også forårsaget os en svær beskadigelse, for straks efter viste der sig alle slags træstykker på bølgerne. Var det stykker af os selv eller rester af et fremmed legeme, der måske ved dette vældige stød var hvirvlet op fra dybet? På et tegn af kaptajnen gjorde *Great Eastern* en fjerdedels drejning for at undgå disse brudstykker, idet der jo nemlig var fare for, at de kunne komme ind i hjulene. Men da dette var sket, bød dampskibet atter hårdnakket bølgerne trods. Kaptajnen syntes fast bestemt på ikke at give efter, og det var ligesom hans begejstring meddelte sig til skibet.

På fordækket havde damperen virkelig lidt nogen beskadigelse, og en officer med nogle folk blev sendt derhen for at se efter, hvad der i den anledning burde gøres.

"Pas på, ulykken er ikke langt borte!" hviskede doktoren til mig.

Søfolkene begav sig hen på på fordækket. Vi stod, støttet til den anden mast, og så hver bølge sende en ny plaskregn ned over dækket.

Pludselig rystede en ny styrtsø, der var endnu langt heftigere end den foregående, damperen og brød en breche i skanseklædningen. En uhyre plade af støbejern blev revet løs, og skibet led også andre beskadigelser.

Folkene henne på fordækket var blevet kastet omkuld. Officeren, der havde været lige ved at drukne, rejste sig op igen, rystede vandet af sin røde knebelsbart og så sig om efter sine folk. Derpå styrtede han hen til en matros, der lå bevidstløs udstrakt på en ankerkætting, løftede ham op på sine skuldre og bar ham bort. På mellemdækket stod vandet tre fod højt, og rundt omkring skibet var havet dækket med nye brudstykker af alle mulige slags. Blandt andet så jeg også nogle tusind af de dukker, som min industrielle landsmand fra Rue Chapon agtede at akklimatisere i Amerika. I et mindre kritisk øjeblik ville man absolut være bristet i latter over dette komiske syn, for det var unægtelig højst pudsigt at se, hvorledes disse små legemer hoppede omkring på bølgerne.

Imidlertid nåede nu oversvømmelsen også os. Vandmasser styrtede ind gennem alle åbninger, og *Great Eastern* fyldtes således, at det efter en senere beretning af maskinmesteren førte mere end to tusind tønder vand med sig. Det var nok til at bringe en fregat af første klasse til at synke.

"Nå tak, det var jo net!" udbrød doktoren, som et vindstød rev hatten af hovedet.

Under sådanne omstændigheder længere at byde skæbnen trods ville have været ligefrem naragtigt. Man måtte nu

bestemme sig til flugt. Således som damperen i dette øjeblik vendte sin indstødte forstavn mod havet, lignede den en mand, der sætter sit hoved ind på med åben mund at svømme under vandet.

Kaptajn Anderson indså det endelig. Jeg så ham selv ile hen til det lille hjul, der styrede rorets bevægelser, og snart styrtede dampen ind i cylinderen agterude. Kolossen drejede som en båd og flygtede for stormen.

Kaptajnen, der ellers altid plejede at beherske sig, og som jeg ellers under alle forhold havde set bevare sin ro, udbrød i dette øjeblik i den voldsomste vrede:

"Mit skib er vanæret!"

25

Næppe have *Great Eastern* gjort denne drejning og vendt sin bagstavn til bølgerne, før rulningen øjeblikkelig hørte op. Frokosten var serveret, og da de fleste passagerer følte sig sikre ved skibets ro, fyldtes snart spisesalonerne, og man kunne indtage denne frokost uden at føle sig generet af noget som helst stød eller nogen ubehagelig rysten. Ikke en tallerken faldt på gulvet, ikke et eneste glas spildte noget af sit indhold.

Men tre kvarter senere begyndte møblerne at rutsche frem og tilbage, og porcelænet på buffeterne styrtede klirrende omkring og gik itu. *Great Eastern* var nemlig nu atter slået ind på sin fart mod vest.

Doktor Pitferge og jeg gik atter op på dækket og mødte undervejs manden med dukkerne.

"Det er gået meget slemt med hele Deres lille verden," sagde min ledsager ham. "Dukkerne vil aldrig komme til at snakke i de forenede stater."

"Det har ingen ting at sige!" svarede den industrielle pariser. "Ladningen var forsikret, og min hemmelighed er ikke gået til grunde med den. Vi fabrikerer ganske simpelt nye dukker."

Man så, at han ikke let lod sig bringe i forlegenhed. Efter gensidig venlig hilsen begav vi os hen på damperens agterdæk. Her hørte vi af en af folkene, at kæderne til roret havde været forviklede ind i det mellemrum af tid, der havde været mellem de to styrkesøer.

"Hvis dette var passeret i det øjeblik, vi drejede, ville historien have kunnet løbe slemt nok af," sagde Pitferge, "for

vandet styrtede strømmevis ind i skibet. Nu arbejder damppumperne med al kraft på at skaffe det ud igen. Men alt er ikke forbi endnu."

"Hvorledes mon det går den ulykkelige matros?" spurgte jeg doktoren.

"Den stakkels fyr har fået et hårdt sår i hovedet, Det er en ung fisker, der gør sin første længere rejse; han er gift og har to børn, og det hele er således meget sørgeligt. Skibslægen siger rigtignok, at han vil indestå for hans helbredelse, men jog tror ikke rigtig på det. Nå, vi får jo at se. Man talte også om, at flere af folkene var blevet kastet overbord, men dette rygte har heldigvis vist sig at være falsk."

"Er vi nu igen slået ind på vor tidligere kurs?"

"Javel," svarede Pitferge, "trods storm og bølger sætter vi nu igen kursen mod vest. Jeg synes man kan mærke det," tilføjede han, idet han greb sat i et tov for at holde sig fast, da han var nær ved at dumpe om på dækket, så lang han var. "Ved De, hvad jeg ville gøre med *Great Eastern*, hvis damperen tilhørte mig? Jeg ville indrette den til et luksusskib, og pladserne skulle koste ti tusind francs. Vi fik kun så millionærer ombord, hvem det ikke kom an på at komme derover lidt før eller senere, og man kunne da ganske bekvemt anvende en fire à fem uger på overfarten fra England til Amerika. Man ville stadig sørge for at undgå rulning, og mine passagerer ville være så sikre for søsyge, at jeg kunne betale dem hundrede pund for hvert anfald af den."

"Det var en ganske praktisk idé," svarede jeg.

"Ja, ikke sandt?" sagde doktor Pitferge, "man kunne vinde meget ved den – eller tabe meget!"

Dampskibet forsatte imidlertid sin fart med ringe hastighed – fem til seks omdrejninger i minuttet. Søen gik voldsomt, men forstavnen gennemskar bølgerne normalt, og skibet led ikke under styrtsøer. Det var ikke længere et metalbjerg, der bevægede sig fremad mod et vandbjerg, men en hvilende klippe, der roligt lod bølgerne prelle af mod sig. For øvrigt begyndte der nu at falde en tæt regn, som nødte mig til at søge tilflugt i den store sal. Denne regn beroligede vind og bølger, himlen klarede sig op i vest, og de sidste mørke skyer forsvandt i den foranliggende horisont. Hen imod klokken ti havde orkanen fuldstændig lagt sig.

Om middagen kunne man gøre temmelig nøjagtigt bestik. Resultatet var:

Længde:	41° 50' N.
Bredde:	61° 57' V.
Tilbagelagt:	193 miles.

Denne betydelige formindskelse i farten tilskrev man naturligvis stormen, der havde raset hele natten og formiddagen. En passager, som man næsten kunne kalde en beboer af det atlantiske hav, da han gennemsejlede det for fire og fyrretyvende gang, påstod, at han endnu aldrig havde oplevet en så heftig orkan.

Imidlertid må vi atter gentage, at selv om vor beundringsværdige kæmpedamper kun sejlede med middelhastighed og rullede betydeligt, så frembød den dog fuldstændig sikkerhed mod bølgernes rasen og ligeledes må vi gentage, at man med et skib, hvor stærkt det end er, ikke kan byde det oprørte hav spidsen, og at intet fartøj behøver at

kaldes vanæret, fordi det flygter for stormen. En kaptajn bør aldrig glemme, at et menneskeliv må sættes over tilfredsstillelsen af hans egen stolthed. En for kort tid siden indtruffet sørgelig tildragelse, en beklagelsesværdig katastrofe, der ramte en transatlantisk paketbåd, beviser, at en kaptajn under ingen betingelse bør kæmpe imod havet, selv når han ved, at der lige i hælene er et skib, som tilhører et konkurrerende selskab.

26

Pumperne vedblev at udtømme den sø, der som en lagune på en ø havde dannet sig i *Great Eastern*. Ved dampens kraft blev der atter tilført det atlantiske hav, hvad der tilhørte det med rette. Regnen var hørt op. Vinden blev atter frisk, og himlen var fejet ren af stormen. Da aftenen kom, spadserede jeg nogle timer på dækket. Salonerne kastede gennem de halvt åbnede luger deres klare lys ud til mig. På den mælkehvide vandflade spejlede stjernerne sig igen og kom til syne eller forsvandt, eftersom skyerne drog bort eller tilhyllede dem. I horisonten var der mørkt; forude hørte man den hule larm fra hjulene, og under mig klirrede rorets kæder.

Da jeg kom tilbage til den store salon, blev jeg meget overrasket ved her at finde et stort selskab samlet. Til trods for dagens alvorlige begivenheder morede man sig over det sædvanlige "*entertainment*". Fra tid til anden lød der stormende bifaldsråb, og ingen tænkte mere på den stakkels sårede matros, der nu måske kæmpede med døden.

Festen var i dag meget animeret, for der havde indfundet sig en trup "*minstrels*", som man syntes at være særdeles glade over.

Ved "*minstrels*" bliver der forstået en slags vandrende sangere, som – alt efter deres oprindelse – er sorte eller sværtede, og som drager omkring i de engelske byer for at give deres groteske koncerter til bedste. Denne gang var sangerne imidlertid kun sværtede matroser eller stewarder. De var iført alskens sammenskrabede pjalter, der var pyntet med knapper af skibstvebakker, og på den mest komiske måde benyttede de

teaterkikkerter, der var lavet af to sammenbundne flasker samt andre lige så snurrige instrumenter. Hele deres optræden var virkelig yderst pudsig og burlesk.

Ansporet ved det voldsomme bifald fordoblede de stadig deres grimasser, og til sidst udførte en danser med abeagtig behændighed en lystig hopsa, der fuldstændig satte forsamlingen i ekstase.

Men hvor interessant dette program end kunne være for mange, så syntes det dog ikke fængslende for alle passagererne. En mængde af dem befandt sig i den store sal forude og flokkede sig her om bordene, hvor der blev spillet og spillet højt.

De vindende søgte at holde fast ved den gevinst, som de havde fanget under overrejsen, og de tabende bestræbte sig, jo nærmere vi kom vort mål, for at vinde det tilbage igen, som de havde tabt. Bankøren udråbte med høj stemme hvad der var resultatet af hvert enkelt kast, de tabende bandede, guld og papirpenge fløj vildt omkring mellem hinanden – derpå opstod der en pludselig tavshed, som blev fremkaldt ved et eller andet dristigt kast, og da resultatet kom til alles kundskab, hørte man nye, voldsomme udbrud af harme.

For mig var disse scener i rygesalonen kun lidet tiltrækkende. Jeg har ligefrem en vis rædsel for at spille, Det er i hvert tilfælde en rå, ofte tilmed en usund fornøjelse. Det af spilleraseri betagne menneske bliver ikke stående ved denne ene last; efter dens hele natur må den stadig drage andre med sig, og desuden er et selskab, hvor der spilles, altid meget blandet. Ved den ene ende af bordet dominerede Harry Drake og hans følgesvende, ved den anden forsøgte nogle eventyrere, der ville søge deres lykke i Amerika, en slags forspil på deres tilkommende

løbebane. Hvad mig angår, var det mig stadig behageligst, når jeg kunne undgå enhver berøring med denne støjende bande, og også i dag ville jeg være vandret forbi døren uden at gå ind, hvis ikke et pludseligt skrig, der blev afbrudt af halvhøje skældsord, havde vakt min opmærksomhed og bragt mig til at standse. Jeg lyttede nogle øjeblikke og troede til min store forbavselse at høre Fabians stemme.

Hvad kunne han ville på dette sted? Havde han måske i sinde at opsøge sin fjende? Kom endelig her den så længe undgåede katastrofe?

Jeg stødte hurtigt døren op og så straks, at tumulten var steget til sit højdepunkt.

Fabian stod midt i en kreds af spillere overfor Drake. Sandsynligvis havde hans fjende netop fornærmet ham groft, for han løftede i dette øjeblik hånden og ville uden tvivl have ladet den falde ned på Drakes kind, hvis ikke Corsican hurtigt var sprunget til og havde holdt ham tilbage.

Men Fabian vendte sig om mod sin modstander og sagde i en kold, hånende tone:

"Betragter De det, som De havde fået denne ørefigen?"

"Ja," svarede Drake, "og her er mit kort!"

Således havde da tilfældet til trods for vore anstrengelser for at forhindre det, alligevel bragt disse to dødsfjender til at støde sammen. Nu var der ikke mere at gøre, vi måtte lade sagen gå sin gang. Kaptajn Corsican tilkastede mig et hurtigt blik, og det forbavsede mig, at jeg i det langt mere fandt et udtryk af sørgmodighed end af ophidselse.

Fabian havde imidlertid taget Drakes kort, som denne havde lagt på bordet. Han tog kun på det med fingerspidserne som en

genstand, man har modbydelighed for at berøre. Corsican var blevet ligbleg, og mit hjerte bankede voldsomt. Fabian så nu på kortet og læste navnet – og i det samme udstødte han et skrig af raseri.

"Harry Drake!" råbte han. "De! De! De!"

"Ja, det er mig, kaptajn MacElwin," svarede Fabians medbejler roligt.

Selv om Fabian ikke havde kendt Drakes navn, så havde dog denne været fuldstændig underrettet om Fabians nærværelse ombord på *Great Eastern*.

27

Den næste morgen skyndte jeg mig at opsøge kaptajn Corsican og fandt ham i den store salon.

Han havde tilbragt natten hos Fabian, der endnu stadig led under trykket af den voldsomme ophidselse fra den foregående aften. Anede han allerede, at Drake ikke var alene ombord? Sagde denne mands nærværelse ham også, at Ellen var der, og gættede han, at den stakkels vanvittige og hun var en og samme person?

Corsican kunne ikke besvare mig dette spørgsmål, for Fabian havde hele natten lige til nu tiet fuldstændig stille.

Corsican nærede en varm, broderlig tilbøjelighed for Fabian. Så længe de havde kendt hinanden, havde han følt sig uimodståeligt tiltrukket af ham, og min stakkels vens nuværende sindstilstand bragte ham næsten til fortvivlelse.

"Det var for sent at jeg lagde mig imellem!" Udbrød han, "endnu før Fabian løftede hånden mod Drake skulle jeg have givet den elendige en ørefigen."

"Det ville efter min mening ikke have forandret noget ved sagen," svarede jeg. "Harry Drake ville ikke have taget til takke med Dem. Det var nu engang hans hensigt at ville støde sammen med Fabian, og katastrofen var derfor uundgåelig."

"De har rimeligvis ret," sagde kaptajnen, "og fyren har da nu nået sin hensigt. Han har allerede længe kendt Fabian, hans fortid og hans kærlighed, og hvem ved, om ikke den stakkels Ellen i sin afsindighed har røbet ham denne. Det er endog muligt, at han allerede før giftermålet har presset

hemmeligheden ud af hendes uskyldige sjæl. Han har da længe ventet på denne strid med Fabian, lagt planer i så henseende og forbeholdt sig selv den forurettedes rolle. Og jeg aner, at han som duellant står langt over vor ven."

"Han skal allerede have haft en tre-fire sådanne affærer, der har taget en meget tragisk ende," bemærkede jeg.

"Min kære ven," svarede Corsican, "det er ikke så meget duellen jeg frygter for Fabian. Kaptajn MacElwin er ikke den mand, faren kan bringe ud af fatning. Men følgerne af dette møde kunne let blive i højeste grad ulykkelige for ham. Sæt at Fabian dræber den elendige, så åbner der sig mellem ham og Ellen en kløft, som intet i denne verden kan slå bro over. Og Himlen skal vide, at hun i den tilstand, hun for øjeblikket befinder sig i, nok kunne have brug for en støtte som Fabian!"

"Det er sandt," svarede jeg, "og til trods for alt, hvad der kan resultere af det, kan De kun ønske en ting for Ellen og for Fabian, og det er, at Harry Drake bukker under. Retfærdigheden er på vor side."

"Det er den ganske sikkert," sagde Corsican, "men mit hjerte bløder, når jeg tænker på, hvad der kan ske, og det bedrøver mig meget, at jeg ikke har kunnet forhindre dette sammenstød. Jeg havde gerne gjort det, om det så skulle have kostet mit liv."

"Kaptajn," sagde jeg og greb denne ædle, offerberedte vens hånd, "vi har endnu ikke modtaget Drakes vidner. Jeg kan derfor, om alt end synes at give Dem net, endnu ikke fortvivle."

"Kender De noget middel, vi kan anvende til at undgå denne duel?"

"Jeg kan endnu ikke tænke mig noget, men i alle tilfælde kan den dog først finde sted i Amerika, og hvem ved, om så ikke

tilfældet forinden anden gang træder til og løser knuden."

– Kaptajn Corsican rystede vantro på hovedet som et menneske, der ikke tror på tilfældets magt. I dette øjeblik viste Fabian sig på trappen, der førte op til dækket. Jeg så kun et øjeblik på ham, men jeg følte straks, at hans sår atter blødte. Han så så bleg og sørgmodig ud, at synet af ham greb mig dybt. Vi fulgte ham, men han søgte at undgå os, og hans øje stirrede planløst omkring, som om det søgte nogen.

Corsican og jeg tænkte, at vi sikkert nu bedst kunne bevise vort venskab ved at respektere hans smerte og ikke falde ham til besvær med vor nærværelse.

Men pludselig nærmede Fabian sig til os og sagde:

"Det var hende! Den vanvittige! Det var Ellen, ikke sandt? Den stakkels Ellen!"

Han syntes dog endnu at nære en svag tvivl og gik bort uden at afvente noget svar af os. Og os kunne det kun være kært at slippe for at give det.

28

Klokken tolv havde jeg endnu ikke fået at vide, at Drake havde sendt sine vidner til Fabian, og dog skulle dette allerede være sket, hvis Drake var fast bestemt på at forlange oprejsning. Lå der i denne nølen et håb for os? Jeg vidste meget vel, at englænderne betragter et *point d'honneur*-spørgsmål anderledes end vi, og at duellen dér næsten fuldstændig er forsvundet; for, som allerede omtalt, har ikke alene loven meget strenge bestemmelser for dueller og lader sig ikke vende og dreje som i Frankrig, men også den offentlige mening erklærer sig meget bestemt imod dem. Her var sagen imidlertid af en meget ejendommelig natur. Duellen var åbenbart blevet søgt; den fornærmede havde på en vis måde udfordret fornærmeren, og jo mere jeg tænkte over det hele, desto mere kom jeg til det resultat, at en tvekamp var uundgåelig.

I dette øjeblik strømmede en masse passagerer op på dækket. Det var de andægtige, der lige kom fra gudstjenesten. Men straks efter trak matroser, officerer og passagerer sig tilbage til deres poster og kahytter.

Klokken halv et viste bestikket følgende resultat:

Bredde:	40° 33' N.
Længde:	66° 21' V.
Tilbagelagt:	214 miles.

Great Eastern befandt sig altså nu kun 388 engelske mil fra pynten af Sandy Hook, en meget sandet landtunge ved indløbet til New York. Vi måtte snart være i amerikansk farvand.

Under lunchen lagde jeg til min forbavselse mærke til, at Fabian manglede ved bordet, men at Drake derimod sad på sin sædvanlige plads. Skønt han også i dag larmede og støjede som ellers, forekom det mig dog, at han blev plaget af en vis uro. Søgte han ved at drikke forglemmelse for sit samvittighedsnag? Jeg kan naturligvis ikke sige noget bestemt om det, men både han selv og de af hans sædvanlige kammerater der sad omkring ham, drak meget tæt. Flere gange skottede han hen til mig, men trods sin sædvanlige uforskammethed vovede han ikke at se mig lige i ansigtet. Søgte han Fabian mellem gæsterne? Jeg ved det ikke, men pludselig, endnu før taflet var hævet, rejste han sig og forlod salen. Jeg fulgte ham for at holde øje med ham, men han gik direkte hen til sin kahyt og lukkede sig inde.

Jeg steg da op på dækket. Havet lå udbredt i strålende pragt, og himlen var ren og blå. Man så ikke en eneste sky på firmamentet, og så langt øjet kunne nå ikke det svageste hvide skum på den rolige vandflade. Doktor Pitferge, som spadserede omkring heroppe, bragte mig dårlige efterretninger om den sårede matros. Den syges tilstand forværredes betydeligt, og skønt lægen forsikrede det modsatte, var det et stort spørgsmål, om han kunne helbredes.

Klokken fire, få minutter før middagen, blev der signaleret et skib til bagbord. Overstyrmanden: sagde mig, at det måtte være *City of Paris*, et skib af 2750 tons drægtighed, og et af de smukkeste, som Inman-selskabet ejede. Han tog dog fejl. Da damperen kom nærmere, signalerede den sit navn; det var *Saxonia*, som tilhørte Steam National Company. Nogle øjeblikke sejlede de to skibe side om side i mindre end to kabellængders

afstand fra hinanden. *Saxonia*s dæk var overfyldt med passagerer, der hilste os med et tredobbelt hurra.

Allerede klokken fem viste der sig et nyt skib i horisonten, men det holdt sig alt for langt borte, til at man kunne se dets nationalitet. Sandsynligvis var det *City of Paris*. Et sådant møde med andre skibe har noget særdeles tiltrækkende ved sig. Man sender gensidigt hilsner over til hinanden, og de fælles farer, man har at trodse, vækker deltagelse og sympati, også mellem ubekendte.

Klokken seks kom også et andet skib forbi, nemlig *Philadelphia*, som tilhørte Inman-linjen. Det besørgede udvandringstransporten mellem Liverpool og New York. Vi sejlede nu gennem besøgte have, og det af mig så længselsfuldt ventede land kunne ikke længere være langt borte.

Man ventede også *Europa*, en hjuldamper, der havde 3200 tons drægtighed og 1300 hestes kraft. Dette dampskib tilhørte det transatlantiske selskab, der besørger passagerbefordringen mellem Havre og New York. Vi mødte det imidlertid ikke; det måtte rimeligvis have taget en noget nordligere retning.

Hen imod klokken halv otte brød mørket frem. Månen, der i dag kun viste en mat, gylden stribe, løfte sig ligesom fra den nedgående sols stråler og svævede over horisonten. En slags gudstjeneste, som kaptajn Anderson holdt i den store salon, endte først hen imod klokken ni, og de langsomme salmemelodier, stilheden af og til blev afbrudt af, lød halvt dæmpet over til mig. Dagen var gået hen, uden at hverken kaptajn Corsican eller jeg havde modtaget besøg af de sekundanter, som vi havde ventet fra Harry Drake.

29

Den følgende morgen, den ottende april, begyndte der en herlig dag. Solen strålede lige fra sin opgang prægtigt ned til os.

På dækket fandt jeg doktoren, der solede sig med behag og kom hen til mig, så snart han så mig.

"Desværre er vor stakkels patient død i nat," begyndte han. "Skibslægen indestod for hans liv, og han skulle dog vide bedst besked! Ja, de læger, dem kan man såmænd stole godt på! Dette er nu det fjerde lig, siden vi forlod Liverpool, den fjerde rejsefælle, som må føres på *Great Eastern*s passiva; og dog er vor sejlads endnu ikke til ende!"

"Den stakkels mand! Hvad skal der blive af hans kone og hans små børn?" udbrød jeg. "At han også skulle finde en så sørgelig død få nær ved havnen!"

"Det kan nu engang ikke være anderledes, min kære ven," sagde doktoren melankolsk. "Vi må bøje os under loven og dø, for at der kan være plads for dem, som kommer bag efter os. Min anskuelse er, at man kun dør, fordi man må vige pladsen for en anden, der har krav på den, som vi indtager. Ved De, hvor mange mennesker der vil være døde i min levetid, hvis jeg bliver 60 år gammel?"

"Nej, det har jeg ingen anelse om, hr. doktor."

"Regningen er meget simpel. Hvis jeg lever 60 år, har jeg levet 21.900 tage, hvilket er det samme som 525.600 timer, eller 31.536.000 minutter eller 1.882.160.000 sekunder, hvad vi med et rundt tal kan kalde 2.000.000.000 sekunder. I den tid vil der nøjagtig være død 2.000.000.000 individer, som stod deres

efterkommere i vejen, og når den tid kommer, da også jeg står i vejen, må også jeg rømme marken. Man kan kun ønske, at det må vare så længe som muligt, før man kommer til at stå andre i vejen."

Doktoren blev endnu i nogen tid ved med at vise, hvorledes vi alle sammen er dødelige, en opgave, der ikke just var særlig vanskelig. Jeg fandt i, hvad han sagde, ikke noget, som kunne modsiges, og lod ham derfor tale uden at afbryde.

Mens vi således gik frem og tilbage, så jeg skibets tømmerfolk beskæftiget med at reparere den skade, som vi havde lidt forude. Hvis kaptajn Anderson ikke ville komme ind i New York med havari, så måtte håndværkerne skynde sig, for *Great Eastern* fløj i disse rolige farvande afsted med en hurtighed som aldrig før. Tydeligst så jeg dette på det unge pars glæde; når de nu lænede sig ud over skanseklædningen, forsøgte de ikke at tælle hjulets omdrejninger; det gjorde elleve i minuttet, og vi bevægede os altså med en hastighed af 13 engelske mil i timen.

Klokken tolv blev der i dag ikke taget noget bestik af officererne. De kunne omtrent bestemme, hvor vi var, og vi måtte snart få land i sigte.

Da jeg gik mig en tur efter lunchen kom kaptajn Corsican hen til mig, og jeg så straks på hans bekymrede mine, at han havde noget at meddele mig.

"Fabian har modtaget Drakes sekundanter," sagde han, "og har anmodet mig om at være sekundant for ham. Også Dem skulle jeg bede om det samme. Vi tør dog vel nok gøre regning på Dem?"

"Naturligvis, kaptajn. Der er altså ikke længere noget håb om at kunne udsætte eller forhindre denne ulyksalige duel?"

"Nej, det kan der ikke længere være tale om."

"Men sig mig, hvorledes opstod egentlig striden i rygeværelset?"

"Anledningen var et blot og bart påskud, en strid om spillet. Så meget står fast, at skønt Fabian ikke kendte Drake, så kendte Drake ham så meget desto bedre. Navnet Fabian er for ham et samvittighedsnag, og derfor agter han at bringe det ud af verden sammen med den mand, som bærer det."

"Hvem er Harry Drakes sekundanter?" spurgte jeg.

"Den ene er doktor F... og den anden en yankee, som jeg ikke kender."

"Hvornår kommer de til Dem?"

"Jeg venter dem netop."

Jeg lagde virkelig i dette øjeblik mærke til de to sekundanter, som kom hen imod os. Doktor F... satte sig straks i positur og troede åbenbart, at han havde en meget vigtig mission. Hans ledsager var en anden af Drakes kammerater, en af disse mærkelige købmænd, som altid akkurat har det at sælge, som man foreslår dem at købe.

Efter at doktor F... havde hilst yderst fornemt – en hilsen, som kaptajnen i øvrigt knap besvarede, tog han ordet og sagde på en meget højtidelig måde:

"Mine herrer, vor ven Drake, en gentleman, hvis noble væsen og fortjenester enhver ved at skatte, har sendt os til Dem for at forhandle om en højst delikat sag, eller rettere: kaptajn MacElwin, som vi først henvendte os til, har betegnet Dem

begge som hans stedfortrædere i denne sag. Jeg håber, at vi vil kunne blive enige på en måde, som det sømmer sig gentlemen."

Vi svarede ikke, og han fortsatte da:

"Mine herrer, der kan naturligvis ikke være to meninger om, at uretten er på kaptajn MacElwins side. Denne herre har uden grund, ja endog uden påskud angrebet vor ven Harry Drakes hæderlighed i et spillespørgsmål og på den måde uden nogen som helst foranledning tilføjet ham den værste injurie, der kan tilføjes en gentleman."

Kaptajnen fik endelig for meget af disse talemåder. Han bed sig utålmodigt i knebelsbarten og afbrød barsk doktoren.

"Til sagen, min herre, hvis jeg tør bede," sagde han; "dette anliggende er så overordentlig simpelt, at det er fuldstændig overflødigt at tale længe om det. Kaptajn MacElwin har løftet hånden mod hr. Drake, og Deres ven betragter det, som om han havde fået den ham tiltænkte ørefigen. Han er altså den fornærmede og forlanger oprejsning. Følgelig tilkommer valget af våbnene ham."

"Kaptajn MacElwin tager mod duellen?" spurgte doktor F..., der var bragt noget fra koncepterne ved den tone, Corsican havde talt i.

"Ja."

"Vor ven Harry Drake vælger kårder."

"Godt. Hvor skal duellen finde sted? I New York?"

"Nej, her ombord."

"Ombord, godt, hvis De synes så. Hvornår? I morgen tidlig?"

"I aften klokken seks bag det store dækslukaf, der på den tid er ubesøgt."

"Det er godt."

Og kaptajn Corsican tog mig ved armen og vendte uden noget videre blik eller nogen hilsen ryggen til doktor F...

30

At standse sagens gang var nu blevet umulig. Kun få timer skilte os fra det øjeblik, da de to fjender skulle stå overfor hinanden. Hvorfor ventede Harry Drake ikke med duellen, til hans modstander og han var kommet i land? Forekom dette af et fransk selskab lejede skib ham at være et gunstigere sted for en kamp på liv og død? Eller havde Drake måske en hemmelig interesse af at skaffe Fabian til side, før vi satte foden på amerikansk grund, og før man fik at vide, at Ellen var ombord? Ja, det måtte det være!

"Efter alt, hvad der er sket, ligger der kun ringe vægt på dette," sagde kaptajn Corsican. "Jo før historien nu kommer til ende, desto bedre."

"Skal jeg bede doktor Pitferge overvære duellen i egenskab af læge?"

"Ja, det vil De gøre vel i."

Corsican forlod mig for atter at gå hen til Fabian. Straks efter hørte jeg skibsklokken ringe, og styrmanden meddelte mig på min forespørgsel, at det var i anledning af den stakkels matros' begravelse, at der blev ringet. Den sørgelige ceremoni skulle altså allerede nu gå for sig, skønt han var død samme nat. Det hidtil så herlige vejr var åbenbart i begreb med at slå om, for mod syd samlede der sig tunge, mørke skyer.

Umiddelbart efter at klokken havde ringet, samlede passagererne sig i mængde henne på styrbordssiden ligesom også officerer, matroser og maskinfolk, der netop ikke havde tjeneste, kom til.

Klokken to viste der sig ved enden af det store dækslukaf en gruppe søfolk, som kom fra sygeværelset. Fire mand bar liget af matrosen. Det var syet ind i et stykke sejlbug, og ved fødderne med en kugle fæstet til et bræt. Det britiske flag var bredt ud over liget, og ligbærerne vandrede, fulgt af alle den dødes kammerater, langsomt hen til det sted, hvor den forsamlede skare havde stillet sig op.

Foran disse tilskuere stod i gallauniform kaptajn Anderson og de øverste officerer. Kaptajnen havde en bønnebog i hånden. Han blottede sit hoved og læste med alvorlig stemme, mens der blev den dybeste tavshed, bønnen over den døde. I den stilhed, der herskede rundt omkring, kunne man høre ethvert af hans ord. Nogle af passagererne gentog dem med dæmpet stemme.

Derpå blev liget løftet op over skanseklædningen og sænket ned i vandet. Det flød nogle øjeblikke ovenpå, men forsvandt derpå i dybet.

I det samme minut lød der fra mastekurven råbet:

"Land!"

31

Det land, som man opdagede i samme øjeblik, som vandet lukkede sig over den stakkels matros, var Long Island, en lang, ved en kraftig vegetation forskønnet sandbanke, der dækker den amerikanske kyst fra Montauk-pynten til Brooklyn, som er en forstad til New York. En mængde kystfarere sejlede langs bredden af denne ø, der er oversået med villaer og lyststeder. Long Island er nemlig et sted, hvor beboerne af New York særligt ynder at ligge på landet.

Passagererne vinkede deres hilsener til det efter den lange overfart så længselsfuldt ventede land. Vor rejse havde ikke været let eller uden fare. Alle kikkerter fæstede sig på denne første strimmel af det amerikanske kontinent, og enhver betragtede det med forskellige øjne. Yankee'erne hilste i det deres hjemland, mens tilhængerne af sydstaterne så ned på disse nordlændere med de besejredes foragt for sejrherren. Canadierne så ud imod det med en fornemmelse af, at de kun havde et skridt at gøre for at blive borgere af unionen, mormonerne så med et foragteligt smil om læberne og med et hovmodigt blik på denne kyst og tænkte på deres Saltsø og den hellige stad i den utilgængelige ørken. Men vore unge brudefolk så med strålende øje og med smilende læber over til dette kontinent, der for dem var det forjættede land.

Himlen blev imidlertid mørkere og mørkere, og tætte skyer hævede sig fra den sydlige horisont. Luften var trykkende varm, og den mørke skymasse nærmede sig zenith fra minut til

minut. Det var så hedt, som om julisolen sendte sine hedeste stråler lodret ned på os.

"Skal jeg sige Dem noget mærkværdigt?" spurgte doktor Pitferge, der netop kom hen til mig.

"Ja, gør kun det, doktor."

"Godt. Vi vil i dag få et tordenvejr, måske endog en storm."

"Et tordenvejr i april måned!" udbrød jeg vantro.

"*Great Eastern* bryder sig ikke om årstiderne," svarede Dean Pitferge med et skuldertræk. "Uvejret kommer specielt for dets skyld. Betragt engang den uhyggelige, oprørsforkyndende farve i disse skymasser, og se også, hvor de ligner tyrehoveder fra den antediluvianske tid. Om kort tid vil de fare løs på hinanden og opsluge hinanden."

"Jeg indrømmer, at horisonten ser meget truende ud," sagde jeg. "Hvis vi var i juli måned, så ville jeg uden betænkning give Dem ret, men i dag – nej, det er umuligt!"

"Jeg gentager min påstand på det mest bestemte," udbrød den lille doktor. "Det varer i det højeste nogle timer, før uvejret bryder løs. Jeg føler det så nøjagtigt som et barometer. Se dog blot på de dampe derhenne, betragt engang disse fjerskyer, disse "kattehaler", der stadig smelter sammen og skiller sig fra hinanden igen, og de mørke ringe, som horisonten formelig er indsnævret af. Inden ret længe må disse dampe nødvendigvis fortætte sig, og der må finde en elektricitetsudvikling sted. Barometret er pludselig faldet meget stærkt, og vinden kommer fra sydvest. Kun med sydvestvinde er tordenvejr muligt om vinteren."

"Der er muligvis nok noget i Deres iagttagelser, doktor," indrømmede jeg, "men husk på, hvem har vel på denne årstid

og under disse breddegrader oplevet et tordenvejr?"

"Det hører naturligvis til sjældenhederne, men af og til har man dog set det. Havde De for eksempel levet i årene 1172 eller 1824, så ville De i første tilfælde have kunnet blive vidne til et sådant vejr i februar, og i det sidste have hørt tordenen rulle i december. I januar 1837 slog lynet ned i Drammen i Norge og anrettede betydelig skade, og i februar måned samme år blev i Kanalen sejlbåde fra Tréport ramt af lynet. Hvis jeg havde tid og lyst til at gennemstøve årbøgerne efter den slags notitser, ville jeg kunne tilintetgøre Deres vantro med eklatante beviser."

"Nuvel, doktor, hvis det absolut ikke kan være anderledes ... godt, vi får jo at se. De er dog vel ikke bange for tordenen?"

"Jeg?" spurgte doktoren ivrigt; "tordenen er endog min ven og mere end det, min læge!"

"Deres læge?"

"Som jeg siger! Således som jeg står her for Dem, er jeg den trettende juli 1867 i Kew ved London blevet ramt af lynet og derved blevet helbredt for en lamhed i min højre arm, der spottede alle lægernes anstrengelser."

"Hr. doktoren behager at spøge."

"Aldeles ikke. Har De aldrig før hørt om en behandling ved hjælp af elektricitet? Der kan anføres mange andre autentiske kendsgerninger som bevis for, at tordenen er klogere end de dygtigste læger, og at dens mellemkomst virker vidunderligt netop i de mest fortvivlede tilfælde."

"Jeg må imidlertid, kære doktor, tilstå, at jeg kun har liden tiltro til denne læge," sagde jeg, "og jeg anser det for en risikabel sag at konsultere den."

"Det er, fordi De ikke har set den ved dens arbejde. Vent et øjeblik; der falder mig endnu et andet eksempel ind. I året 1817 blev en bonde fra Connecticut, der led af en uhelbredelig astma, på sin mark ramt af lynet og radikalt helbredt."

Jeg tror, doktoren ville være i stand til at indgive tordenen i pilleform.

"Ja, le De kun," vedblev han, idet han så smilet om min mund, "le De kun; De forstår Dem lige så lidt på vejret som på medicinen."

32

Doktor Dean Pitferge forlod mig temmelig pludseligt, og jeg blev alene tilbage på dækket og iagttog det optrækkende tordenvejr. Fabian var endnu indelukket i sin kahyt, og kaptajn Corsican hos ham. Min ven traf rimeligvis nogle dispositioner for det tilfælde, at duellen skulle få et for ham uheldigt udfald. Det faldt mig nu ind, at Fabian havde en søster i New York, der sikkert med længsel imødeså hans ankomst, og jeg skælvede ved den tanke, at vi muligvis kunne komme til at bringe hende hendes broder som lig. Jeg var i dette øjeblik særdeles gerne gået til Fabian, men jeg måtte sige mig selv, at det var bedst nu ikke at forstyrre ham og kaptajn Corsican.

Klokken fire fik vi øje på en landstrækning foran kysten af Long Island, midt på hvilken der rejste sig et fyrtårn. Næsten alle passagererne var kommet op på dækket, og deres øjne fæstede sig på denne kyst, der viste sig omtrent seks engelske mil mod nord. Man ventede med spændt interesse det øjeblik, da lodsens ankomst ombord ville afgøre, hvem der havde vundet i det tidligere omtalte spil. Naturligvis havde ihændehaverne af nattekvartererne, som jeg jo selv hørte til, opgivet ethvert håb, og heller ikke dagkvartererne havde nogen chance, med undtagelse af dem, der lå mellem fire og seks. Endnu før mørkets frembrud måtte lodsen komme ombord, og dermed fandt sagen sin afslutning. Hele interessen koncentrerede sig selvfølgelig på de syv-otte personer, som loddet havde tildelt de nærmeste kvarterer, og disse skaffede sig

en ret indbringende forretning ved at handle med den chance, de havde for sig.

Klokken fire og seksten minutter signalerede man til styrbord en lille skonnert, der holdt hen imod damperen. Nu svandt enhver tvivl.

Det var lodsen; om fjorten, højst femten minutter måtte han være ombord. Kampen indskrænkede sig altså nu kun til det andet og tredje kvarter mellem fire og fem. Naturligvis begyndte nu væddemålene med fornyet iver, og man væddede om de mest utrolige ting. Jeg skal anføre nogle brudstykker af samtalerne i så henseende.

– Ti dollars er holdt på, at lodsen er gift.

– Tyve dollars på, at han er enkemand.

– Tredive dollars på, at han har overskæg.

– Halvtreds dollars på, at hans bakkenbart spiller i det rødlige.

– Tres dollars på, at han har en vorte på næsen.

– Hundrede dollars på, at han først sætter den højre fod ombord.

– Han ryger.

– Han har en pibe i munden.

– Nej, en cigar!

– Nej! Jo! Nej!

– og mindst endnu tyve andre absurde væddemål blev gjort.

Imidlertid nærmede det lille fartøj sig. Det så omtrent ud som en lystyacht. Disse lodsbåde er lige så graciøse som solide småskibe på halvtreds til tres tons drægtighed og yderst sødygtige; de løfter sig op mod bølgetaget som en måge. Man kunne ligefrem få lyst til at sejle verden rundt på dem.

Båden havde, til trods for at brisen var begyndt at blive frisk, sat alle sejl til, og havet skummede under dens forstavn. Da den var kommet i to kabellængders afstand fra *Great Eastern*, satte den pludselig en jolle i søen. Kaptajn Anderson lod stoppe, og for første gang i fjorten dage stod hjul og skrue stille. En mand steg ned i jollen, og fire matroser roede hen til damperen. Der blev nu fra vor kolos kastet en stormstige ned, ved enden af hvilken lodsens nøddeskal lagde bi. Manden selv klatrede behændigt op og stod få øjeblikke efter på dækket.

Han blev hilst med triumfskrig af de vindende og med udbrud af skuffelse af de tabende. Der viste sig følgende fakta:

– Lodsen var gift.

– Han havde ingen vorte på næsen.

– Han bar en blond knebelsbart.

– Han havde samtidig sat begge fødder til, da han sprang op på dækket.

Endelig var klokken nøjagtig fire og seks og tredive minutter, da han kom ombord. Ihændehaveren af det tre og tyvende kvarter vandt altså seks og halvfems dollars. Det var kaptajn Corsican, sikkert den af alle dem, der spillede, der havde tænkt mindst på denne uventede gevinst. Nogle øjeblikke efter kom han op på dækket, og da man her straks overrakte ham beløbet, bad han kaptajn Anderson give pengene til enken efter den unge, forulykkede matros. Kaptajnen svarede ham kun med et varmt håndtryk. Nogle øjeblikke efter blev Corsican opsøgt af en sømand, der ønskede at tale med ham. Han hilste kaptajnen på sin korte, lidet formelle måde og sagde derpå:

"Min herre, mine kammerater har sendt mig for at sige Dem, at De er en brav mand. Vi takker Dem alle sammen i den

stakkels Wilsons navn, der jo desværre ikke længere kan takke Dem."

Kaptajn Corsican trykkede rørt matrosens hånd.

Lodsen var en lille mand med et kun lidet sømandsmæssigt ydre. Han bar en hue af voksdug, sorte benklæder og en brun overfrakke, der var kantet med røde lidser, samt havde regnfrakke på. Han var nu herre ombord. Da han var sprunget op på dækket, havde han endnu før han steg op på kommandobroen afleveret et bundt blade, som passagererne med største hast styrtede sig over. Man fik her for første gang atter efterretninger fra Europa, og dette var det politiske og borgerlige bånd, som på ny knyttedes mellem *Great Eastern* og de to kontinenter.

33

Tordenvejret var virkelig trukket op, og elementernes kamp skulle begynde. Tætte skyer samlede sig over os, og hele naturen syntes at ville bekræfte doktor Pitferges profeti. Damperen mindskede efterhånden sin hastighed, og hjulene gjorde nu kun tre-fire omdrejninger i minuttet. Gennem de halvåbnede ventiler slap hvide damphvirvler ud, og ankerkættingerne blev gjort klar. På mesanmasten vajede det britiske flag. Kaptajn Anderson havde, som man ser, truffet alle forberedelser til at kaste anker. Oppe fra den styrbords hjulkasse gav lodsen med hånden tegn til, hvorledes man skulle manøvrere i det snævre farvand, men ebben nærmede sig allerede, og *Great Eastern* kunne derfor ikke komme over sandbanken, der skærer Hudsonflodens munding. Man måtte, hvad enten man ville eller ej, vente en dag! Klokken kvart i fem blev ankrene kastet efter lodsens befaling, og kættingerne gjorde, idet de løb ned, en så voldsom støj, at jeg et øjeblik troede, at tordenvejret nu begyndte.

Da ankrene havde sat sig fast i sandet, lå damperen ubevægelig. Ikke den mindste krusning af havet bragte skibet ud af dets vandrette stilling, *Great Eastern* var blevet til en ø. I dette øjeblik lød for sidste gang stewardens trompet. Den kaldte passagererne til det sidste måltid ombord. Aktieselskabet ville i dag beværte sine gæster med champagne, og ikke en eneste af passagererne turde mangle ved dineren. Efter et kvarters forløb var salonerne overfyldte, og dækket tomt og øde.

Og dog – syv pladser skulle forblive ubesat ved dette festmåltid, for lige så mange personer forberedte sig til en forfærdelig kamp på liv og død: de to modstandere, over hvis liv tvekampens terninger skulle træffe afgørelse, og de fire vidner tillige med doktoren, der havde indfundet sig for at stå ved siden af dem.

Tiden til duellen ligesom også kamppladsen var godt valgt. Dækket var, som allerede omtalt, fuldstændig øde, for passagererne sad ved bordet. Besætningen var på sine respektive poster, og de af officererne, som ikke havde tjeneste, havde trukket sig tilbage til deres privatkahytter. Da skibet lå ubevægeligt for anker, havde også styrmanden forladt sin plads på agterdækket. Klokken ti minutter over fem sluttede Fabian og Corsican sig til doktoren og mig. Jeg havde ikke genset min ven siden spillescenen. Han var nu overvældet af dyb sørgmodighed, men rolig som sædvanlig. Duellen brød han sig rimeligvis kun lidt om; hans tanker dvælede ved Ellen, og hans blik søgte hende over alt. Han rakte mig hånden uden at sige et ord.

"Er Harry Drake her ikke endnu?" spurgte kaptajn Corsican.

"Nej, endnu ikke," svarede jeg.

"Så lad os gå hen på agterdækket, hvor duellen skal finde sted."

Fabian, kaptajn Corsican og jeg gik hen til det store dækslukaf. Himlen blev for hvert minut mørkere, og en dump rullen lod sig høre, der klang som en dyb bas til de hurraer, der uophørligt lød til os fra spisesalen.

Nogle fjerne lyn fo'r blinkende gennem skyerne, og hele himlen var som mættet med elektricitet.

Klokken tyve minutter over fem kom Harry Drake med sine to vidner. Herrerne hilste, og deres hilsen blev besvaret akkurat på samme måde. Drake forholdt sig fuldstændig tavs, men man kunne på hans ansigt læse vidnesbyrd om stærk sindsbevægelse. Han kastede et hadefuldt blik på Fabian, der stod fuldstændig rolig og hidtil næppe havde lagt mærke til ham, end sige da set på ham. MacElwin syntes hensunket i dybe betragtninger og tænkte måske ikke engang på den rolle, som han skulde spille i dette alvorlige drama.

Imidlertid havde Corsican vendt sig om til yankee'en, den ene af sekundanterne, og af ham forlangt og modtaget sit våben. Det var fleuretter, hvis greb fuldstændig beskyttede den kæmpendes hånd. Corsican betragtede dem nøjagtigt, bøjede klingerne, målte dem og lod yankee'en vælge en af dem. Harry Drake havde kastet sin hat fra sig, taget frakken af, knappet skjorten op og bøjet manchetterne tilbage. Derpå greb han kården, og jeg så, at han var kejthåndet, hvorved han havde en ubestridelig fordel overfor alle, der var vant til at fægte med højre hånd.

Fabian havde endnu ikke rørt sig af pletten, og hvis man ikke vidste bedre, kunne man let komme på den tanke, at alle disse forberedelser ikke i mindste måde angik ham. Kaptajn Corsican trådte hen til ham, berørte ham let med hånden og overrakte ham kården. Fabian betragtede den funklende klinge, og der spillede et glimt i hans blik, som om han pludselig atter blev klar over det hele.

Han greb med fast hånd kården.

"Det er sandt," mumlede han, "jeg havde nær glemt det!"

Han stillede sig overfor Drake, der straks dækkede sig.

"De kan begynde, mine herrer," sagde kaptajn Corsican.

Øjeblikkelig begyndte kårderne at krydse hinanden, og allerede de første udfald og pareringer beviste mig, at Fabian og Drake omtrent var lige stærke.

Jeg håbede alt for Fabian, for han vedblev at være fuldstændig herre over sig selv og syntes ikke engang at give vreden rum i sin sjæl. Han forekom mig langt mere ligegyldig ved hele sagen end sine to sekundanter. Harry Drake derimod stirrede på ham med blodunderløbne øjne; han skar tænder, og hele hans fysiognomi havde et udtryk af den mest hadefulde vrede, der gjorde enhver koldblodighed umulig. Han havde givet møde her for at dræbe sin modstander og søgte nu at udføre sin hensigt.

Efter at man havde kæmpet nogle minutter sænkede begge modstanderne kårderne. Ingen af dem var hidtil blevet truffet; kun Fabian havde fået en let skramme over armen. Drake såvel som han hvilede et øjeblik, og den første aftørrede sveden, som i store dråber perlede frem på hang ansigt.

Uvejret brød nu løs i sit fulde raseri. Tordenen rullede uden ophør, og undertiden blev bragene ligefrem forfærdelige.

Efter nogle få øjeblikkes hvile gav kaptajn Corsican tegn til, at man skulle tage fat igen, og Fabian og Harry Drake faldt atter i dækstilling.

Denne gang gik det langt voldsommere til end den foregående. Fabian forsvarede sig med en ro, der virkelig var beundringsværdig, mens Drake trængte ind på ham med fortvivlet raseri. Flere gange tænkte jeg, at Fabian ville samle kræfter til et stærkt stød, men han skuffede stadig min forventning. Og også da han lidt senere, efter en udmærket parade, fik lejlighed til at føre et dræbende kontrastød, ventede

han og gav sin modstander tid til at fatte sig. Jeg må tilstå, at denne højmodighed over for en sådan modstander ingenlunde behagede mig.

Pludselig lod Fabian, uden at det var os muligt at forklare denne mærkværdige selvforglemmelse, kården synke. Var han dødelig såret, uden at vi havde nogen anelse om det? Alt mit blod strømmede til hjertet.

Fabians blik havde pludselig fået et ejendommeligt liv.

"Men så forsvar Dem dog," brølede Drake, idet han gjorde sig klar til at benytte sig af den øjeblikkelige fordel.

Jeg troede, at det nu var ude med min afvæbnede ven, og Corsican ville lige til at kaste sig mellem ham og Drake for at forhindre, at den værgeløse mand blev såret ... da også Harry Drake studsede og blev stående ubevægelig.

Jeg vendte mig om. Bleg som en død og med udstrakte hænder kom Ellen hen imod de kæmpende. Fabian havde bredt sine arme ud imod hende; han syntes ligesom fortryllet af dette syn og rørte sig ikke.

"Du! Du!" råbte Harry Drake til den stakkels pige; "du her?"

Hans kårde rystede i hans hånd. Man fik et indtryk som var det ærkeenglen Michaels sværd, der var blevet grebet af den Onde selv.

Pludselig fo'r der en blændende lynstråle gennem luften; jeg blev næsten væltet omkuld og havde en fornemmelse, som om jeg var ved at blive kvalt. Der udviklede sig en svovlagtig lugt, og kun med den største anstrengelse blev jeg atter herre over min bevidsthed og rejste mig fra den knæbøjede stilling, jeg var sunket ned i. Da jeg så mig om, opdagede jeg, at Ellen lænede

sig til Fabian. Harry Drake stod som forstenet endnu i den samme stilling, men hans ansigt var sort!

Den ulykkelige havde med sin kårdespids tiltrukket lynet og var blevet dræbt af det.

Ellen nærmede sig med et udtryk af himmelsk medlidenhed til Harry Drake og lagde hånden på hans skulder.

Denne lille berøring var allerede nok til at bringe legemet ud af dets ligevægt, og det styrtede om som en livløs masse.

Ellen bøjede sig ned over liget, mens vi forfærdet veg tilbage, Den elendige var død.

"Ramt af lynet!" råbte doktoren, idet han greb mig i armen, "ramt af lynet! Vil De endnu ikke tro på, at det kan intervenere?"

Var Harry Drake virkelig blevet dræbt af lynet, som Dean Pitferge sagde, eller var der, som der blev påstået af skibslægen, sprunget et blodkar i den ulykkeliges bryst? Jeg ved ikke, hvem af dem der havde ret, men så meget stod fast: Vi havde i Harry Drake nu kun et lig for øje.

34

Den følgende dag, tirsdag den 9. april klokken elleve om morgenen, lettede *Great Eastern* anker og gjorde sig klar til at sejle ind i Hudsonfloden. Tordenvejret var om natten trukket over, de sidste skyer forsvandt i horisonten, og en hel flotille af småskibe sejlede hen over det stille vand.

Hen imod klokken halv tolv viste *La Santé* sig. Det var en lille damper, der bragte Sundhedskommissionen i New York. Den bevægede sig yderst hurtigt fremad og gav mig et godt begreb om de små amerikanske floddampere, der snart fulgte efter os i et antal af nogle og tyve. De var alle sammen bygget efter et og det samme system.

Snart var vi også kommet over det lille flydende fyrtårn, der betegner indløbet til Hudson. Derpå dampede vi om pynten af Sandy Hook, og her hilstes vi af et kraftigt hurra fra en talrig forsamlet tilskuermængde.

Da *Great Eastern* havde sejlet om bugten, der bliver dannet af pynten af Sandy Hook, så jeg igennem en flotille af fiskerfartøjer New Jerseys grønnende høje og derpå den store by selv, der ligger mellem Hudson og East River, omtrent som Lyon mellem Rhône og Saône.

Efter at vi var sejlet forbi New Yorks kajer, landede vi klokken ét i Hudson, og ankrene hagede sig fast til telegrafkablet nede i floden, som ved afrejsen blev sønderrevet.

Nu begyndte udskibningen af alle de rejsefæller, som havde gjort overfarten sammen med os, og som herfra spredte sig i alle retninger. Californierne, tilhængerne af syden,

mormonerne og også det unge par så jeg drage forbi mig ... jeg ventede endnu kun på Fabian og på kaptajn Corsican.

Kaptajn Anderson havde af mig fået nærmere underretning om den duel, der havde fundet sted ombord på hans skib, og også lægerne havde aflagt rapport til ham om dødsfaldet. Da retten nu ikke havde mere at gøre med Harry Drakes død, var der blevet givet befaling til at bevise ham den sidste ære.

Netop nu nærmede statistikeren Cockburn sig til mig. Han havde, i parentes sagt, ikke talt et eneste ord med mig under hele rejsen.

"Ved De, hvor mange omdrejninger hjulene har gjort under overfarten?" spurgte han.

"Nej, min herre."

"100.723."

"Virkelig? Og hvor mange har så skruen gjort?"

"608.130 omdrejninger."

"Jeg er Dem overordentlig forbunden, min herre."

Og hr. statistiker Cockburn vendte sig om og forlod mig uden den mindste afskedshilsen.

Fabian og kaptajn Corsican kom i dette øjeblik hen til mig, og min ven trykkede min hånd med den varmeste hjertelighed.

"Jeg håber, Ellen kommer sig," sagde han. "Hun havde netop et lyst øjeblik før. Gud er retfærdig, og han vil sikkert gengive hende hendes helbred."

Mens Fabian sagde dette, smilede han ved tanken om en lys fremtid. Kaptajn Corsican bredte sine arme ud og drog mig uden omstændigheder til sit bryst.

"På gensyn, på gensyn!" råbte han endnu til mig, da han allerede havde taget plads på transportdamperen. Fabian og

også Ellen, under varetægt af fru R..., en søster til min ven, der var kommet ud for at tage imod ham, blev ligeledes med det første hold af passagerer ført over til toldbygningen.

Jeg så efter fartøjet, og da jeg så den blege Ellen mellem Fabian og hans søster, hengav også jeg mig til det faste håb, at det ville lykkes deres kærlighed og opofrelse atter at bringe klarhed i denne ved så mange lidelser forstyrrede sjæl.

Der var nogen, der tog mig i armen, og da jeg vendte mig om, så jeg, at det var doktor Dean Pitferge.

"Nå? Hvorledes går det Dem?" spurgte han.

"I sandhed, doktor, det ved jeg ikke så lige. Jeg vil i hvert tilfælde tilbage igen med *Great Eastern*, men da skibet bliver hundrede og to og halvfems timer i New York, har jeg tiden til min disposition. Måske kunne jeg i disse otte dage bese byen, Hudson, Erie-søen, Niagara og måske endnu mere af dette af Cooper så højt lovpriste land."

"Hvad? De vil til Niagara?" udbrød Dean Pitferge ivrigt, "det kunne jeg også nok have lyst til at se engang igen, og hvis det ikke var ubeskedent ...?"

Den lille fyr med hans besynderlige indfald morede mig i højeste grad. I ham havde jeg fundet en ganske fortræffelig og meget velunderrettet fører.

"Naturligvis," svarede jeg glad, "jeg ser gerne, at De følger med, hvis De har lyst til det."

Et kvarter efter gik vi ombord på transportdamperen, og klokken tre beboede vi efter at være kørt op ad Broadway, to værelser i Fifth Avenue Hotel.

35

Otte dage i Amerika! Den sekstende april skulle *Great Eastern* atter afgå, og først den niende, klokken tre om eftermiddagen, havde jeg sat min fod på de forenede staters jord. Otte dage! Der eksisterer vilde turister, såkaldte "expresrejsende", for hvem denne tid måske ville have været tilstrækkelig til at besøge hele Amerika, men jeg hørte ikke til dem. Jeg bildte mig ikke engang ind, at jeg i den tid kunne bese New York tilstrækkeligt til derefter at skrive en bog om amerikanernes sæder og skikke. Men det rent ydre af New York er derimod hurtigt set, for hele dens bygningsmåde er i virkeligheden ikke andet end et skakbræt. Byens gader skærer hinanden i rette vinkler og bliver kaldt "avenues", når de går på langs og "streets", når de går på tværs. Alle disse avenuer og streets er i stedet for andre gadenavne betegnet med numre, hvad der ganske vist er en højst praktisk idé, men på samme tid gør en overordentlig monoton virkning. Gennem samtlige avenuer farer der sporvogne. Man kan da sige sig selv, at den, der har set et kvarter af New York, kender hele den store by, måske med undtagelse af det virvar af gader og stræder, der slynger sig i hinanden i den sydlige del, hvor den handelsdrivende befolkning residerer. På begge sider af den flyder Hudson og East River. Færgebåde på dem forbinder byen, til højre med Brooklyn, til venstre med New Jerseys bredder. En hovedpulsåre gennemløber på skrå New Yorks symmetrisk ordnede bykvarterer og bringer liv i det hele. Det er den gamle "Broadway", der omtrent er det samme for New York, som

Boulevard Montmartre er for Paris. I dens nederste ende er den næsten utilgængelig på grund af den voldsomme færdsel, som koncentrerer sig der, mens den øverste næsten ligger fuldstændig øde. Det er en gade, hvor barakker og marmorpaladser befinder sig i hinandens umiddelbare nærhed. En uoverskuelig strøm af drosker, omnibusser og transportvogne bevæger sig op ad den, og oven over dem har man slået broer for at komme fra det ene fortov til det andet. Broadway er New York, og på den tog da doktor Pitferge og jeg os en spadseretur i aftentimerne.

Efter at vi havde spist til middag i Fifth Avenue Hotel endte jeg dagen med et besøg i Barnums teater. Dér blev nemlig opført et berømt kassestykke "*New York Streets*". I fjerde akt forekom der en stor ildebrand og en virkelig dampsprøjte, der betjentes af virkelige brandfolk. Derfor naturligvis "*great attraction*".

Den følgende morgen gik doktor Pitferge og jeg ud for at besørge vore forretninger, efter at vi først havde aftalt, at vi ville træffes igen på hotellet klokken to. Jeg hentede på posthuset, Liberty Street nr. 51, mine breve, og begav mig derpå til Rowling Green nr. 2 ved den nederste ende af Broadway, hvor den franske konsul baron Cauldrée Boileau boede. Hos ham blev jeg særdeles forekommende modtaget og kørte derpå til huset Hoffmann, hvor jeg skulle hæve en veksel, samt endelig til nr. 25 i den 36. Gade, hvor fru N…, Fabians søster, boede. Jeg længtes efter at høre, hvorledes det gik Ellen og mine to venner. Men til min overraskelse fik jeg her at vide, at Fabian, Corsican og fru N… på lægens råd allerede havde forladt New York og taget Ellen med for i den friske skov- og landluft at søge helbredelse

for hendes lidelser. Da jeg vendte tilbage til Fifth Avenue Hotel fandt jeg en billet fra Corsican. Han havde været der for at opsøge mig, men havde ikke truffet mig og meddelte mig nu med et par ord, at han sammen med sine venner tog fra New York. På det første smukt beliggende punkt, som Ellen syntes om, ville de gøre holdt og blive der, så længe som den stakkels syge ønskede det. Han, Corsican, lovede at holde mig à jour med, hvorledes det gik, og tilføjede det håb, at jeg ikke ville forlade Amerika, før jeg havde været en gang sammen med dem alle. Han forekom herved kun mine ønsker. Hvor gerne ville jeg ikke, om det end kun blev for nogle timer, samles med Ellen, Fabian og kaptajn Corsican! Men det er skyggesiderne ved at rejse, at man mødes og vinder hinanden kær for så måske aldrig mere at genses. Klokken to var jeg vendt tilbage til hotellet. Jeg traf doktor Pitferge i det såkaldte "Bar Room", der var overfyldt med rejsende. Gæsterne og de rejsende samledes i denne store offentlige sal, som på en børs, og kunne her gratis forlange isvand, biskuits og chesterost.

"Nå, hr. doktor," spurgte jeg, "hvornår skal vi rejse?"

"I aften klokken seks."

"Tager vi med Hudsonbanen?"

"Nej, med *Saint John*, en ganske fortræffelig damper, et af disse mærkværdige skibe, der gerne plejer at springe i luften. Egentlig havde jeg helst vist Dem Hudson ved dagslys, men *Saint John* sejler kun om natten. I morgen tidlig klokken fem kommer vi til Albany, klokken seks tager vi videre med New York Centralbanen og kan uden synderlig anstrengelse komme til at spise til aften ved Niagara-faldet."

Jeg havde intet at indvende mod dette program, og vi aftalte da at følge det. Hotellets hydrauliske løftemaskine hejsede os op til vore værelser i øverste etage, og få minutter efter bragte den atter Pitferge og mig ned medsamt vor ubetydelige turistbagage. En drosche til tyve francs turen bragte os på et kvarter til den noget afsides liggende bro, hvor *Saint John* lå sejlklar og sendte tætte, sorte røgskyer op i luften.

36

Saint John og et andet skib *Dean Richmond* er de smukkeste dampere på Hudsonfloden. Egentlig kunne man snarere kalde dem huse end skibe, for de har to-tre etager med terrasser, gallerier, verandaer og promenadepladser. Det hele gjorde omtrent samme indtryk på mig som en rig planters bolig. De to kolossale hjulkasser er overmalet med freskobilleder. Bag hvert hjul hæver sig skorstene til de to kedler, der er anbragt udenfor og ikke i selve damperen, en forsigtighed, der er yderst hensigtsmæssig i tilfælde af en eksplosion.

Der var allerede kommet en mængde passagerer ombord, og Dean Pitferge og jeg skyndte os da at tage en separatkahyt, som lå ved siden af en stor salon, en slags galleri, hvis afrundede hvælving som et Diana-tempel hvilede på en række korintiske søjler. Over alt mødte øjet luksus og komfort, tæpper, sofaer, elegante kunstgenstande, høje spejle, malerier – ja endog gas, der var fabrikeret i et lille gasværk, som man havde ombord.

Pludselig begyndte den uhyre maskine at ryste og sætte sig i bevægelse. Jeg steg op på den øverste terrasse og så ned for at få et samlet indtryk af det hele ejendommelige skib. Der var noget eventyragtigt ved denne bygning, som her svømmede hen over bølgerne, men samtidig noget yderst praktisk, der vidnede om, at vi befandt os i det praktiske Amerika. Efter at have spadseret nogle minutter omkring deroppe, gik vi atter ned på dækket mellem de allerede røde kedler, fra hvilke der under ventilatorernes tryk slap små blå flammer ud. Af Hudson kunne jeg intet se, for natten var allerede kommet, og med den lagde

der sig en så tæt tåge over floden, at man næsten kunne skære den med knive. *Saint John* snøftede som en kæmpemæssig flodhest i mørket; ovre i byerne på bredden kunne man næppe skimte nogle enkelte lys, og også skibets lanterner kastede kun et mat skær ud omkring sig, mens damperen under høj piben sejlede hen over det dunkle vand.

Klokken otte gik jeg atter ind i salonen og begav mig sammen med doktoren til en prægtig, på mellemdækket beliggende restauration, hvor vi spiste til aften og hvor der myldrede af sorte opvartere. Dean Pitferge meddelte mig her, at antallet af de rejsende ombord beløb sig til fire tusind, mellem hvilke der var omtrent femten hundrede udvandrere, der var stuvet sammen i den underste del af damperen. Da vi rejste os fra bordet, opsøgte vi straks vor komfortable kahyt og gik til ro.

Klokken elleve vågnede jeg, som det forekom mig ved et heftigt stød. *Saint John* standsede, for kaptajnen havde i det tætte mørke ikke kunnet manøvrere længere og lod stoppe, Det kolossale skib lå for anker på floden og sov roligt ind.

Klokken fire om morgenen genoptog damperen sin fart, og jeg stod op for at tilbringe morgentimerne under verandaen på fordækket, Det var nu holdt op med at regne, og tågen begyndte at svinde. Snart kunne jeg atter se flodvandet, og også bredderne begyndte at dukke frem. På højre side så man grønne buske og træer, der næsten gav bredden udseende af en lang kirkegård, mens i baggrunden en række høje afgrænsede horisonten. Til venstre bredte sig så langt øjet nåede fladt sumpland. Mellem øerne i Hudson mødte vi sejlskibe, der ved den første brise ville gøre sig klar til sejlads, og af og til sejlede der også dampskibe forbi os.

– Efter nogen tids forløb viste også min rejsefælle, doktor Pitferge, sig under verandaen.

"God morgen!" råbte han til mig, efter at han nogle minutter i dybe drag havde indåndet den friske luft; "ved De, at vi, takket være denne forbistrede tåge, kommer for sent til toget i Albany? Vort program vil derved lide en væsentlig forandring."

"Meget fatalt, hr. doktor, især da vor tid er så knap."

"Nå, så rædsom er da forsinkelsen heller ikke; vi kommer til Niagara-faldet om natten i stedet for om aftenen."

Det var just ikke behageligt, men vi måtte finde os i det.

Vor frygt viste sig begrundet. *Saint John* kastede først klokken otte anker ved Albanys kaj. Vi måtte altså afvente toget klokken 1:40, og havde god tid til at bese denne mærkværdige by, der danner det legislative midtpunkt i staten New York. Den nedre, folkerige del af byen, hvor der drives en livlig handel, er anlagt ved den højre vred af Hudson, i den øvre findes der mange offentlige bygninger og navnlig et meget betydeligt museum for fossilier. Denne del af Albany har stor lighed med New York.

Efter at vi havde forfrisket os ved en frokost, begav vi os ud til banegården, der ligger aldeles frit uden noget som helst rækværk eller lignende. Toget holder ganske simpelt på gaden som en omnibus, og enhver, der vil benytte det, stiger uden omstændigheder ind. De lange waggoner bliver fortil og bagtil båret af et firhjuls-system og er forbundet indbyrdes ved en slags broer, som gør det muligt for de rejsende at spadsere fra den ene ende af toget til den anden. Til bestemt tid satte vort lokomotiv, et mesterstykke af maskinbygningskunst, sig i hurtig bevægelse, og uden at vi havde fået togførere eller andre embedsmænd at se, samt uden at togets afgang var blevet

tilkendegivet af nogen ringning kørte vi afsted med en hastighed af tolv franske mil i timen. I stedet for som i de franske jernbanetog at blive spærret ind i et snævert bur, havde vi her frihed til at gå frem og tilbage, hvor vi ville og købe ustemplede aviser og bøger. Det synes, som om stemplet endnu ikke er trængt igennem i Amerika, og der er endnu ingen censur, som har fundet på, at man med større omhyggelighed bør våge over folks læsning, når de sidder i en waggon, end når de læser hjemme i deres egen lænestol. Vi kunne gøre alt dette uden at behøve at vente på stationer og jernbanegårde, for bibliotek og værtshus befandt sig i toget.

Det gennemilede imidlertid marker uden barrierer, skove, man for nylig havde brudt vej igennem, nye byer, med brede, af skinner furede gader, hvor kun husene manglede, og gamle stæder med poetiske navne fra den antikke historie som Rom, Syrakus eller Palmyra. Således drog hele Mohawk-dalen forbi vort blik, dette Fenimores land, der tilhører de amerikanske romandigtere, som Rob Roys land tilhører Walter Scott. Nogle øjeblikke så vi i horisonten Ontario-søen, som Cooper har henlagt scenerne i sin mest udmærkede roman til. Disse tidligere så vildt romantiske egne er nu blevet et kultiveret landskab. Doktoren var nær ved at gå ud af sig selv af glæde.

Klokken elleve om aftenen skiftede vi *train* i Rochester, og vi passerede derpå floderne i Tennessee, der fo'r afsted under vore waggoner i skummende kaskader. Efter endnu en kort fart kom vi til landsbyen ved Niagara-faldet, og doktoren førte mig til et prægtigt hotel, der fører det stolte navn *Cataract House*.

37

Niagara er ikke nogen flod, den er ganske simpelt en naturlig afledningsgrav, en seks og tredive engelske mil lang kanal, der fører Michigan-, Hudson- og Erie-søens vande ud i Ontario.

Niveauforskelligheden mellem disse to sidste søer beløber sig til omtrent hundrede og fire meter. Hvis denne forskel var fordelt jævnt over hele strækningen, ville den knap have været nok til at give strømmen fart, men faldene alene tager halvdelen af den, og derved forklares deres forfærdelige voldsomhed. Niagara-renden skiller Canada fra de forenede stater, og dens højre bred er altså amerikansk, dens venstre engelsk. På den ene side politibetjente i massevis, på den anden ikke engang skygge af dem.

Om morgenen den tolvte april gik doktoren og jeg ved daggry ned ad de brede gader, der fører til Niagara-faldet. Den umiddelbart ved faldene opførte landsby er en lille stad med god luft, indtagende beliggenhed, komfortable villaer og pragtfulde hoteller, der i den smukke årstid bliver besøgt meget af yankee'er og folk fra Canada. Niagara-faldene ligger tre hundrede engelske mile fra Albany.

Solen stod i dag herligt strålende på den kolde himmel. I horisonten bemærkede jeg nogle dampe, der imidlertid ikke kunne være skyer, og i afstand hørte man en bump brusen.

"Stammer den larm fra Niagara-faldet?" spurgte jeg doktoren.

"Tålmodighed!" var hans eneste svar.

På få minutter var vi kommet til bredderne af Niagara. Strømmens vande flød fredeligt; de var klare og ikke dybe, og talrige klippespidser dukkede op hist og her. Faldets larm lød højere, men man så det dog endnu ikke. En træbro, der blev båret af jernbuer, forenede den venstre bred med en ø, som lå midt i strømmen, og ud på denne bro bragte Dean Pitferge mig. På den ene side flød floden jævnt og uoverskueligt, på den anden, på vor højre hånd, begyndte man at spore, at der kom fart i den. Da vi havde gået omtrent en halv engelsk mil hen ad broen, var der pludselig ikke andet under vore fødder end vandstøvskyer; det var det "amerikanske fald", som vi ikke kunne se. På den anden side så vi den canadiske bred, et roligt landskab med høje villaer, små huse og afbladede træer.

"Se endnu ikke derhen! Se endnu ikke derhen!" råbte doktor Pitferge til mig. "Vent, og luk øjnene; jeg skal sige Dem, når De skal åbne dem igen."

Jeg hørte ikke efter min original, men så allerede nu omkring mig. Da vi var kommet over broen, befandt vi os på øen. Den hedder *Goat Island* eller Gedeøen og omfatter et stykke jord på omtrent halvfjerds acres, der er dækket med træer og skyggede spadserestier, der er så brede, at vogne bekvemt kan vende i dem, og ligger med et ord som en blomsterbuket mellem det amerikanske og det canadiske vandfald. Vi ilede afsted under disse træer, og ad trappetrin gik vi ned ad skrænterne. Den tordnende larm fordobledes nu, og fugtige skyer opfyldte luften.

"Se nu og bliv forbløffet!" udbrød Pitferge.

Niagara viste sig her i sin hele herlighed, Den gjorde på dette sted en skarp bøjning og rundede sig af for at danne det

canadiske fald, det såkaldte *Horseshoe Fall*, der styrter ned i en højde af hundrede og otte og halvtreds fod og har en bredde på to engelske mil.

Naturen har gjort alt for at gøre dette sted til det skønneste i verden, og lys og skygge forener sig her for at tilvejebringe de mest overraskende virkninger for øjet. Solen vækker i lunefuld leg de forskelligste farveeffekter, hvis herlighed spotter enhver beskrivelse, og den, der ikke selv har set dette naturskuespil, vil aldrig kunne danne sig noget begreb om dets storartethed og skønhed. Skummet ved Goat Island er så hvidt og skinnende som nyfalden sne, men i midten af katarakten har bølgerne en herlig søgrøn farve, og heraf kan man danne sig en forestilling om, hvor dybt det er her. *Detroit*, et skib med tyve fods dybtgående er engang styrtet i dette fald uden at støde mod grund. Hen imod den canadiske bred blinker vandhvirvler i ejendommelig metalglans, så at det næsten ser ud, som om det var flydende smeltet guld, der faldt ned i dybet. Floden derhenne bliver skjult for os ved hvirvlende tågedampe, men mægtige, af vinteren ophobede isblokke, ligger der, og deres form og størrelse giver dem udseende af kolossale uhyrer, der i deres glubende svælg opfanger lige så mange hundrede millioner tønder, som her hver time styrter ned.

En halv engelsk mil længere borte flyder strømmen atter roligt og fremviser en fast flade, som den første forårsluft i april endnu ikke har kunnet smelte.

"Og nu midt ind i strømmen!" udbrød doktoren. Jeg forstod først ikke hvad han ville sige med disse ord, men opdagede snart et udsigtstårn, der er bygget ganske nær ved afgrunden, omtrent i en afstand af hundrede fod fra bredden. Denne

dristige bygning er opført i året 1833 af en mand ved navn dommer Porter og hedder *Terrapin Tower*.

Vi steg ned af sidetrappen ved Goat Island, og da vi var kommet i højde med Niagaras øvre løb, så jeg en bro eller rettere nogle brædder, der var kastet over fremspringende klipper og forbandt tårn og bred. Denne bro gik tæt ned afgrunden, og under den brølede strømmen.

Vi havde vovet os ud på disse brædder, på få øjeblikke nået hovedblokken, på hvilken Terrapin Tower står, og så nu, at tårnet var omtrent 25 fod højt, bygget af sten og forsynet med en cirkelformet balkon. Vindeltrappen er af træ, og i den er der indskåret mange tusinde navne. Da vi var kommet op, klamrede vi os til balkonrækværket og så ned på det vældige kaos for vore fødder.

Man ser midt ind i faldet og helt ned til de store isuhyrer, der sluger strømmen i deres svælg. Klippen, hvor tårnet står, skælver og ryster, rundt omkring ser man forfærdelige grotter, som strømmen har udhulet, og man kan ikke engang selv høre sine egne ord for den vældige brusen, der som en vedvarende torden overdøver alt andet. De flydende linjer ryger og piber som afstedfarende pile, skummet sprøjter helt op til toppen af tårnet, og vandet, der bliver til fint, fugtigt støv, danner i luften en farvestrålende regnbue.

Ved en ganske simpel optisk virkning ser det ud, som om toget bevægedes afsted med forfærdelig hastighed, men heldigvis i modsat retning af vandfaldet, for den modsatte illusion ville have gjort svimmelheden så voldsom, at ingen kunne se ned i afgrunden.

Da vi, stønnende og gennempiskede af vandet, var trådt ud på tårnets øverste afsats, anså Dean Pitferge øjeblikket for egnet til følgende ord:

"Ja, ja min kære herre, det vil ikke vare længe, før dette tårn ligger dybt nede i afgrunden. Det vil komme til at gå langt hurtigere for sig, end man formoder."

"Mener De virkelig?"

"Det kan der slet ikke være nogen tvivl om! Det store canadiske fald viger stadig mere tilbage, det er ganske vist umærkeligt, men dog klart bevist. Da tårnet i 1833 blev bygget, var det betydelig længere fra katarakten, og der findes endog geologer, som påstår, at faldet for fem og tredive tusind år siden har ligget ved Queenstown, syv engelske mil herfra. Ifølge mr. Bakewell viger det kun en meter tilbage hvert år, og ifølge sir Charles Lyell endog kun en fod. Men i alle tilfælde vil det øjeblik komme, da klipperne, tårnet står på, er blevet undermineret af vandet og styrter ned i faldet. Og om én ting kan De være overbevist, nemlig om, at når Terrapin Tower styrter, vil der også på den plads, hvor vi nu står, være excentriske mennesker, som så går med det i afgrunden."

Jeg så uvilkårligt på doktoren, som for at spørge ham, om han ville være med mellem disse originaler, men jeg havde ikke tid til at dvæle længere ved denne tanke, for han gav mig et tegn til at følge sig, og vi betragtede på ny Horseshoe Fall og det omgivende landskab. Man så nu også det amerikanske fald, der imidlertid på grund af afstanden tog sig lidt mindre ud. For at se det i hele dets majestæt må man stå ovre på den canadiske bred.

Indtil aftenen brød frem vandrede vi omkring ved Niagaras bredder, og stadig vendte vi tilbage til tårnet, der tiltrak os med uimodståelig magt. Man kan aldrig blive træt af at høre vandets brølen, og betragte det fugtige vandstøvs mystiske tåge og solstrålernes herlige leg. Derpå vendte vi igen tilbage til Goat Island for endnu engang at se det store vandfald fra denne side, og stadig faldt vi igen i ny henrykkelse og ny forbløffelse. Doktoren ville gerne have ført mig til *Vindenes Grotte*, en bag centralfaldet liggende hulning, som man når til ad en trappe, som er anlagt på pynten af øen, men adgangen til denne grotte var dengang forbudt, fordi der i den sidste tid var forekommet temmelig hyppige nedstyrtninger.

Klokken fem vendte vi tilbage til Cataract House, og efter en skyndsom middag, serveret på amerikansk, slog vi atter ind på vejen til Goat Island for at spadsere en tur på den og opsøge de *Tre Søstre*, nogle fortryllende småøer, der ligger spredt ude ved pynten af øen. Da derpå mørket kom, førte Pitferge mig atter til Terrapin Tower.

Solen var gået ned bag højene, og det sidste dagskær forsvundet; derimod skinnede månen i magisk glans, og skyggerne af tårnet forlængede sig helt ned til afgrunden. På grund af dæmringen antog det hele eventyragtigt store proportioner, og det indtryk, jeg her fik, var ubeskriveligt. Lige til midnat forblev vi tavse og hensunkne i betragtning oppe på tårnet. Stadig bøjede vi os på ny ud over rækværket og kunne ikke løsrive os fra det berusende syn. I et øjeblik, da månestrålerne traf det flydende støv under en vis vinkel, så jeg en mælkehvid stribe, et gennemsigtigt bånd, der dirrede frem

og tilbage mellem skyggerne. Det var en måneregnbue, en bleg genstråling af den blege nattestjerne.

38

Til den følgende dag, den trettende april, havde Pitferges program ansat et besøg ved den canadiske bred. Vi var brudt op klokken syv om morgenen og fulgte højene, der ligger på Niagaras bred, to engelske mil for at nå "den svævende bro", og snart bemærkede vi flodens rolige vande, der allerede ikke længere fremviste spor af faldets forstyrrelser.

Klokken otte kom vi til *Suspension Bridge*. Det er den eneste bro, man kan komme over fra Canada ind i staten New York med New York centralbanen. Denne svævende bro består egentlig af to; over den øverste går togene, mens den nederste, der ligger tre og tyve fod dybere, benyttes af vogne og fodgængere, Det er den dristige ingeniør John A. Roebling fra Trendon (New Jersey), der har vovet at udføre dette arbejde, denne svævende bro er otte hundrede fod lang og fire og tyve fod bred. Da den blev indviet i året 1855 havde den kostet 500.000 dollars.

Kun lidt længere nede end denne bro er Blondin på en udspændt line gået over Niagara fra den ene bred til den anden. Foretagendet var ikke mindre farligt, fordi det ikke, som ofte fejlagtig bliver påstået, blev udført over det egentlige Niagara-fald, men når Blondin sætter os i forbavselse ved sin dristighed, hvad skal man så sige om hans ven, der satte sig på ryggen af ham, og på denne måde gjorde den farlige spadseretur med?

Måske var denne gode ven en rigtig lækkermund, som holdt meget af de fortræffelige omeletter, Blondin tilberedte på sin stramme line.

Vi var nu på canadisk grund og gik op langs den venstre bred for at betragte faldene fra et andet punkt. En halv time senere trådte vi ind i et engelsk hotel, hvor doktoren bestilte os en frokost. Imidlertid havde jeg taget fremmedbogen og lod mit øje fare hen over de rejsendes navne, der her stod optegnet i tusindvis. Af de berømteste nævner jeg følgende: Robert Peel, lady Franklin, greven af Paris, hertugen af Chartres, prinsen af Joinville, Louis Napoleon (1846), prins og prinsesse Napoleon, Barnum (med adresse), George Sand (1865), Agassiz (1854), Almonte, fyrst Hohenlohe, Rothschild, Bertin (Paris), lady Elgin, Burkardt (1832) osv.

"Og nu vil vi ind under faldene," sagde doktoren, da vi var færdige med vor frokost.

Jeg fulgte ham, og vi befandt os snart i et påklædningsværelse, hvor en neger forsynede os med vandtætte benklæder, *waterproof*-kapper og voksdugshatte. Derpå gik vi midt igennem de pulveriserede vanddampe bag ved den store katarakt, der faldt ned foran os som teaterfortæppet foran skuespillerne. Men hvad for et teater var ikke dette! Vi var så bedøvede, blændede og oversprøjtede, at vi hverken kunne se eller høre hinanden. Det var, som om vi befandt os i en med tætte vandtæpper hermetisk lukket grotte, og disse tæpper var mere uigennemtrængelige end de fasteste stenmure.

Klokken ni vendte vi tilbage til hotellet og afførte os vore gennemvåde klæder. Da vi havde nået bredden, opdagede jeg en høj, rankvoksen skikkelse, og overvældet af glæde og overraskelse udbrød jeg:

"Kaptajn Corsican!"

– Han havde hørt mine ord og kom hen imod mig.

"De her! hvor det glæder mig at se Dem igen!" sagde jeg fornøjet.

– Vi trykkede gentagne gange hinandens hænder.

"Og hvorledes går det Fabian og Ellen?" spurgte jeg.

"Så godt, som det overhovedet er muligt. De er begge her, og Fabian stråler formelig af lykke og håb. Vor stakkels Ellen går dag for dag kendeligt sin helbredelse i møde."

"Men hvordan går det til, at jeg træffer sammen med Dem her ved Niagara?"

"Nå, Niagara er et meget yndet sommeropholdssted såvel for englændere som for amerikanere, og mange finder her rekreation og helbredelse. Da det forekom os, at det ophøjede syn af vandfaldet og den herlige egn gjorde et meget gunstigt indtryk på Ellen, har vi slået os ned ved bredderne af Niagara og bor i den villa, som De ser rage frem dér oppe mellem træerne, ganske *en famille* sammen med fru N..., Fabians søster, der med stor opofrelse har påtaget sig at pleje Ellen."

"Har Ellen allerede genkendt Fabian?"

"Nej, endnu ikke," svarede kaptajn Corsican. "De ved imidlertid, at i det øjeblik, da Harry Drake faldt om, ramt af lynet, havde Ellen et lyst øjeblik. Hendes fornuft brød da for en kort tid frem gennem det tætte mulm, som indhyllede den. Dette hørte desværre snart op igen, og håbet om at se hende helbredet rykkede atter ud i det fjerne. Siden den stakkels unge kone er ankommet hertil har der dog vist sig en mærkelig forandring i hendes tilstand. Hun er stille, hendes søvn bliver roligere, og i hendes øjne læser man vidnesbyrd om en vis anstrengelse for at blive herre over hukommelsen eller opfatte det, der foregår omkring hende."

"Vi vil sikkert håbe, at hun må blive helbredet ved jeres omhyggelighed og kærlighed," sagde jeg. "Men hvor kan jeg finde Fabian og hans brud?"

"Se der hen," sagde Corsican og pegede på bredden af Niagara.

Der, på en klippe, stod Fabian, som øjensynlig endnu ikke havde lagt mærke til os, idet hans blik nemlig uafbrudt var fæstet på Ellen, som sad få skridt fra ham, ubevægelig på en stor sten. Det sted, hvor de befandt sig, ligger på den venstre bred og er bekendt under navnet *Table Rock*. Det er et slags fremspringende klippepynt, der rager frem over floden, der brøler to hundrede fod længere nede. Tidligere var pladsen deroppe temmelig stor, og klippen nåede langt ud over vandet, men efterhånden er betydelige stykker af den styrtet i afgrunden.

Fra dette sted forsikrer førerne, at der er den herligste udsigt over faldet, og man må give dem ret.

Jeg ville ikke forstyrre Fabian ved at kalde. Corsican, doktoren og jeg nærmede os derfor langsomt Table Rock. Ellen sad endnu stadig fuldstændig ubevægelig og så ned i vandet. Hvilket indtryk mon denne scene vel gjorde på hendes sjæl? Vaktes hendes fornuft efterhånden igen under indflydelse af dette grandiose skuespil? Pludselig så jeg, hvorledes Fabian sprang op og styrtede hen imod Ellen. Hun havde rejst sig og var, idet hun udbredte begge sine arme, hurtigt trådt hen til afgrunden. Derpå fo'r hun pludselig sammen, blev stående og lod hånden glide hen over panden, som ville hun jage et uhyggeligt billede bort. Fabian stod allerede dødbleg men fast og rolig mellem sin elskede og den faretruende afgrund. Ellen

rystede i dyb bevægelse sit blonde hår tilbage, og jeg bemærkede, at hendes indtagende skikkelse skælvede stærkt. Kendte hun nu Fabian igen? Nej, det var, som når en død vender tilbage til livet og famler omkring sig, som for at blive sikker på, at der virkelig er noget rundt omkring.

Kaptajn Corsican og jeg vovede ikke at gøre blot et skridt fremad, og dog stod Fabian og Ellen så nær ved afgrunden, at vi ikke kunne tilbageholde vor frygt.

"Overlad De alt til kaptajn MacElwin," hviskede doktor Pitferge til os.

Vi hørte nu, hvorledes den unge kone hulkede højt; uartikulerede ord lød fra hendes læber, hun syntes at ville tale, og dog svigtede stemmen hende.

"Gud, min Gud! Almægtige Gud! hvor er jeg?" fik hun endelig presset frem. Hun syntes at føle, at hun ikke var alene, og da hun vendte sig halvt om, var der foregået en kendelig forandring med hende. Der var kommet et helt nyt udtryk i hendes øjne. Fabian stod tavs og dybt grebet et par skridt fra hende og bredte armene ud imod hende.

"Fabian! Fabian!" udbrød hun pludselig.

Ellen var blevet afmægtig, og MacElwin opfangede hende i sine arme. Han anså hende for død og råbte højt, overvældet af skræk og smerte.

Men doktoren var allerede trådt hen til ham og sagde beroligende:

"Der er indtrådt en krise; denne afmagt kan føre til hendes frelse!"

Ellen blev nu bragt til Clifton House, og man fik hende i seng, hvorpå hun sank hen i en fredelig slummer.

Doktoren havde atter givet Fabian nyt håb og mod. Hun havde denne gang utvivlsomt genkendt ham. Snart vendte han tilbage og sagde glædestrålende til os:

"Vi vil frelse hende! Jeg har kunnet se, hvorledes hun dag for dag har nærmet sig sin helbredelse, og den kan nu ikke være ret langt borte. I morgen, måske allerede i dag, vil jeg atter kunne trykke min Ellen til mit bryst. Ikke sandt, Archibald, vi vil blive her så længe, som det kan være gavnligt for hendes tilstand."

Kaptajnen trykkede Fabian til sit bryst. Derpå vendte min ven sig til mig og Pitferge og hilste os med hjertelige og jublende ord. Håbet lyste ud af hans stemme og hans øjne, han var som forvandlet af lykke og livsmod, og hans håb skulle ikke blive skuffet: Ellens helbredelse var virkelig nær forestående.

Men vor tid var knap, vi måtte rejse. Da vi tog afsked med de kære venner, lå Ellen endnu i en dyb, mild søvn, men Corsican lovede snart at lade os få underretning om, hvorledes det gik hende. Han var dybt bevæget, da vi tog afsked med hinanden, Fabian omfavnede os endnu engang, og klokken tolv havde vi forladt Clifton House.

39

Få minutter efter steg vi ad en meget lang trappe ned til bredden af floden, der var fuldstændig dækket med isblokke. Her ventede os en båd, som vi satte over "til Amerika" med. Da vi kom, havde allerede en rejsende taget plads i fartøjet. Det var en ingeniør fra Kentucky, der snart havde betroet den altid deltagende Pitferge sit navn og sine øvrige forhold. Vi indskibede os uden tab af tid og kom under mange slags kollisioner med isblokkene midt ud på floden, hvorfra vi kastede endnu et sidste afskedsblik på det herlige Niagara-fald.

Vor rejsefælle iagttog ligeledes faldet opmærksomt.

"Ikke sandt, min herre, det er skønt, beundringsværdig skønt?" spurgte jeg ham.

"Jo," lød hans svar, "men hvilken umådelig mekanisk kraft bliver ikke her spildt til ingen nytte; hvilken enorm mølle kunne man ikke sætte i bevægelse ved dette fald!"

Jeg havde aldrig før sporet en så ubetvingelig lyst til at kaste en ingeniør i vandet.

Da vi var kommet over på den anden bred, bragte en lille bjergbane os hurtigt op på højden.

Klokken halv to tog vi afsted med kurértoget, der klokken kvart i tre satte os af i Buffalo. Vi aflagde den unge, men allerede store by et flygtigt besøg, smagte på Erie-søens vand og tog klokken seks om aftenen videre med New York-centralbanen. Da vi den følgende morgen forlod sovekupeens bekvemme senge, var vi allerede i Albany, og Hudson-banen,

der løber langs flodens venstre bred, bragte os nogle timer efter til New York.

Den følgende dag, den femtende april, gennemstrejfede jeg i selskab med min utrættelige fører byen og betragtede East River og Brooklyn. Først da aftenen nærmede sig, tog jeg afsked med den brave doktor, og da jeg for sidste gang trykkede hans hånd, havde jeg en fornemmelse, som om jeg skiltes fra en ven.

*Great Eastern*s afgang var fastsat til den sekstende april, og jeg begav mig som følge heraf klokken elleve om morgenen ned til broen, hvor slæbedamperen skulle afvente de rejsende. Den var allerede overfyldt med passagerer og bagage, da jeg kom, og jeg stod netop i begreb med at kaste et nøjere blik på mine tilkommende rejsefæller, da der var nogen, som tog mig fast i armen. Jeg vendte mig om og så atter Pitferge stå ved siden af mig.

"Hvorledes, doktor, er det Dem?" udbrød jeg forbavset, "De vender atter tilbage til Europa?"

"Ja, min kære herre."

"Og med *Great Eastern*?"

"Ja," svarede min original med den største ro; "jeg har overvejet sagen, og da det er meget muligt, at *Great Eastern* ikke kommer hjem fra denne rejse, vil jeg dog helst gøre turen med; De ved jo, at jeg nok har lyst til at være med ved den lejlighed."

Få minutter efter skulle klokken ringe til afgang, da en opvarter fra Fifth Avenue Hotel hurtigt kom hen til mig og overrakte mig et telegram, dateret fra Niagara-faldet. Det var fra kaptajn Corsican og lød: "Ellen er helbredet og i fuld besiddelse af sin åndskraft; doktoren står inde for hende!"

Jeg meddelte straks Pitferge denne gode efterretning.

"Står inde for hende; står inde for hende!" mumlede han hen for sig. "Jeg står også inde for hende, men hvad beviser det! Den, der står inde for Dem og hende og mig og os alle kunne meget let have forregnet sig stærkt."

Tolv dage senere ankom vi til Brest, og den følgende dag til Paris. Overfarten var til doktorens store sorg gået af uden uheld; han havde ganske sikkert ventet, at det længe profeterede skibbrud nu ville finde sted.

Da jeg endelig atter sad i min hjemmefrakke ved mit skrivebord, var jeg næsten fristet til at betragte mit fire ugers ophold i den flydende by, som man kalder *Great Eastern*, mødet med Ellen og Fabian, ja selv alt, hvad jeg havde oplevet ved Niagara-faldene som en drøm, men de optegnelser, jeg dag for dag havde gjort under min rejse, sagde mig, at det var virkelighed. At rejse er dog en herlig ting, selv når man kommer hjem uden at lide skibbrud, hvad nu end doktor Pitferges mening er om den ting.

Otte måneder gik hen, uden at jeg hørte noget til min original. Da bragte postbuddet mig en dag et brev, overklæbet med en mængde underlige frimærker. Det begyndte således:

"Ombord på Coringuy.
Aucklands red.

Endelig har vi lidt skibbrud ..."

og endte med følgende ord:

"Aldrig har jeg befundet mig bedre.
Med hjertelig hilsen

Deres

Dean Pitferge."

Om "En flydende by"

Forfatter: Jules Verne (1828-1905).
Org.udgave: *Une ville flottante.* Som føljeton i *Journal des Débats* 9. august – 6. september 1870, bogudgave Hetzel, Paris 1871.
Denne udgave baseret på: Jules Verne: *Mindre Fortællinger II: En svømmende By.* Andr. Schous Forlag, København 1876.
Oversætter er ikke oplyst i bogforlægget.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Jules-Descartes Férat (1829-1906): "*On eût dit une sorte d'îlot*" (1871).

ISBN 978-87-7628-134-2
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-380-4 (Ølstykke 2014).

www.ebib1800.dk

